

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félfévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: Rubinek Gyula az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Buday Barna.

Szerkesztőség:
Budapest, IX., Köztelek-utca 8.
Kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Közteleken.

1908 február 3—8-ig d. u. 3—6 ig. Szőlőszeti és borászati tanfolyam.
" " 5. d. u. 4 órákor. Egyesületi tanács ülése.
" " 6. d. u. 4 órákor. Közgazdasági szakosztály ülése.
" " 8. d. u. 4 órákor. Műszaki bizottság ülése.
" " 10. d. u. 4 órákor. Közgazd., földmívelési és növénytermesztési, állattenyésztési és állategészségügyi szakoszt. ülése.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”
közgazdasági szakosztályának

1908. évi február hó 6-án (csütörtök) d. u. 4 órákor tartandó folytatólagos ülésére.

Tárgy:

Az adóreform.

Budapest, 1908 január hó 27-én.

Zselénski Róbert gróf s. k.,
szakoszt. elnök.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”
műszaki bizottságának

1908. évi február hó 8-án (szombat) d. u. 4 órákor a „Közteleken” tartandó ülésére.

Tárgyak:

1. Aratógépbemutató Felsőmagyarországon.
2. Motoros szántógépek versenyének megbeszélése.
3. Tanulmányi kirándulás tervezetének megbeszélése.

Bolla Mihály s. k.,
b. elnök.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”

közgazd., földmívelési és növénytermesztési, állattenyésztési és állategészségügyi szakosztályának

1908. évi február hó 10-én (hétfőn) d. u. 4 órákor a „Közteleken” tartandó együttes ülésére.

Tárgy:

Az alföldi mezőgazdálkodás reformjának kérdése.

Desseffy Aurél gróf s. k.,
egyesületi elnök.

Gazdasági előadások a Közteleken.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a mezőgazdasági élet fontosabb kérdéseinek megbeszélése céljából gazdasági előadásokat rendez. Az előadások ideje: 1908. évi február hó 22., 23. és 24. napja.

Az előadások színhelye: Budapest, IX., Köztelek-utca 8. sz. (Az OMGE. székházának nagy ülésterme.)

Részvételi jegy kötelező. Ára 2 korona. Jogosit az előadások meghallgatására, esetleges felszólalásra az előadások után és a rendezendő kirándulásokban való részvételre.

Programm:

Első nap, február 22. szombat.

Délelőtt: 9—11 óra: Takarmánynövények termesztése. Előadó: Kerpely Kálmán.

11 óra: A Kellner-féle keményítőérték-elmélet gyakorlati alkalmazása. Előadó: Cselkó István.

Délután: A Magyar Élelmiszer Szállító R.-T. hűtőházának megtekintése.

Második nap, február 23. vasárnap.

Délelőtt: 9 órától: Az Országos Növénytermesztési Kísérleti Állomás működésének főbb eredményei. Előadó: Cserhádi Sándor.

Ezt követően: Magánjárógézek. Előadó: ifj. Sporzon Pál.

Délután: Az állami mintapince és a Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete pinceszéke gazdaságának megtekintése Budafokon.

Harmadik nap, február 24. hétfő.

Délelőtt: 9 órától: A tengeri amerikai rendszerű művelésének eredményei. Előadó: gróf Teleki Arvéd.

Ezt követően: Gabnafélék kapálása és magnemesítés. Előadó: Marton Andor.

Bezárólag: A tenyészkiválasztás eredményei a tehénészet és a tejtermelés fejlődéséről szemponjtájból. Előadó: Ujhelyi Imre.

Délután: A m. kir. mezőgazdasági muzeum megtekintése.

Részvételi jegy 2 K-ért váltható az OMGE. pénztáránál (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. sz.)

„Az Alföld mezőgazdasági viszonyainak reformja.”

Az Orsz. Magyar Gazd. Egyesület megbízásából írta Cserhádi Sándor, a m. óvári m. kir. növénytermesztési kísérleti állomás vezetője.

Az OMGE. megbízásából a helyszínen történt tanulmányozás alapján megírták: Jankó Miksa dr. Hódmezővásárhely, Szalay János Mezőtur város gazdálkodási viszonyait, Berger Károly Lajos Temes vármegye, Marton Andor Torontál vármegye gazdasági viszonyait és gazdálkodási rendszereit. Ezen kívül az OMGE. az alföldi vármegyei gazdasági egyesületekhez a gazdálkodási viszonyokra vonatkozó kérdőíveket küldött szét, melyekre a Békésmegyei, a Kecskeméti, a Temes- és Torontálvármegyei G. E. válaszoltak.

Ezen felsorolt adatok alapján tárgyalja Cserhádi könyvében az Alföld jelenlegi gazdálkodási rendszerét, a jelenleg fennforgó állapotokat előidéző okokat és rámutat azokra a módokra, amelyek segítségével a fennforgó bajokat orvosolni lehet.

A könyv az OMGE. kiadványa és megrendelhető a „Patria” nyomda r.-t. könyvkereskedő osztályánál (Budapest, IX., Üllői-út 25.). Ára 1 kor. 50 fillér.

MEGJELENT

BAROMFITENYÉSZTÉSI OSZTÁLYUNK

ÁRJEGYZÉKE

diszes kiállításban,
számos ábrával.

A mesterséges keltetés hiveinek különös figyelmébe ajánljuk. Minden érdeklődőnek egyszerű óhajra szívesen megküldjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Mai számunk 28 oldal.

XXV. tenyészállatvásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület XXV. tenyészállatvásárját f. é. márczius hó 7. és 8. napján tartja meg Budapesten a Tattersall R.-T. istállóiban (szemben a keleti pályaudvarral).

A vásáron bemutatandó állatok díjazására Darányi Ignác dr. földmívelésügyi miniszter 16,600 K.-t engedélyezett, mely összegből egy 2000 K., egy 1000 K. értékű nagy díj és 68 egyéb díj alakított. Ehhez járul a főváros által adományozott 1000 K.-ás tiszteletdíj, úgy, hogy összesen 71 díj 17,600 K. értékben áll a bíráló-bizottságok rendelkezésére.

Aki a tenyészállatvásáron résztvenni óhajt, kérjen vásártervezetet és bejelentési íveket az OMGE. titkári hivatalától (Budapest, IX., Köztelek).

Bejelentési határidő február 15.

A rendező-bizottság.

Egyről-másról.

(Vetések állása és a gabonapiacz helyzete. — A nemzetközi pénzpiaczról. — Az erdélyi birtokrendezés.)

Egy hét lefolyása óta a vetések állásában különösebb változás nem következett be. Ma is ugyanabban az aggodással teljes bizonytalanságban vagyunk a jövő felől, mint egy héttel ezelőtt. Legföljebb egygyel több okunk lehet az aggodalomra és ez az ok a ma uralkodó fölötté nyhe időjárás. Hogy ez az aggodalmunk alapos-e vagy sem, ez a jövő titka, de inkább készüljünk el rosszabb eshetőségre, mintsem váratlanul érjen ismét egy súlyos termésválság.

Január hónapban a tél derekán nem vagyunk ily időjáráshoz szokva, még kevésbé a visszamaradt fejlődésű növényzet, amely a hótakaró hiánya mellett teljesen ki van szolgáltatva az időjárás semélyének. Különös, hogy mégis sokan vannak, akik ezt az enyhe időjárást természetesnek tartják és részben ebből kovacsolják fegyvereiket, amelyekkel a természetes árféldésnek neki rontva, barbár pusztitást követnek el benne. Az a tobzódás, amelyet a tőzsdén hetek óta folytatnak a mesterséges áralakulás kétes mezőin, kézzelfogható bizonyítéka annak, hogy a tőzsde reformja és különösen az irreális határidőüzleti alakjának eltörlése tovább nem késhet. A természetes áralakulás azt kíváná, hogy mennél inkább fogynak a készletek, annál inkább emelkedjék értékben a készáru. És mit tapasztalhatunk a budapesti tőzsdén?

Azt, hogy a mai árjegyzés szerint a januári buza drágább, mint az áprilisi. Az áprilisi értéket sikerült a kontremin-pártnak leszoritania és ez a leszoritás kifejezésre jut a készáruban is. A világ nevezetesebb gabonapiaczain ily viszsás helyzet sehol sem tapasztalható. Akár a párizsi, akár a berlini vagy newyorki piacot vizsgáljuk, sehol sem akadunk ily szomoruan nevétséges példára. A komolyabb tőzsdei lapok közül a „Pesti Napló“ el is itéli érdem-

legesen e gabonapiacz mai irányzatát és különösen fontos, a mi szempontunkból emlékeztetbe vésendő kijelentést tesz, amidőn azt mondja: „A mai három órás délelőtti forgalom ismét fél koronás csökkenést hozott az áprilisi buzára. Csinálta pedig ezt a budapesti kulissz, amely szinte őrzöng az utolsó hetek kontremin diadalában és annyi pénze van, hogy azt sem tudja, mit csináljon vele. Amit pedig csinál az árakkal, azzal maga alá ássa a talajt, mert ez a januári hónap a maga egészségtelen üzletmenetével, elég sajnos, nagy anyaghalmoz lesz a tőzsde ellen a határidőüzlet megreformálása körül. És mi, akik a határidőüzlet leg-tárgyilagossabb védői voltunk mindenkoron, ezekhez az eseményekhez csak azt mondhatjuk, hogy nem egészen igaztalanok a mezőgazdák akkor, mikor a határidőpiacz tulzásait meg akarják nyírítani“. Eddig szól a tőzsdei szaklap megjegyzése.

Ha már maguk a kereskedői körök is úgy látják, hogy itt az ideje annak, hogy a határidőüzlet megnyirbáltassék, akkor bizonyára itt a tizenkettedik óra, amelyben okvetben cselekedni kell. Lassan arra a tapasztalatra jutunk végre, hogy a tőzsdei komolyabb részzsel egy malomban örlünk, mert óhajtjuk a határidőüzlet szertelenségei ellen való védelmet mind a ketten.

Egyidőre lecsendesedett — ugylátszik — az az izgalmas, öldöklő harcz, amelyet az 6- és ujvilág vívott egymással a sápadt csillogásu aranyért. Elvonult az egész világgazdaságot végigseprő fergeteg s mint pusztító vihar után erdő, mező, sűrű esalit megannyi rejtékébe húzódott lakója, előbujik az északamerikai Unióban itt is ott is a feltve őrzött arany, hogy rendeltetése szerint ismét belevegnyüljön a gazdasági élet körforgásába. Egyrészt az amerikai aranykereslet csökkenése, másrészt a belföldi hitelügyeknek a lezajlott válság hatása alatt bekövetkezett, a fokozott óvatosság sugallta lepadása egész Európában kedvezőbbre fordította a jegybankok helyzetét, a pénzzükség fokozatosan csökkent s rövid pár hét alatt mindenütt lehetővé vált a szertelenül magas leszámítolási kamatlábnak normális színvonalra való mérséklése. Az Angol Bank rátája három hét alatt 7⁰/₀-ról 4⁰/₀-ra szállott alá, a francia jegybank diszkontja ismét 3⁰/₀ és csökkent a kamatláb — bár kisebb arányban — Berlinben, Pétervárott, a skandináv államokban, Svájcban, Olaszországban, sőt a felette óvatos Osztrák-Magyar Bank sem térhetett ki az általános irányzat hatása elől, bár az 5⁰/₀-os ráta a mai viszonyok között még mindig felette magasnak mondható. Alapos kilátás van azonban rá, hogy mihielyt a német pénzpiacz feszültsége fokozatosan tovább enged, jegybankunk sem fog késmi a hivatalos kamatlábnak 4⁰/₀-ra való mérséklésével s így a javulás tartóssága esetén talán nemsokára kiheverheti hazai közgazdaságunk az utóbbi hónapok sűrű egymásutánban elszenvedett csapásait. Az amerikai krízis egyik üdvös tanulsága volna annak a belátása, hogy az ipari termelés

egyoldalú szertelen fokozását elválaszthatlan fenyegető árnyék gyanánt követi a tultermelés veszedelme, mert noha a termelés korlátlan a fizikai lehetőségen belül, ámde a nemzetek fogyasztó- és vásárlóképességének megvannak a maguk többé-kevésbé korlátolt határai, amelyeken csak a mezőgazdaság okszerű fejlesztésével tágíthatunk. Ez az igazság jelöli ki a honi ipar fejlődése szempontjából is legkedvezőbb célzudatos nemzeti politika és gazdasági fejlődés irányát.

A másik tanulság pedig, melyet a lezajlott válságból az illetékes tényezőknek le kellene vonniok, a valutakérdésnek oly nemzetközi megoldása volna, amely a jövőben hasonló válságok megismétlődése esetén lehetőleg megóvna a világgazdaságot ilyen szinte kiszámíthatatlan károkat okozó rázkódásoktól. A mitológiai „auri sacra fames“ modern alakban való felújulása sokakat gondolkodásra készítetett, hogy helyes-e vajjon az az arany egyeduralmára alapított valutapolitika, amely ilyen gyümölcsöket érlel és hogy helyes-e az olyan merev bankfedezeti rendszer, mely az időszakonként jóformán törvényyszerűleg megújuló, bárhonnán, bármily messzeségből jövő válságok ellen csak a hazai gazdasági élet egészséges vérkeringésének megakasztása árán tud úgy-ahogy védekezni, amely az aranykészletek megtartásáért vívott ádáz küzdelemben önönmágán, saját nemzeti termelésének érdekein ejti a legsúlyosabb sebeket.

Az aktuális politikai eseményeknek sűrűn egymásra toluó váltakozásában aránylag kevés figyelmet szentelt gazdasáradalmunk és a nyilvánosság szócsöve, a saját annak a nagyfontosságú törvényjavaslatnak, melyet az arányosításról és tagosításról kormányunk — szaktanácskozmányon történt előzetes megvitatás után — az országgyűlés elé terjesztett. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjainak legközelebb lesz alkalmuk e törvénytervezet, vagy addigra talán már szentesített törvény intencióival és félreismerhetetlen agrárpolitikai jelentőségével behatóbban megismerkedniök, mert a javaslat érdemes szerkesztője, Sebess Dénes dr. lekötötező előzékenységgel szives volt az erdélyrészi birtokrendezés egész problémájának az OMGE. közgazdasági szakosztályában való részletes ismeretetésére vállalkozni, hogy a kormány által elismerésre méltó jóakarattal megindított nagyszabásu akezió indító okait, vezető szempontjait és kitűzött céljait az ország gazdaközönsege előtt megvilágítsa s a kérdésnek mezőgazdasági szempontból való megvitatására alkalmat nyujtson.

Erre annál inkább sulyt kell helyeznünk, mert tudvalevőleg a kormánynak az a szándéka, hogy ennek a Királyhágón tul fekvő magyar jogterület viszonyaira szabott javaslatnak az alapelveit veszi irányadóul a Magyarország többi részére nézve megalkotandó törvényes szabályozás számára is.

A javaslat, mely a székely véreink megmentésére és gazdasági megerősítésére irányuló,

Kölni árjegyzékek mindenmemő gazdasági gépekről!

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVEVŐ TÁRSULAT
BUDAPEST

ugyszintén **MAGANJARÓK** (utimozdonyok) cséplési, vontatási és szántási czélokra, (a mozdony után akasztott egy ötlet fogó ekével.) Referenciák az ország minden vidékéről.

Legtökéletesebb rendszerű
**Gőzcséplő-
készletek**

választhatlan a tultermelés és korlátlan a nemzetek megvannak a határai, okszerű fejlesztés jelöli ki a leg- tika és gazda-

a lezajlott ek le kellene zeteközi meg- önölő válságok megóvni a számíthatatlan tológiai „auri ló felújulása hogy helyes-e ra alapított lesöket érlel bankfedezeti formán tör- nan, bármily csak a hazai résének meg- keezni, amely vivot adáz zmeti terme- abb sebeket.

eknek sűrűn ánylag kevés nk és a nyil- ak a nagy- helyet az ará- anyunk — etes alapos les elé ter- dasági Egye- alkalmuk e m már szen- félreismerhe- behatóbban at érdemes kötelező elő- részi birtok- OMGE. köz- zletes ismer- rmány által ndított nagy- ó szempont- gazdaközön- ésnek mező- ritására al-

helyeznünk, a szándéka, kvő magyar vaslatnak az Magyarország ó törvényes

nk megmen- ere irányuló,

dszerű

lő- ek

séplési,

asztott

l.

valóban nemzeti jelentőségű akciónak egyik nagyfotosságu részlete, két irányban kíván a királyhágóntuli gazdasági kisexisztenciák védelmére sietni. A javaslat első része ugyanis, mely a közbirtokosságok arányosítását a régi jogrendnek in integrum restituciója útján szabályozza, az erdő- és legelőközösségek fenntartását célozza ott, ahol a külterjes gazdálkodás általánossága, sőt belátható időn belül egy- dül lehetséges volta következtében, a gazda- sági kultúra elmaradottsága, a népesség töke- szegénysége és a természeti viszonyok mosto- hasága folytán a birtokközösség megszüntetése, a közös vagyonnak felaprózott magántulajdonba való bocsátása a közös gazdálkodásra alapított kisebb exisztenciák tömeges bukását vonná tapasztalás szerint maga után s így a székely- ség további pusztulására vezetne.

A javaslat másik része a tagosításokkal üzött visszaéléseknek kívánja elejét venni mindenütt, ahol a belterjes gazdálkodás előfeltételei hiá- nyozván, az erőszakolt tagosítás több kárt, mint hasznot idézett elő. De a tagosítás elrendelése esetén is kötelezőleg írja elő közlegelő kihalá- sát vagy a meglévőnek kiegészítését, hogy így a kezdetleges nyomásos gazdálkodásról való átmenetet a belterjes magángazdálkodás felé megóvja az eddig gyakran tapasztalt súlyos rázkódtatásoktól. A földmivelésügyi minisztérium részére biztosított felügyeleti és ellenőrzési jogtól is csak jót várunk s reméljük, hogy e javaslat törvénynyé válna tényleg alkalmas lesz arra, amire szánva van, a székelység megmen- tésére.

TRÁGYÁZÁSTAN.

Rovatvezető: Cserháti Sándor.

A csontliszt trágyaértékéről.

II.

Helyszüke miatt csak rövidre fogva ismertet- hettem a csontlisztre vonatkozólag ezidőszertint rendelkezésre álló megbízható gyakorlati irányu kísérleteket. Ezek semmiesetre sem elégsége- sek arra, hogy a csontliszt gyakorlati értéké- ről végleges ítéletet mondassunk, de elég jó tájékozást nyújthatnak arról, hogy milyen vi- szonyok között és mely növények alá érdemes csontlisztet kipróbálni, ez pedig röviden abban foglalható össze, hogy a csontlisztet olyan körü- lmények között, amikor Thomas-salakat használunk, érdemes kipróbálni, ha csontlisztben olesó- ban vásárolhatjuk a foszforsavat, de ahol gyors foszforsavhatásra van szükségünk; oda a csont- liszt nem való.

Ezért nagyon helytelen eljárás az, hogy egy- osztrák csontlisztgyáros magyarországi képvisel- lője: a budapesti Tabakó részvénytársaság olyan prospektusokat küld szét a gazdáknak, amely a csontlisztet mindenféle viszonyok kö- zött jó trágyának mondja, mert abi műtrágyát vásárol, annak hasznát annál a növénynél akarja látni, amely alá a trágyát adja és azért ezen eljárás sok hiszékeny gazdát megkáro- sithat.

Ezen prospektus alapján már sokan kérde-

zősködtek az orsz. m. kir. növénytermesztési kísérleti állomásnál a csontliszt értékéről és azért az abban elmondottakkal részletesebben kell foglalkoznom, nehogy olyanokat megtévesz- sen, akik nem tudakozódnak az ilyenféle aján- latok értéke felől. Ezért alább idézem a pros- pectus főbb pontjait, hogy azokat kellő meg- világításba helyezhessem.

A csontliszt, a prospektus szerint, buza és rozs alá (holdanként 1¹/₂—2 q.) őszszel elszórva, szaporítja a szem- és szalmatermést, aczélossá teszi a gabonát és biztosítja a megdőlés ellen, mert keményíti a szárát.

Ez igaz lehet, mert az őszi gabonának elég hosszú a tenyészideje, hogy a lassabban oldódó foszforsavat kihasználja és ott, ahol a Thomas- salakot épp olyan jónak tapasztalták, mint a szuperfoszfátot, a csontlisztet is érdemes kipró- bálni és az ilyenfajta kísérletek a következő számítás alapján végezhetők.

Hazai viszonyaink között a buza közepes trágyázására kat. holdanként 24—27 kg. víz- ben oldható foszforsavat kell alkalmazni, tehát az utóbbi mennyiséget véve alapul, a 18%-os szuperfoszfátból 150 kg.-ot. A hazai tapasza- latok szerint 1 kg. vízben oldható foszforsav- nak nagy átlagban 1.5 kg. Thomas-salak fosz- forsav felel meg, tehát a 18%-os Thomas-salak- ból 225 kg. kell egy kat. holdra. Ha a csont- liszt foszforsavának tényleg ugyanolyan hatása van, mint a Thomas salaknak, akkor, miután 30% foszforsav van benne, ebből a szük- ségelt 40.5 kg. foszforsav pótlására egy kat. holdra 135 kg. elegendő volna, de miután sok esetben gyengébb hatása lehet, mint a Thomas-salaknak, célszerű bővebben adagolni.

Ezen műtrágyaszükségletet alapul véve, a szükséges trágya ára következő volna:

A vízben oldható foszforsav árát kg. %-onként 52 fillérbe számítva, 100 kg. 18%-os szuper- foszfát ára 936 korona, tehát 150 kg. 14.04 koronába kerül. A Thomas-salak foszforsavának egységára 32.5 fillér kg. %-onként, tehát a 18%-os Thomas-salaktól 100 kg. 5.85 koronába kerül, de ehhez hozzá kell számítani a vasuti szállí- tási költséget, amely vagononként — kevéssre be- csülve — 120 korona, tehát egy métermázsza Thomas-salak ára 7.05 kor., a szükségeselt 225 kg. pedig 15.86 koronába kerül. A csontliszt foszforsav egységára, a vásárló vasutállomására állítva, kg. %-onként 38 fillér, tehát a 30%-os csontliszt métermázsájának ára 11.40 korona, a szükségeselt 135 kg. ára 15.39 korona, tehát nem áll az, amit a körlevél mond, hogy a csontlisztben a foszforsav körülbelül 30—35%-kal olesőbb mint más műtrágyában.

Ez a legkedvezőbb számítás, mert feltételezi azt, hogy a szuperfoszfát vízben oldható foszfor- sava nem érvényesül jobban, mint a meg- félelően nagyobb mennyiségben adott Thomas- salak foszforsav és azt, hogy az utóbbinak hatásával a csontliszt foszforsava egyenlő mér- tékben érvényesül. Csakhogy hazánk szárazabb természetű vidékein a gyorsan oldódó foszfor- sav hatása könnyebben jut érvényre és azért a különböző oldhatóságú foszforsavtrágyák fen- tebbi értékarányát mindig célszerű, az adott viszonyok között, kísérlettel kipróbálni.

A csontlisztben lévő 0.5—1% nitrogén nehe-

zen bomló szerves nitrogén, tehát nem nagy előny, ha a gyáros azt ingyen adja, mert a hatása csak lassan érvényesül és gyenge, azért az árak összehasonlításánál nem vettem figye- lembe, annyival is inkább, mert ha van ennek a nitrogénnek hatása, kipróbálás esetén az ugys a csontliszt foszforsavának értékét fokozza és így a nitrogén értékét a tényleg fizetendő ár- ból nem vonhatom le.

Érdekes, hogy a Tabakó r.-t. szóbanforgó körlevele annyi csontliszt alkalmazását ajánlja, amennyit a szuperfoszfátból szoktunk kat. hold- danként alkalmazni (150—200 kg.). Ha tényleg ennyit használunk, akkor még drágább lesz a csontliszttrágyázás, mert ez a fenti árak alap- ján 17.1—22.80 koronába kerülne.

Míg a körlevél őszi gabonára vonatkozó pontja megfelelő javítással megállja a helyét, a többi nagyon hibás és sok tájékozatlan gazdát megkárosíthat, mert azt mondja:

A csontliszt 1.5—2 q. mennyiségben tavaszi árpa és zab alá már őszszel elszórva fokozza a szemtermést, a répa, burgonya, kukoricza alá 2—2.5 q. mennyiségben alkalmazva meg- kettőzi azok termését.

A rövid tenyészidejű árpa és zab magtermé- sét csak gyorsan oldódó foszforsavtrágyával fokozhatjuk teljes mértékben és ez hazai száraz éghajlatu vidékeinken még nagyobb mértékben áll, mint ahogyan, azt a fentebb közölt ausztriai kísérletek adatai mutatják; a répa alá hazai tapasztalataink szerint szintén csak gyorsan oldódó foszforsavtrágya jövedelmező, a tengeri- nél pedig ezideig hazánkban a legtöbb műtrá- gyázási kísérletek eredménytelenek voltak.

Csak a burgonyára vonatkozólag van a szóbanforgó körlevélnek részben igaz, mert homoktalajon a Thomas-salak is fokozhatja a burgonya termését, tehát itt a csontliszt ki- próbálása is helyénvaló lehet, de az orsz. m. kir. növénytermesztési kísérleti állomás újabb burgonyaműtrágyázási kísérletei, melyek ered- ményét a Köztelekben mult év végén közöltem, azt mutatták, hogy a szuperfoszfát ilyen viszo- nyok között is több esetben és nagyobb mérték- ben fokozza a burgonya termését.

Azt hiszem, ezen rövidre fogott fejtegetésem eléggé bizonyítja azt az állítást, hogy a Tabakó részvénytársaság körlevelében nagyobb részben helytelen dolgot ajánl a gazdáknak, mert a gabonaféléken kívül egyedül a rétekre és vörös- berére vonatkozólag állhatnak fenn a körlevél állításai, de azon állítás, hogy a réten 2 q. csontliszt elég 4—5 évre, szintén helytelen, mert semmiféle műtrágya hatása nem tart ennyi ideig.

Az utóbbi esetekben is célszerű a csont- lisztet a Thomas-salakkal és a szuperfoszfáttal összehasonlítva kipróbálni, azután fenti példa szerint végzett árszámítás határozhat afelett, hogy ha egyenlő a hatásuk, melyiket használjuk.

Meg kell még említenem egy oly dolgot, amit nem szívesen veszek fel szakközleménybe, de közérdekből kénytelen vagyok megemlíteni, hogy a Tabakó részvénytársaság csontlisztet ajánló körlevelében olyan gazdákról is írja, hogy azt állandóan használják, akik erről semmit sem tudnak vagy ezideig csak kísér- leteztek vele.

WOHANKA FÉLE

NYERSOLAJ-(NEM BENZIN) MOTOROK

és LOKOMOBILON.

NEM TŰZVESZÉLYES, NEM ROBBANÓ!

LEGOLCSÓBB ÜZEM!

TELJES MALOMBERENDEZÉSEK.

WOHANKA ÉS TÁRSÁI

BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRÚT 76.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

HAZAI GYÁRTMÁNY!

HELLER MÖR X.

A körlevél végén ugyanis az a megjegyzés áll, hogy „a csontlisztet állandóan használják” és ezután több gazdának czime. Ezek közül a felsorolt 7 magyar gazdát az orsz. m. kir. növénytermesztési kísérleti állomás levélben megkereste, hogy közöljék vele a csontlisztrel szerzett tapasztalataikat. Ezen tudakozódásra öten válaszoltak, két tudakozó levél pedig, amelyek szintén a körlevélben megadott címekre küldettek, „czimzett ismeretlen” jelzéssel visszajött. Az egyik válasz csak tabakról szól, pedig a tudakozódás a csontlisztre vonatkozott. Dréher Antal ur urad. felügyelősége Vaáról azt írta: „Mi a Tabakó részvénytársaságtól sohasem vásároltunk csontlisztet és esodálkozunk afelett, hogy ezen részvénytársaság reánk hivatkozik.”

Justus Izidor ur Zalalövőről azt írta, hogy a dologban tévedés lehet, mert ő mintegy két év előtt kapott ugyan egy kilogramm csontlisztmintát és a próba kedvéért kiszóratta, de hatását nem tapasztalta, ez évben pedig levelezett Heller wieni csontlisztgyárossal, de ezideig csontlisztet nem rendelt. A negyedik levél szerint Holczer Béla ur Rakócson tényleg hozott 200 q. csontlisztet és azt zab, vöröshere és buza alá használta, de eredményt csupán a vörösherenél tapasztalt. Itt 100 kg. 34°/o-os csontliszt után egy magyar holdon két kaszálásra két székérrel termett több vöröshere, mint a trágyázatlanon és ez körülbelül 15—16 q.-nak felel meg. Richter Frigyes ur Szák-Szendről azt válaszolta, hogy a csontlisztrel csak az 1907—1908. gazdasági évben tett először kísérleteket és így az eredményről csak aratás után nyújthat tájékoztatást. *Grabner Emil.*

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovács Béla.

Apróságok az állattenyésztés köréből.

(Az állatok sziv- és testsulya. A hideg és mozgás befolyása a tejelőképessegre. A tehének melbősége és azok tejelőképessege. Mennyi húst fogyaszt Németország lakossága fejéknél.)

Hesse dr. tanár érdekes megfigyeléseket és összehasonlító méréseket eszközölt az állatok sziv- és testsúlyát illetőleg s arra az erdményre jutott, hogy e tekintetben annál kedvezőbb az arány, mennél erősebb az állat testében végbenemő anyagcsere, tehát mennél mozgékonyabb és élénkebb maga az állat.

A gyors mozgás, a nagy erőfeszítés fokozott égést eredményez az állati testben s az ennek folytán beálló nagyobb hőkisugárzással nagyobb anyagcserét, ami nagymennyiségű véreket a tüdőbe való ömlését kívánja meg s ez csak nagy és erős sziv által jöhet létre.

Hogy a nehéz munka nagy anyagcserét s erőteljes szivmüködést szül, azt saját magunkon is tapasztalhatjuk naponta, amikor nehéz munka, vagy gyors járás közben gyorsabb lélegzétvétél s gyorsabb érverés áll be, amidőn érverésünk gyakran rövid néhány perc alatt 120-ra vagy azon felül is emelkedik. S mert minden fiatal állat mozgékonyasága nagyobb, mint az öregebbeké, azért a sziv- és testsúly közötti arány a kor haladtával kedvezőtlenebbé válik, pl. a tengeri nyulnál több mint a felével, baromfinál

több mint kétharmadával. De háziállataink általában véve is kisebb szivszulyal bírnak az ugyanazon fajú vadon élő állatoknál, mert a tenyésztői befolyás következtében szivük nincs oly megpróbáltatásoknak kitéve, mint pl. az üldözött vadnál s ez az oka annak is, hogy az angol telivérő — amelyhez hasonlítható gyorsaságot egyik háziállatunknak sem kell kifejteni — összes háziállataink között a legnagyobb szivvel bír, jóval nagyobb, mint a közönséges lovak.

A gerincesek között nem az emlősöknek, hanem a madaraknak van aránylag a legnagyobb szivük, mert ezeknek, ha talán nem is a leggyorsabb, de a legkitartóbb mozgást kell végezniök, aminek következtében rendkívül nagy az anyagcserejük. A sziv nagysága különben semmi összefüggésben sincs a test nagyságával. Az ember szive pl. csaknem olyan sulyu, mint a hetvenszerte sulyosabb grönlandi bálnáé, ami tehát csak azt bizonyítja, hogy az emberi test anyagcsereje sokkal, de sokkalta nagyobb, mint a megnevezett állaté. A halféléknél különben a sziv nagysága rendkívül kicsiny, mert mozgásukhoz kevés erőt igényelnek s a test hőkisugárzása is rendkívül csekély. A sziv nagyságából tehát méltán lehet következtetni valamely állat gyorsaság és erőfeszítő képességére.

Érdekes kísérleteket végzett *Iwaschkevitch* Oroszországban, a nadesdini tejgazdasági iskola igazgatója. E tejgazdasági iskolának 80 drb. tehene van, melyek teje vajjá dolgoztatik fel. A tehének állandóan istállón állanak s a trágya nem lesz naponta kihordva, hanem friss szalmával rálmozva. Most két éve a szalmakészlet elfogyván, a teheknek a hideg tél dacára nappal hét óra hosszat kifutókban tartották s azt tapasztalták, hogy a vajmennyiség jelentékenyen emelkedett. Mig az istállózás tartama alatt a 80 drb. tehén 1349 font (1 orosz font = 409.52 gramm) tejet, 50.6 font vajot termelt, addig a kifutóban tarózkodás ideje alatt termelt 1461 font tejet és 58.8 font vajot, tehát 8.2 fonttal többet, dacára annak, hogy takarmányozásuk semmiben sem változott. A következő évben nov. 15-től kezdve naponta három órát tartózkodtak a tehének a kifutóban, amidőn is a 80 drb. tehén utáni vajnyeremény ismét 8.8 fonttal emelkedett és pedig a szabadban való tartózkodás első napjától kezdve, nem azért, mintha a tejmennyiség szaporodott volna jelentékenyebben, hanem főleg azért, mert 1 font vaj előállításához 1.3 font tejjel kevesebb kellett. A darabonkénti szaporulat volt naponta és darabonként tejjben 1.41 font, vajban 0.1 font.

A tehéneknek szabadban való tartózkodását nem csupán azok egészségi állapota kívánja hát meg, hanem az ezáltal elérendő nagyobb vajtermelő képesség, nagyobb jövedelmezőség is.

Általánosan elfogadott nézet, hogy a jól tejelő tehén jellegéhez tartozik annak szűkmellűsége is, holott az újabb kísérletek ezt egyáltalán nem bizonyítják. Ez irányban *E. H. Schmal* folytatott 80 drb. tehénnél Dániában kísérletet, olyan módon válogatva össze őket, a mellkas bőségét véve alapul, hogy a kísérletre használt tehének közül 40 drb. bő mellkassal, 40 drb. pedig szűk mellkassal bírt. Hónapokon keresztül folyt a

kísérletezés, amelynek eredménye, hogy a 40 drb. bő mellkassal bíró tehén közül csupán 8 drb. bizonyult gyengébb tejelőnek a 40 drb. szűkmellű tehénnél, ellenben 32 drb. jobb tejelőnek mutatkozott. Azt szokták mondani, hogy egy fecske nem csinál nyarat s természetes is, hogy ez az egy kísérlet nem dönti el végleg e kérdést, de mindenesetre megingatja eddigi hitünket s egyrészt hasonló megfigyelésekre készlet másokat is, másrészt megveti alapját egy egészségesebb iránynak, amely a szűkmellű tehéneket lassacskán ki fogja küszöbölni.

Valamely nemzet jólétét és vagyonságát legjobban illusztrálja — azt hiszem — *fejéknél huszfogyasztása*. E tekintetben pedig a német nemzet halad leggyorsabbléptekkel, amennyiben míg 1876-ban évente és fejéknél csak 25 kg. húst fogyasztott, addig 1906-ban a fejéknél huszfogyasztás 50.02 kg.-ra emelkedett, holott ez utóbbi évben a francia nemzet fejéknél huszfogyasztása 36 kg., a dánoké 34.5 kg., a belgáké 32 kg., a svédeké pedig csak 28 kg. volt. Azt hiszem, semmi sem bizonyítja a német nemzet gazdagságát jobban ez adatnál.

—csy.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A rétek legeltetése.

III.

Amióta kezdtek a sziket itt is, ott is öntözni és felmerült a szik öntözésének a kérdése, felmerült vele az kérdés is, vajjon lehet vagy szabad-e egyáltalában az ilyen szikes öntözött rétet legeltetni is, különösen figyelembe véve azt, hogy néha a kedvezőtlen kései kitavasodás, vagy hideg, esős május, vagy végre tulságos forró kánikula folytán a harmadik kaszálás elodázódik szeptember közepére és akkor is egyes táblákon nem sokat vág a kasza?

A kérdés felette kényesnek látszik, pedig megoldása felette egyszerű. Legyünk csak logikusak. A természetes gyepet, azaz azt a gyepet, amely az öntözés berendezése előtt már horizontta a sziket, az öntözésre való berendezkedés után is a kellő óvszabályoknak szem előtt való tartásával minden hátrányosabb hatás nélkül legeltethetjük is. Miért? Ez nagyon természetes dolog, hisz ez a gyep, Isten tudja mióta, legeltetve volt már rendszeresen, ennek az összetétele olyan, amilyenné a legeltetés mellett lehetett és így, ha öntözés mellett legeltetjük is, a legeltetés a gyep összetételére valami lényeges behatással nem lesz. Sokkal többet tesz ennél a víz és a kaszálgatás, amely egyrészt elterjeszti a jó növényeket, másrészt a kaszálgatást nem bíró, de a legeltetés elviselő gyomokat irtja. A víz nem annyira azáltal javítja a növényzetet, hogy új jó növényeket hozna oda, mint inkább elterjeszti a jó növényeket a gazok rovására, amelyeket az ismételt kaszálgatás irt ki. A csabai öntözött szikes réten így pusztult ki rövid idő alatt a cigánybuza vagy egérárpa (*Hordeum Gussonianum*), a kutyatej, cikória stb., míg a jó füveket és pillangósokat illetőleg csak a régiek elszaporo-

JOHNSTON

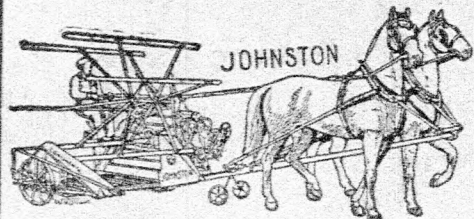
mélyvágású fűkaszalógépei
marokrakó aratógépei
és kévekötő
szénaforgató és szénagyűjtőgépei

a legjobbak a világgpiaczon

és kiválóan alkalmasak a magyar viszonyokra. A Johnstonspek

dől, kavardott gabonában is jó munkát végeznek s feltűnően

csékély vonóerőt igényelnek.

A gépek szerkezetének tökéletességéért s anyaguk elsőrendű voltáért készsággal szavatolunk.

Vezérképviselőt és főraktár: **Bächer Rudolf Melichar Ferencz** czégnél

BUDAPEST, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Tessék ismertető leírást kérni.

Tessék ismertető leírást kérni.

dását lehetett konstataálni és nem új fajták vagy fajok felléptét.

Nem egyszer azonban a növényzetnek eme, nem annyira kvalitatív, mint inkább kvantitív átalakulása a sziken, az öntözés folytán nem megy végbe úgy, hogy a gyepejének átalakulása, illetőleg annak kritériuma: a termőképessége bennünket kielégíthetne. Így pl. oly sziklákon, ahol a keveset termő és nehezen kaszálható juhessenkesz (*Festuca pseudovina*) uralkodik, öntözéssel csak azt érjük el, hogy a juhessenkesz egyre jobban terjedve, minden más növényt kiszorít onnét és silány, sem kaszálónak, sem legelőnek nem való gyepe ad. Az ilyen táblákat, valamint a más okokból nem elég jól gyepepedő táblákat, mivel a füvek felületével ott nem boldogulhatni, de trágyázással sem, fel kell törni és fűkeverékkel kell bevetni.

Az ilyen fűkeverékbe felvehetjük a legjobb fűféléket; azok vetése, ismerve a kellő fogásokat, sziken is sikerre fog vezetni, amint vezetett is már nem egy szikes öntözött réten. Ki is mondhatjuk általában, hogy sziken kat. holdankénti 30 mm.-ás szénaátlagterméseket kellő öntözés és trágyázás mellett is csakis új vetésekkel érhetünk el.

Ezeket az új vetéseket azután legeltetni nem szabad, mert ezek összetétele már egészen más, mint az eredeti gyepe, hisz ezek már oly fűvek-ből állanak, amelyek a legeltetést el nem bírják.

A sziken fogatosított ilyen új vetéseket semmivel, de semmivel sem lehet oly hamar és oly alaposan kiölni, mint forszírozott legeltetéssel, amit szintén már volt alkalmam tapasztalhatni, különösen 1904. és 1905-ben, mikor az öntözött rétek tulajdonosai a nagy szárazsággal járó takarmányhiányban legkevésbé sem voltak hajlandók a legeltetési tilalmat betartani. Bizony legeltette akkor egyik-másik gazda a rétéjén gulyáját és ménesét még decemberben is, mikor már felázott a rét és mikor az állat lábnyomaitól olyannyira hepehupás lett a rét felszíne, hogy a rákövetkező nyáron csak esetelvé-botolva haladhatott rajta az ember. A régi gyepe is sokat szenvedett ezáltal és az öntöző víz a lábnyomokban megállva, a sziket csakhamar elsavanyította, de az új vetés egy-két szarvaskerep és angol perjebokron kívül jóformán szórán-szárán eltűnt.

Az elsőrendű jó és így valóban öntözött rétre való fűvekből álló gyepeket, legyen az akár természetes, akár mesterséges, azaz vetéssel létesített, rendszeresen legeltetni nem szabad. Mert mi célja van egy öntözött rétnak? Az, hogy róla a lehetőleg legtöbb szénát vegyük le. Eltekintve a többi tényezőtől, eme feladatának az öntözött rét csakis akkor felelhet meg, ha gyepeje elsősorban szálfüvekből áll, de ha a gyepe rendszeresen legeltetjük, a szálfüvek lassankint eltűnnek és helyükre a keveset termő alfűvek, herefélék és egyéb leveles növények foglalják el, vagyis a termés a réginek még a felére is csökkenhet. Hogy a gyepek legeltetése csakugyan sokat változtatt a gyepe összetételén, azt megfigyelhetjük oly öntözött réteken, hol hosszabb idő óta divik a major mellett elterülő egy pár táblán ez az eljárás, hogy csak az első, néha a második kaszálást veszik csak le, különben pedig e táblákat legeltetik. Ha a rét többi részében a szálfüvek is dominálnának, ezeken a táblákon a gyepe egész más lesz: sűrű, tömört, alacsony, de finom szénát fog nyújtani, mely főleg alfűvekből áll.

Akik tehát nem lehetnek el teljesen anélkül, hogy az öntözött rétet ne legeltessék, sokkal jobban teszik, ha nem az egész rétet járatták derüre borúra a jószággal, hanem egyes, gyak-

ran már a természetől is legelőnek predesztinált táblákat jelölnek ki legeltetésre. Sziken például önként kínálkoznak erre a célra azok a rosszabb minőségű táblák, melyeken a növényzet alig nő kasza alá a második, de különösen a harmadik kaszálásnál, de amelyek talaja egyébként szikesebb, semhogy a rögtöni feltörés és új vetés nagy sikerrel kecségtetne. Így eljárva a gazda, el fogja érni azt, hogy a nem legeltetett rétrészleten kifejlődhet az ideális réti gyepe, míg a legeltetetlen az ideális legelő-gyepe, mert természetesen ilyen is van. Az ideális réti gyepe az utóbbit azért kell többre becsülnünk, mert ideális réti gyepeket sikerül vetéssel előállítanunk, de ideális legelőgyepeket aligha és azért használjuk azt fel, ahol kínálkozik, még öntözött réten is, az esetben, ha a réten legeltetés nélkül el nem lehetünk.

De ha az ideális rétyepe ki is mondjuk, hogy azt nem volna szabad sohasem legeltetni, az ideális legelőgyepe nem mondhatjuk ki azt, hogy azt csakis legeltetni kellene. Különösen ott nem, ahol az elgazosodás veszélye fenyeget.

Említettem, hogy Békéscsabán a kaszálgatás az öntözött réten majdnem teljesen kiirtotta a cigánybuzát; ugyanolyan minőségű gyepekből készült ugyanott öntözött legelő is, de azon egyre több lett a cigánybuza; nagyon természetesen a szurós növényhez nem nyult a jószág, ha még oly jó here állott is közte és így az egyre csak terjedt, úgy, hogy kénytelenek voltunk egy évig a legelőt is kaszálónak használni, amikor a cigánybuza rohamosan kevesbedett. Persze legideálisabb védelem volna a gyomok ellen, ha a legeltetés után a fennmaradt gazokat és körökat még magkötésük előtt ismételtlen lekaszálnánk, de ki teszi azt meg? Pedig a vele elért eredmény a leg-gazosabb legelőknél is 1-2 év leforgása alatt igen nagy. Töltések begyepesítésére is a mi száraz viszonyaink közt, mikor gyeptéglával való kirakással és magvetéssel nehéz boldogulni, a legegyszerűbb eljárás a gyakori kaszálgatás. A friss töltéseken elsősorban szántóföldi és réti leveles gazaink mutatkoznak, itt-ott ütközik a fű is, szorgalmasan kaszálgatva a töltést, a fű egyre terjed, a gyom pedig, nem bír a sok levágatást, elpusztul. Egy pár év alatt is így jó begyepesedett lesz a töltésünk.

A legelő elgazosodás ellen a legjobb védelem, ha nem éppen akkora területet hasítunk ki legelőnek, mint amekkora feltétlenül kell, hanem annál valamivel nagyobb és egy-egy tábláról évente egy kaszálást legalább vagy az első vagy a másodikat vagy a harmadikat leveszünk szénának, amint az pl. a csegődi gazdaság öntözött méneslegelőjén divik is.

Szívesen elhiszem minden gazdának, hogy fáj a szíve, ha utolsó kaszálása után látja az üde, friss gyepeket és nem legeltetheti le. De éppen így fájhatna a szíve a gazdának akkor is, mikor a tarlónyujtotta legelő előnyeiről lemondva, a tarlót felhántja. Tudjuk, hogy a tarlólegelő nagyon is drága legelő, de az öntözött réten a jó össze ételű gyepe még drágább legelőt nyújt, bár ez még nem ment át a köz-tudatba. Pedig a jó réttel és a helyes rétkel-veléssel a legeltetés épp oly kevésbé köthető össze, mint a helyes és modern gazdálkodással a tarlólegelő.

Gyűrfás József.

Igen tisztelt cikkiró urnak igen szép fejtegetéseire még csak azt teszem hozzá, hogy itt tisztán csakis az „esetleges” őszi legeltetésről van szó. Nehogy gazdáink ezt a tavaszi legeltetésre is értelmezzék! A réteknél — nálunk

sajnos szintén szokásos — tavaszi legeltetése feltétlenül káros minden körülmények között mellőzendő. *Rovatvezető.*

BAROMFITENYÉSZTÉS.

Erdélyi kopasznyaku tyúk.

Az erdélyi kopasznyaku tyúk — *Gallus domesticus nudicollis* — egyike a legkiválóbb hazai tyúkfajtáknak.

Jó tojó, könnyen hizó, jó hustartó, igénytelen, eleségét maga könnyen megszerzi és emellett edzett az idő zordságával szemben.

A kolozsvári gazdasági akadémiának régi híres tenyésztete van e fajtaból és tapasztalataink szerint ez a gazda szempontjából sokkal inkább megfelel a kényes orpington stb. külföldi fajtáknál.

Miképp állították elő ezen fajtát, vagy mely őstől származott le, arra nézve pontos adataink nincsenek és a nézetek eltérők. *Weber* szerint több fajta keresztezéséből állították elő, valószínűleg a maláj vér felhasználásával, melyhez hasonlít is tényleg, ami a nyakat, fejet, lábakat, a nyak gyér tollazatát és a gége meztelenségét illeti. Kevésbé fogadható el *L. van der Schnickt* azon nézete, hogy talán madagaszkári (kopasznyaku) viador és közönséges házi tyúk keresztezéséből származott, mivel ily viadorok sem Magyarországon, sem Ausztriában, de még Németországban sem voltak sohasem tenyésztve. Vagy pláne hihetetlen azon feltevés, hogy pulykakakas és tyúk keresztezéséből állították volna elő, vagy hogy a kopasznyakuságot egy tollbetegség idézte volna elő, mely azután a folytonos beltenyészítés útján konstansszá lett.

Elég az hozzá, hogy miután kopasznyakuságot kiválóan örökíti át, okvetlen egy igen régi telivér fajtával van dolgunk, mely hazánk erdélyi részében a legrégebb időktől fogva honos.

A külföld először az 1875. évben vett tudomást ezen furcsa, nem éppen szép külsejű baromfifajtaról, mikor is *Seremley* erzsébetvárosi (Erdély) tanfelügyelő a bécsi nemzetközi baromfikiállításra bemutatott egy szép kollekcziót. Az élelmes külföld hamar átlátva e fajta kiváló tulajdonságait, megkedvelte és több nagy német baromfitelep tenyészti tiszta vérben „*Siebenbürger-Nackthals*” és „*Seremley-Huhn*” néven.

Általános küllemében hasonlít a közönséges tyúkhöz, de izmosabb, nagy husos teste, hosszú nyaka és lábai sokkal nagyobb alakúvá teszik. A törzs vízszintes. Sulya 2¹/₂ — 4 kg. közt variál. Igen élénk, temperamentumos állat, a kakasa verekedős és éber.

A kakas feje középnyagy, hosszukás és a lazán tollazott bóbítát kivéve egészen kopasz és vérvörös színű. (Mi most, a kolozsvári gazdasági akadémia tenyészteiben oda törekszünk, hogy ezt a bóbítát is kiküszöböljük lehetőleg és tenyészítésre csakis egész kis, kevésbé tollas bóbítajú egyedeket hagyunk meg, mivel gazdasági tyúknak csak hátrányára van a nagy, le-lógó bóbíta, amennyiben zavarja a jó látást.) A taréj lehet egyszerű vagy rózsaalaku, közép-magas, egyenletesen ezikk-czakkolt.

A csőr középhosszu, erős, könnyen ivelt, palaszürkésül a szarusárgáig; a szemek nagyok és narancsvörös színűek; a meztelen pofák vérvörösek. Hasonlóan vérvörös színűek a kis fül-lebenyek, a közepes hosszú áll-lebenyek és az izmos, kissé ránczolt, durva bőrrel fedett, magasan hordott, hosszú nyak is.

Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
WIEN, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

gényelnek.

ezégnél

ást kérni.

A nyak csupaszága egész a begyig terjed, hol egy kerek tollkoszoruban kezdődik a test rendes tollazata. Ezen tollkoszoru puha, pihe-szerű tollakból alakult és tipikus ismertető jele a telivér kopasznyaku fajtának, igen emlékeztetve a délamerikai kondor hasonló tollkoszoru-jára.

A törzs maga nyújtott ugyan, de telt és husos, a mell széles és hussal jól megrakott, a hát igen széles és hosszú, a nyereg csak kevésbé kifejlődve. Erősen tollazott, széles farkát hátrafelé hajtva hordja. Szárnyai középhosszúak, szorosán a testhez simulók; a csombok erősen tollazottak, husosak, meglehetősen hosszúak. A láb erős, középhosszú, színe sárgástól a palaszürkéig csupasz. A négy új izmos, kinyujtott, a sarkantyuk erősen kifejlődtek.

A tyúk mindenben igen hasonlít a kakashoz, kivéve a nőstény jellegét; továbbá a taréj és áll-lebenyek nincsenek nála úgy kifejlődve, a nyak kopaszága nem ér le néha egész a begyig, a farok zárt tollazatu és kisebb.

A tollazat fejet és nyakat kivéve egyenletes az egész testen, sima, zárt. Régebben szerették, ha nemcsak a nyak és fej, hanem a test több részén is voltak kopasz helyek, így a begytől lefelé az egész mellén végig. A ma elfogadott küllemtan azonban ezt már nem kívánja meg.

A tollak színezete különféle: fehér, hollófekete, palaszürke, kendernagos.

Kiállításokon hibául iratnak és nem díjazhatók: gyöngye testalkattal, tollazott nyakkal, fehérszínű (és nem vörös) nyak, fehér füllukak,

fajta — és kiváló edzettségéből sokat ad át ezen kényes külföldi fajtáknak.

Mint már említém, az erdélyi kopasznyaku a legkitünőbb gazdasági tyúkfajta, mivel igénytelen, edzett, jó tojó, kitünő hizó, izletes és bő husu, eleségét nagy előszeretettel maga keresi s így jó rovarirtó is. Jó kotló, jó nevelő és igen gyors fejlődésű.

Evi tojáshozama 140—200 közt ingadozik; tojásainak átlagsúlya: 55—70 gr. A tojások csiraképessége ugyszólván kifogástalan.

A fiatal tyúk igen hamar kifejlődik, ivaréretté lesz, 5—6 hónapos korában már tojni kezd és kellő ólak mellett a tojáshozam télen sem szünetel. A kis csirkék gyorsan lábra kapnak és daczára csupasznyakuknak, bámulatosan türik a hideget, edzetteké válnak mi, különösen rideg éghajlatu vidéken teszi alkalmassá e tyúkfajtat a gazdasági tenyésztésre.

Kerpely Béla

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Hutya Ferencz dr.

Sertések ismételt megbetegedése sertésvészben.

Az OMGE. állattenyésztési és állategészségügyi szakosztálya nemrégben foglalkozott ezzel a kérdéssel s róla a szakosztály ülésén két el- lentétes vélemény nyilatkozott meg. Az egyik szerint a sertésvész egy és ugyanazon falkában többször is felléphet; a másik vélemény ezt

birtokos Berchtold gróf orosházi gazdaságában 450 drb süldőt vásárolt. A süldők párja 100 kg.-on felül nyomott, a vételár pedig 1 K. 66 fillér volt kilogrammonként. Az eladó szerint a falkából sertésvészben 18% elhullás volt.

E sertésfalka megérkezése után a fegyverneki határban levő pusztavenkheimi gazdaságba lett elhelyezve. A megérkezést követő harmadik héten a falka megbetegedett s ismételt elhullás után a betegség az előjáráságnak be lett jelentve, mire a hivatalos vizsgálat megállapította a sertésvész. Elpusztult pedig a falkából 17 nap alatt 144 drb, vagyis 32%. A falkán a sertésvész nyoma nagyon meglátszott, mert sok volt közte a visszamaradt sertés s mintegy 15 drb. teljesen elnyomorodott.

A betegség megszűnté után elhatároztuk, hogy a megmaradt 306 drb. sertést páronként 300 kg.-ra felhizlaljuk és úgy értékesítjük. A sertések június 27-én áthajtaták a tiszabői gazdaságba s ott közvetlen a Tisza partján készített karamba lettek elhelyezve, ahol a meder homokos lévén, az itatás és a fűrésztés a Tiszában történt, mely célra kitünő hely is volt.

A sertésekkel itt a hizlalás kezdetét vette. Beállításakor a sertések páronként 159 kg.-ot nyomtak.

Julius 27-én volt a 306 drb. sertés párja 200 kg., 100 kg. eleség után tehát gyarapodott 20.7 kg.-mal.

Augusztus 27-én nyomott páronként 244 kg.-ot 100 kg. eleség után tehát gyarapodás 20.1 kg. E mázsálást megelőző egy pár etetés alkal-mával a sertések már nem ettek a szokásos jó étvágygyal, de ezt a nagy forróság befolyásának is lehetett tulajdonítani. Sajnos, nem ez volt az ok. Aug. 29-én volt az első elhullás s ezt követte több is. A betegség az előjáráságnál bejelentetvén, a hatósági állatorvos megállapította a sertésvész.

Ime tehát, egy és ugyanabban a falkában most már másodszor s ha eladónak igaza volt, harmadszor ütött ki a sertésvész. Elhullott pedig a másodszori betegedés alkalmával 37 drb., vagyis 12%. A járvány pedig teljes 39 napig tartott.

Nem lehet tehát azt állítani, hogy az egyszer átvészelt sertésfalka feltétlenül immunissá lesz s ezt, azt hiszem, azok a tenyésztők, akik egyszer vagy másszor a hizlalást is megpróbálták, tudják a gyakorlatból. Ezt a tapasztalatot én, sajnos, most másodszor szereztem meg.

Tóth József.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

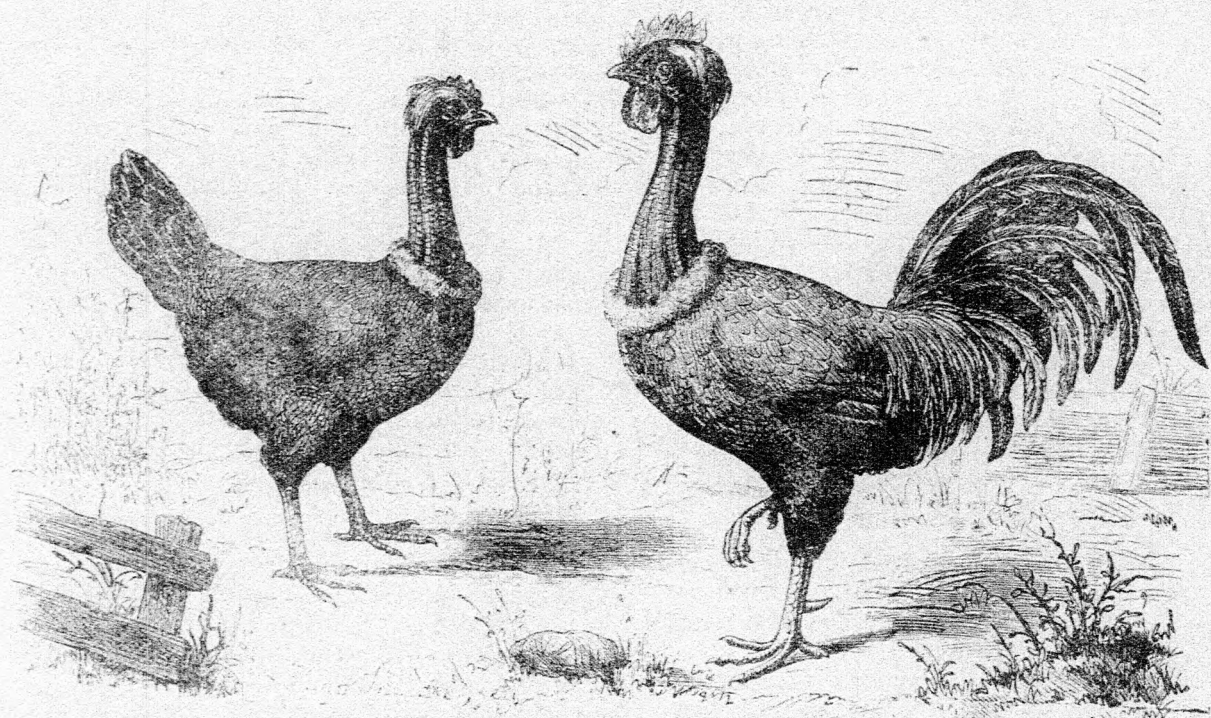
Rovatvezető: Ifj. Sporzon Pál.

A „Mony“-féle szecskavágó.)

A mult évben megtartott nany-i gazdasági kiállításon feltűnt egy egészen új rendszerű szecskavágógép, melyet Mony M. G. louviers-i mérnök szerkesztett. Az eddigi szecskavágóknál, az elavult guillotine-rendszerű gépeket kivéve,

*) Érdekessége végett szivesen nyitunk helyet e gép leírásának, de hogy a valóságban jobb legyen, mint a jelenlegi rendes szecskavágók, azt nem lehetne állítani.

Rovatvezető.

29 ábra. Erdélyi kopasznyaku tyúk és kakas.

alacsony lábakkal bíró egyedek. Kisebb hibák: a taréj kisebb szabálytalanságai, a nem teljesen kifejlett tollkoszoru és színhibák.

Keresztezési kísérletek alkalmával (langsán, plimut, orpington, minorka, crève-coeur-sel) bámulatosan örökíti át kopasznyakuságát — ezzel is tanubizonyoságot téve, hogy igen régi telivér

nem ismeri el s oda nyilatkozott, hogy a hizlalók ilyen esetet még nem tapasztaltak. Végre is úgy döntött a szakosztály, hogy végeztesse-nek ily irányu kísérletek.

Időszerűnek vélem tehát leírni az alábbi esetet.

Ez év tavaszán Keppich Emil tiszabői föld-

Vöröslóhere-magot vásárolok.

Kisarankás áruért 190 koronáig, Arankamentes áruért 200 koronáig fizetek métermázsánként ab vidéki állomás, ott átvéve és kifizetve.

A ajánlatot és 5 kilós mintát utánvétellel kér, az eladó mennyiség közlésével

Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magnagykereskedése Budapesten, VII., Rottenbiller-utca 33.

tudvalevőleg a gép lendítőkerekére szerelt görbe kések végzik a szalma vagy egyéb szálastakarmány felaprítását. Mony ezt a rendszert egy a fűszálógépek vágószerkezetéhez hasonló konstrukcióval helyettesítette.

A Mony-féle gép vágókészüléke (l. a 30. ábrát) áll egy vasszaból, melyben a fűrészfórmakés ide-oda mozog. Az egész a felszeccskázandó szalmát tartalmazó láda előtt van vízszintesen elhelyezve. A kést, illetve fűrészt egy csuklós kar mozgatja, mely egy kis korongra van excentrikusan ráerősítve. A vezetékint a fűrészel együtt egy emeltyűs szerkezet tolja alulról a felszeccskázandó anyag közé. A függélyes irányban való egyenes tovahaladást egy kétoldalt alkalmazott esztratórud biztosítja. Ha a fűrészt az előtte levő takarmányréteget keresztülvágta, hirtelen visszacsúsz, mire az etetőládában levő takarmány a szeccsa hosszának megfelelő darabba a fűrészt fölé kitolatik. Ezen szerkezetnél tehát a takarmány nem nyomul folytonosan előre a ládából, hanem addig, míg a fűrészt keresztülvágja, megáll. Ezen megszakított mozgást egy Gall-féle lánccs vezérel, melyet a takarmányt továbbító rovátkás hengerek tengelyére szerelt, fogakkal ellátott kerék megmozdít.

A szeccsa hossza tetszés szerint szabályozható. A gép három nagyságban készül, 30, 40 és 75 cm. vágószélességgel, ára 175—350 frank. Munkaképessége 150—400 kg.

M. N.

LEVÉLSZEKRÉNY.

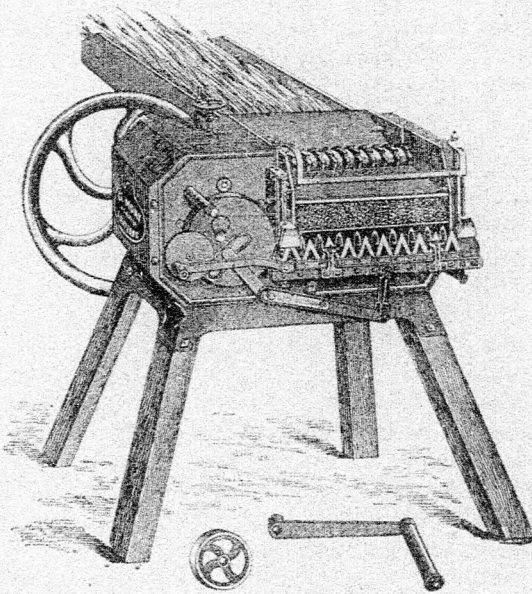
Tudnivalók.

1. Csak OMGE. tagok és előfizetők kérdésére válaszolunk.
2. A kérdés, valamint a szakcikk a papírnak csak az egyik oldalára irandó.
3. Csakis olvasható névaláírással és a lakhely megjelölésével ellátott levelekre adunk feleletet.
4. E edeti okmányokat a levélhez csatolni nem jó, mert elkallódhat.
5. Külön levélben csak ritkán válaszolhatunk, mivel az országban szerkesztői lakó szakembereink válaszait közérdekű voltuknál fogva a lapban közöljük.
6. Czimváltozás, mutatóványszámkerés, valamint a hirdetési ügyek a kiadóhivatal címére küldendők.
7. Beteg növények a m. kir. növényélet- és kórtani állomás címére (Magyaróvár) küldendők.
8. Folyamatban levő peres ügyekhez hozzá nem szólunk.
9. Rovarok, rovarkártól pusztuló növények a m. kir. rovarügyi állomás címére (Budapest, II., Debrői-ut 13.) küldendők.
10. Vegyelemzésre szánt minták a m. kir. országos kémiai intézet (Budapest, II., Oszlop-utca 26) vagy pedig az összes gazdasági akadémiaikon (M. Óvár, Keszthely, Debreczen, Kolozsvár, Kassa) rendszeresített vegykísérleti állomások valamelyikéhez küldendők, melyek vegyelemzési költsége a beküldőt terheli.
11. A szerkesztőség semmiféle áru-, vagy állás-közvetítéssel nem foglalkozik.

12. A válasz helyét a szerkesztőség határozza meg, ezért a kérdésttevő mind a Levélszekrény, mind a Szerkesztői üzenetek rovatot kísérje figyelemmel.

Istálló-fapadlások izzadásának csökkentése. 64. kérdés. A nyáron e. y 55 méteres ököristállót építettem, mely istállóban telve jószággal oly óriási pára verődik le, hogy félfő, miszerint a drága gerendázat s padlózat hamarosan el fog rohadni, noha minden második gerenda között (átellenben is, van léghuzat elég) 15 □-cm-es szelelőlyukakat vágattam, azonfelül 6 drb 35 □-cm-es átmérőjű kéményeket alkalmaztam. Mindez nem használ. Kérdem, mit tegyek s mit alkalmazzak a pára által fenyegetett istállópadlás elrohadása ellen? Használ-e valamit a cementszukkator? S. I.

Felelet a 64. sz. kérdésre. Istállómennyezetének erős cseppegését elsősorban is a gerendák között alkalmazott szellőző nyílásoknak tulajdoníthatja. Mert az izzadás nem más, mint a vízpárákkal telített istállólevegőnek nagyobb-mérvű csapadék kiválasztása, amely elkerülhetlen, mielőtt a levegő hidegebb tárgyakkal érintkezik vagy más uton erősebben lehül. A mindkét oldalon kihagyott s alkalmasint el sem zárható nyílásokon pedig mindig érezhető lég-

30. ábra. Mony-féle új szecc kavógó.

cseré áll elő olyformán, hogy a szélnek fekvő oldalon hideg levegő tördül be, a védetteken pedig meleg áramlik ki. A szellőzés célját tehát tulajdonképpen csak az utóbbi nyílások végzik, mert a friss levegő bevezetéséről télen — a rosszul záródó ablakok, ajtók mellett — egy istállóban sem kell külön gondoskodnunk. Tekintve azonban, hogy valószínűleg alig áll módjában a szellőzők ki- s becsukását a szél irányához képest könnyen s megbízhatóan eszközöztetni, leghelyesebb lesz azokat szalmával mind betömni. A hideg levegő azonban még a padlástérből is talál lefelé utat a deszkák hézagain, repedésein. Erősen csökkentheti tehát a cseppegést még azáltal is, hogy a padlást esetleg előbb lesározza meghordatja alul szecc-kával, feljebb meg szalmával vagy szénával. Ha az izzadás teljes megszüntetésére helyezi

a fűsúlyt — ami az új gerendázat épen tartása céljából indokolt is — ugy azt csakis a padlás alsó elszigetelésével érheti el, ami azonban már költségesebb dolog.

Igy nagyon megfelelőnek, aránylag még a legolcsóbbnak bizonyult egy 1½ cm. vastag „óvárít” réteg (cement-rabitzhoz hasonló) alkalmazása közvetlen a gerendák alsó lapján, melynek egy négyzetméterét 3:20—3:50 K.-ért szokták elkészíteni.

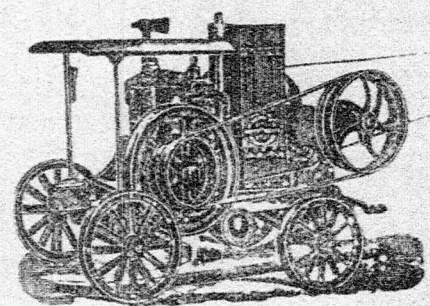
Ajánlható a „Kozmos” hornyolt aszfaltlemez is, ami per m² 4:40—4:80 kor. költséget igényel. Hasznavehetőnek mutatkozott az „Emuleit” parafakövelem is, körülbelül hasonló költséggel, mint az előbbi.

Kísérletet tettem végül a kérdésttevő által felemlített mennyezetmázással és cementszukkatorral is, de a tartósságát tekintve végérvényest még nem mondhatok. Egy pár helyen már ötödik éve mozdulatlan, más helyt már a harmadik évben lerepedezett, lehullott. Ugylát-szik nagyon jó munkát kíván s főleg azt, hogy a vakolás sehol se legyen vékonyabb ¼—1 cm.-nél. Annyi azonban bizonyos, hogy tartósságára csakis sárgarézdrót használása mellett számíthatunk és hogy a szükséges alsó deszkázással együtt alig kerül pár fillérrel kevesebbe, mint az elsőnek említett „óvárít” elszigetelés.

Mint minden tekintetben kipróbált, megbízható eljárást tehát inkább ezt ajánlhatom. Sz. Gy.

Borjúk ideges betegsége. 65. kérdés. Tehenészetemben, mely vörös-tarka bonyhádi tehenekből áll, néhány hét óta következő baj lépett fel: A szopós borjúk, melyek 8—10 hetes korukig teljesen egészségesek, hirtelen minden átmenet nélkül megbetegszenek, nem szopnak, először az alsó állkapocsban állnak be kóród-zésszerű erőtetett rángatózások, melyek oly erősek, hogy szájuk habzik, néha vérzik is, utóbb a borjú remegni kezd, a lábakra is át-megy a rángatózás és az utolsó stádiumban olyformán, mint a kerge birka, forogni kezd, míg összeesik. A borjúk a betegség kezdetétől néhány órán belül minden esetben elpusztulnak. A honezolási lelet az összes szervekben semmi-nemü elváltoztatást nem mutat, a belekben szénán és kevés szalmán kívül egyéb nem található, az agyburok és agyvelő azonban vérral van borítva. A borjúk, miután többnyire a nagyobb borjúkat éri el a baj, még 2—3 liter tejet kapnak naponként, ezenkívül zabdarát és gyepszénát. Az anyatehenek etetése 25—30 kg. répa, 1 kg. tengeridara, 5 kg. gyepszéná, polyva és törek. A répa fonnyadtan lett betakarítva és némileg penészes, azonban a penészeset lehetőség szerint kiválogattuk. Kérdem mi lehet az oka ezen tünetnek és hogy mit tehet-nék, hogy ezen baj további elharapódzásának elejét vegyem? L. G.

Felelet a 65. sz. kérdésre. A közölt leírás alapján a borjúk betegségének természete nem állapítható meg határozottan. Amennyiben a szakszerű honezolás valóban semmiféle elválto-zásokat nem derített ki a belső szervekben, az agyvelő és burkainak kivételével, ahol bővérűség volt észlelhető, járványos agy- és gerinczvelő-burokgyulladás fennforgása még a legvalószínűbb, habár a minden esetben észlelt nagyon gyors lefolyás nem egészen egyeztethető össze a jel-zett betegséggel. Minthogy a betegség ellen

OBERURSELI MÓTORGYÁR RÉSZV.-TÁRSASÁG OBERURSEL

Iroda és raktár: MAJNA-FRANKFURT MELLETT.
Bécs, VI/2., Gumpendorferstrasse 72/H.

LEGOLCSÓBB HAJTÓERO A „GNOM” BENZIN-PETROLIN-MÓTOR

3000-nél több üzembn ■ Könnyen kezelhető. ■ Villanyos gyújtással. ■ Okl. gépész felesleges. ■ Költségvetés, tervek és egyéb felvilágosítás ingyen és bérmentve. ■ Magyar levelezés. ■ Referenciák beszerzhetők: gróf Wenkheim Géza uradalmától, Csorvás (Békésmegye); gróf Wenkheim Frigyes uradalmától, Székudvar (Aradmegye); gróf Esterházy János uradalmától, Nyitra-Ujlek (Nyitra-megye); gróf Esterházy László uradalmától, Sárvár (Fehérmegye).

ok.
ronáig
ve.
ésével
za 33.

irányuló védekezés szempontjából nagyon fontos biztosan ismerni a betegség természetét, czélszerű volna friss borjuhullát a m. kir. állatorvosi főiskola kórboneczteni vagy járványtani intézetébe (Budapest, VII., Rottenbiller-u. 23.) küldeni a részletes bonczolás és esetleg a bakteriologiai vizsgálat megejtése czéljából. Mint-hogy valamely fertőző betegség fennforgásához alig fér kétség, tanácsos a még egészséges borjúkat más istállóba áthelyezni, a már fertőzött istálló pedig, amennyire azt a helyi viszonyok megengedik, egyszerre avagy legalább részletekben alapos fertőtlenítésnek alávetni.

M. I. dr.

Nedves fekvésű magtár padozata. 66. kérdés. A gazdaságomban levő magtár nedves helyen épült. Padozata — mely tölgyfahevederekre szegelt 35 mm. erős fonyódeszkából készült — 10 év alatt tönkrement. Kérem szives tanácsukat, miképp lehet ily magtárban tartós és a czélnak megfelelő padozatot létesíteni s hogyan válnak be a gyakorlatban a betonból készült padozatok?

J. W.

Felelet a 66. sz. kérdésre. Nedves fekvésű magtárban tartós és czélszerű padozatként csak a betonréteg vagy esetleg egy téglaturkolat jöhet szóba, az utóbbi is azonban csak akkor, ha igen kemény s meglehetősen éles sarku téglák áll rendelkezésünkre; mert ha puha, úgy igen hamar kikopik, ha pedig sarkai legömbölyítették, akkor a habarcs idővel kiséprődik s sok kis gödör, piszkófszék stb. marad vissza.

Ahol tehát van arra való tiszta kavics, inkább csak a betont ajánlom, annyival is inkább, mert *kellőleg* elkészítve nemcsak a nedvességet zárja el alaposan, hanem mondhatni egy ideális padlót képez, melynek nincsenek hézagai, hol a sziszik menedéket találhatna, nem porzik, nem kopik s nem szorul javításra.

Hogy a beton megfelelő legyen, ahhoz elsősorban is megkivánjuk, hogy *szilárd alapon fekvődjék*, melyen utólagos ülepedések teljesen ki vannak zárva, minthogy ezek a betonréteg össze-vissza repedését vonják maguk után. A nedves fekvésre való tekintetből a jelen esetben azonban inkább egy kavicsfeltöltést ajánlunk, mert kemény télen a nedves föld még a beton alatt is kifagyhat s terjeszkedési törekvése következtében a betont felemeli, kipuposítja, széttörheti.

Szükséges másodsor, hogy a beton felülete *ne legyen simára csiszolva*, hanem csak deszkasimítóval lehuzva. A simára csiszolt beton t. i. igen hideg és teljesen vízhatlan, úgy, hogy a felületére lecsapódott vízpárából semmit sem képes felszívni. Ezért hideg a tapintata, ezért nedves a felülete minden nagyobb hőváltozás-kor s ezt a nedvességet mindenkor a rajta fekvő gabona veszi magába.

A kissé érdes felületű beton ellenben jobb elszigetelő, mert porozitását megtartotta. Ezért a rácsapódás sem oly intenzív s ami mégis lecsapódik, azt mohón magába szívja. Sőt nemcsak ezt, hanem még a gabonából is, úgy, hogy a szem rajta mindig szárazan fekszik.

A betonburkolat legalább is 8—10 cm. vastag legyen s a felső 2 cm. rétege 1:2 arányban készüljön jó minőségű portlandcementből és tiszta érdes homokból.

Szakosított munka mellett az így elkészített burkolat csakhamar kőkemény s ugyszólván elpusztíthatatlan lesz.

Négyszögméter körülbelül 260—3 K.-ba kerül, amiből 1 K. a munkára, 160—2 K. pedig a cementre számítható. *Száhlóder Gyula.*

Fulladozó lovak tartása és ápolása. 67. kérdés. Milyen életmóddal s takarmányokkal nyújthatjuk a lehetőségig a fulladozó ló életét?

Sz. I.

Felelet a 67. sz. kérdésre. A fulladozás alapjául szolgáló betegségek természete hozza magával, hogy a fulladozást megszüntetni nem sikerül, az életrendnek megfelelő szabályozásával azonban az illető állatot sokáig lehet használatra alkalmas állapotban megtartani. A mindennemű megerőltetéstől és a meghűléstől való megkímélés, továbbá a tiszta levegőjű és amellet sem tulságosan meleg, sem tulságosan hideg istállóban való tartás és végül a kiadó takarmányozás lehetőleg pormentes zabbal és szálas takarmánnyal, illetve nyáron zöldtakarmánnyal azok az eszközök, amelyekkel a fulladozás súlyosbodását megakadályozni és ezzel a fulladozó ló életét meghosszabbítani lehet.

M. I. dr.

Főcsetjehelyettesítés tüdővésztes tehenészetben. 68. kérdés. Tehenek tüdőbajosak s így a borjúkat itatni akarom, de a főcsetjet oda kell adni a borjúknak és ezáltal szintén fertőződhetnek a borjúk. Mivel lehetne helyettesíteni a főcsetjet?

S. Gy.

Felelet a 68. sz. kérdésre. A magyaróvári főhercegi uradalomban a főcsetjet az első napokban palackokból adják a borjúknak, hogy így a gümökóros fertőzésnek biztosan elejét vessék. Tapasztalatom szerint azonban bőségesen elegendő, ha a borjú az első napokban addig, amíg a főcsetjre szükségük van, anyjuknál szoptak, mindössze arra kell ügyelni, hogy a borjú csak a szoptatás idejére kerüljenek anyjukhoz s hogy csak a szoptatást végezhesék ott. (Anyjuk ne szuszogja őket ott sokat össze.) A szoptatás után azonnal ketreczekbe kerüljenek. Az így felnevelt borjúk közül, még ha a mesterséges nevelést mellőzzük is, aránylag csak kevés állat fog befertőződni. A főcsetj helyettesítése nem is szükséges, nem is czélszerű.

Ujhelyi Imre.

Rétrágyázás trágyalével. 69. kérdés. Hány hektoliter trágyalé kell egy kat. hold kaszálóra erős és közepes trágyázásnál?

H. K.

Felelet a 69. sz. kérdésre. A trágyalé értéke attól függ, hogy mennyi benne a nitrogén, ami a trágya kezelésétől és a trágyakut jóságától függ. Nagy átlagban a trágyalé 0.15% nitrogént tartalmaz. Ez a nitrogén egyenértékűnek vehető a salétromnitrogénnel. A chilisalétrom 15.5% nitrogént tartalmaz, vagyis a trágyaléből százszor annyi kell, mint a chilisalétromból. Ez utóbbiból közepes trágyázásnál 40, erős trágyázásnál 50 kg.-ot számíthatunk kat. holdjára. Eszerint a trágyaléből holdanként 40—50 hektolitert kell használni.

Cs. S.

Sajtpincze szellőzőnyílások elzárása. 70. kérdés. Sajtpinczénket szellőzőkéményekkel és az utóbbiakban elhelyezett szellőzőkkel, továbbá a pinczéből közvetlen a szabadba vezető oldalnyílásokat szintén szellőzőkkel akarjuk felsze-

relni. Ha a szellőzőket fából készítjük, azok megdagadnak és rövid idő múlva nem lesznek nyithatók és zárhatók, ugyanígy járunk a vasból készületekkel is, ezeket a rozsdá fogja elrontani. Kérem, hogy az említett czélra más sajtpinczékben milyen szellőzők vannak alkalmazva és azok hol szerezhetők be?

F. S.

Felelet a 70. sz. kérdésre. A pinczeszellőzőnyílásokat vagy fatáblákkal vagy vasredőnyökkel szoktuk elzárni. Ha mindkettő jól be van festve, úgy sem az idő előtti elkorhadástól, sem az elrozsdásodástól nincs mit tartanunk. A fatábla kissé ugyan megdagad, de ha eleve lazább vezetékkel készüli, úgy továbbra is használható marad.

Sz. Gy.

Tőzegelt fekátrágya kezelése és értéke. 71. kérdés. Tőzegszóró árnépszékből kikerülő fekákomposztot hogyan kell kezelni, mennyi idő kell ahhoz, míg abból jó és használható trágya lesz? Mi ennek az értéke mint konyhakerti trágyának?

R. G.

Felelet a 71. sz. kérdésre. A tőzegárnépszékből kikerülő tőzegporfekália semmi kezelést nem kíván, azt bármikor fel lehet használni. Azt csak valamely félreeső helyen össze kell gyűjteni. Mindazon konyhakerti növények alá adható, amelyeket friss trágyába szokás vetni. Értéke nagyobb mint az istállótrágyáé. A benne foglalt sok nitrogén miatt czélszerű minden q. fekátrágyára 6—8 kg. szuperfoszfátot is adni.

Cs. S.

Tettes birkák. 72. kérdés. Kis birkafalkám már egy idő óta észrevehetőleg kaparózik. Figyelmeztettem már újév előtt a juhászt, hogy nem rühösek-e a birkák, vizsgálja meg alaposan, azonban azon választ nyertem, hogy nem talál rühkiütéseket, de ugynevezett juh-paklincset eleget. Ezt tehát a lehetőségig szedtettem a birkákból. Újév után az új pásztort ismét figyelmeztettem a birkák viselkedésére, mikor is a birkákat alaposan megvizsgálva igen sok tetűt találtunk a bundában, ami a viselkedést okozza. A nyár végén és őszszel két különböző helyről hoztattam vérkeverés czéljából birkákat, nem tudom nem ezek hozták-e be a falkába, mert tetves birkáim eddig nem voltak, ilyeneket eddig nem ismertem, így a tetvek kipusztítási eljárását sem ismerem. Ha nyár volna, különböző tetűtölő szerek és fűrösztéssel megkísérelném a tetvek kiirtását, de most hideg télen alkalmas hely hiányában a fűrösztést nagyon kockázottnak tartom. Tisztelettel kérem, hogy és miként járjak el és mit alkalmazzak a juh-tetvek mielőbbi kipusztítására? Megjegyezni kívánom, hogy a birkák egészében elég jó kondícióban vannak, luczernaszénát és árpaszalmát esznek. Nappal alkalmas időben a szabadban, éjjel zárt, szellős közepmeleg helyen vannak.

N. G.

Felelet a 72. sz. kérdésre. A juhoknak szőben levő beégését mindenek szerint az u. n. juh-kullancs (*Melophagus ovinus*) okozza, amely 4—5 milliméter hosszú, rozsdássárga, illetve barnás színű szárnyatlan, a tetvekhez ugyan hasonló, de azokkal nem rokon állat. Ezzel szemben a juhok tulajdonképpen tetűje (*Trichodectes sphaerocephalus*) mindössze csak körülbelül 1½ milliméter hosszú és sokkal ritkábban fordul elő, mint az előbbi, a tetveség

LOKOMOBILOK, GÖZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK,
TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

Gyász hírek. Domahidi Domahidy Sándor földbirtokos, a Szatmárvármegyei Gazdasági Egyesület elnöke, f. hó 28-án 68 éves korában meghalt és e hó 31-én helyezték Domahidán örök nyugalomra. A megboldogult mint a szatmárvármegyei gazdakörök vezetője és az OMGE. igazgató-választmányi tagja, rendkívüli széleskörű tevékenységet fejtett ki mezőgazdaság és közigazgatásunk terén és mint az agrárszémék buzgó előharcosa, az egész magyar gazdaközönség osztatlan elismerését érdemelte ki.

Hegedüs Jánosné dr.-né szül. Lejtényi Vilma jan. hó 29-én rövid szenvedés után 64 éves korában elhunyt. A megboldogult elhunytá annál mélyebben sujtotta családját, rokonait és ismerőseit, mivel az váratlanul következett be. Az elhunytat, akiben Szilassy Zoltán egyesületünk titkára, orsz. képviselő, nejének édesanyját gyászolja, jan. 31-én kísérték örök nyugalomra a budai gyászházból.

Steinbach Istvánné szül. Tóthlipcsei Fabricius Mária, Steinbach István földbirtokos, az OMGE. alapító tagjának neje jan. hó 29-én 74 éves korában Budapesten elhunyt.

Csiktsunádi Betegh Imre országgyűlési képviselő, az erdélyi róm. kath. status igazgatótanácsosa, az OMGE. tagja jan. hó 28-án 56 éves korában Budapesten meghalt és jan. hó 30-án helyezték Felőrön a családi sírkertben örök nyugalomra.

Helyreigazítás. Szentkirályi Kálmán ur az OMGE. közigazgatási szakosztályi ülésén tett felszólalásának valódi értelmét helyreállítandó, következő levelet intézte hozzánk:

„Bármily kis súlyt tulajdonítok is felszólalásomnak, amelyet az OMGE. adóértekezletén tartottam, miután ez a „Köztelek” január 29-iki számában igenis nagy tévedésekkel teljesen van visszaadva, engedje meg, hogy pár sorban felszólalásom lényegét ismertessem.

Előadtam, hogy csakis a földadóra fogok reflektálni és pedig a kiváló gondnal készített előadói javaslat alapján állva, annak III. 5. pontját óhajtanám rektifikálni a javaslat megokolásának szelleme szerint, úgy, hogy a földtehermentesítési járulék ezimén való adózása a földnek 8 millió K-ra határozassék meg.

Amit ezen túl mondtam, az csak némi mérlegelés volt annak, hogyha a javaslat a fennebb előadott rektifikációval elfogadjatik, akkor a földadó maximális megterhelése volna 52 millió kontingentált földadó és 8 millió kontingentált földtehermentesítési járulék. Együtt 60 millió K. S ez a föld-törvényes megterhelése ma is a magyar birodalomban, de a tényleges megterhelés 75-6 millió. Tehát ha a javaslat álláspontja fogadjatik el, 15-6 millió hiány áll majd elő. Ezen nézve mondtam azt, hogy e hiányt, ha a gazdaközönség vállalni akarja, ennek csak két módja van és pedig koncedálni, hogy a 20% új adótétel az ujonnan kimumkálendő földadó alapokra is kivethető legyen egy bizonyos meghatározandó határig, pl. 350-360 millió K. fiztá jövedelem határig vagy pedig, ha az OMGE. ragaszkodik a 60 millió kontingenshez, akkor e többletet a nagyobb birtokokra kellene háritani személyes pótlékként. Ezt azonban csak megoldási példaképpen mondtam, mert én a jövő fejlődését ily irányban látom, de nem konkrét javaslatként.

Felszólalásom reprodukciójának egyéb apró tévedéseire nem terjeszkedem ki s az igen tisztelt szerkesztő ur szíveségét hálásan köszönöm. Szentkirályi Kálmán.”

Katonák gazdasági képzése. A földmivelésügyi kormány egyik igen üdvös és fontos intézkedése, hogy újabban a katonák rendszeres gazdasági oktatását is felvette az illetékes és erre hivatott tényezők munkaprogramjába. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter rendelkezésére ilyen gazdasági kiképzésben reszesülnek a csikszeredai honvédezsóalj katonái, az ottani magyar királyi földmivelés-iskola személyzete részéről, hol 3 hónapig tartó gazdasági iskolát szerveztek. Időszaki gazdasági irányú előadásokat az iskola személyzete már az elmúlt évben is tartott, de az eredményes oktatás és siker biztosítása érdekében újabban tüzték ki célul azt, hogy a katonai gazdasági oktatás rendszeres kurzus keretén belül szerveztessék, ami sikerrel is járt. Hadffy Imre ezredes, a brassói 24-ik honvédezdred parancsnoka minden lehető elkövet, hogy a katonai szolgálat a gazdasági oktatással összeegyeztethető és összekapcsolható legyen. A kurzuson különös súlyt vetnek a gyakorlati irányú kiképzésre; erre szolgál a földmivelés-iskola jól felszerelt gazdasági és kertészete. Ehhez később az egyes fontosabb tavaszi s nyári munkálatok végzésekor szemléltető bemutató járul majd. Az iskola anyaga felöleli az általános és részletes növénytermesztést a helyi viszonyokhoz való alkalmazkodással, a kisgazdaságok berendezését, az állattenyésztés minden ágát, az egészséges és beteg állatok gondozását; az állategészségügyi törvényes intézkedéseket, a kertészet körében a zöldségtermesztést és fatenyésztést és végül a gazdát érdeklő fontosabb törvények ismertetését, az új eseléd-törvényt, a mezőrendőri törvények intézkedéseket, a munkás- és eselédsegítő-pénztár ügyét. A kurzus végén vizsgálatot tartanak. A katonai előadásokat felsőbb hatóságának rendelkezésére az iskola igazgatósága kezdeményezte.

Gazdasági előadások Szatmáron. A Szatmárvármegyei Gazdasági Egyesület és a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége február hó 9-án és 9-én Szatmáron gazdasági előadásokat rendez a következő programmal: *Február hó 8-án.* D. e. 9-10. A gumókor elleni védekezésről. Előadó: *Buday Gyula* gazdasági akad. tanár. 10-11. A tejszövetkezetekről. Előadó: *Buday Gyula* gazdasági akadémiai tanár. 11-12. Az ipari növények — különösen a cukorrépa — termesztésének fontossága. Előadó: *Varga Kálmán dr.* gazdasági akadémiai tanár. D. u. 3-4. A gyümölcsfák terméketlenségének okai és a terméketlenség elleni védekezés. Előadó: *Uitz István* gazdasági akadémiai főkértész. 4-5. A szövetkezetekről. Előadó: *Szilassy Zoltán* országgyűlési képviselő, a GEOSz. titkára. *Február hó 9-én.* D. e. 9-10. A zöldségfélék nagyban való értékesítése. Előadó: *Uitz István* gazdasági akad. főkértész. 10-11. Az okszerű takarmányozásról. Előadó: *Szabó István* gazdasági akadémiai tanár. 11-12. A fekáliák gyakorlati alkalmazása. Előadó: *Varga Kálmán dr.* gazdasági akadémiai tanár. D. u. 3-4. Hol és minő körülmények között indokolt a tarka marha tenyésztésére való átmenet? Előadó: *Szabó*

István gazdasági akadémiai tanár. 4-5. Az okszerű trágyakezelésről. Előadó: *Varga Kálmán dr.*, gazdasági akadémiai tanár.

Francia vasutak államosítása. Említettük már, hogy az államvasutainkon most annyira elhatalmasodott forgalmi zavarok korántsem magyar különlegességek, mert hasonló természetű bajról panaszkodik az olasz, francia, sőt legújabbban a német gazdaközönség is. Franciaországban, ahol tudvalevőleg tulnyomóan magánvasutak vannak (hét nagy társaság birtokában), főleg a keleti vasutársaság ellen merül fel sok kifogás, mivel e társaság haszonlesésből nem gondoskodott már évek óta építményeinek és felszerelésének az emelkedő forgalom igényeivel lépést tartó gyarapításáról. *Barthou* közmunkaügyi miniszter most azzal a tervvel állott elő, hogy az állam váltsa meg a keleti vasutat és ezzel indítsa meg a magánvasutak fokozatos államosításának folyamatát, mert szerinte ez az egyedüli módja a vasuti mizériák gyökeres orvoslásának, amit a közvédek sürgetve követel. A szocialisták nagy örömmel üdvözlük ezt a tervet, mely szerintük újabb jelentős lépés a kollektívizmus felé, míg a konzervatív gondolkozásuk éppen ezért heves ellenzői a vasutak államosításának, ami különben az engedélyezéstől számított kilencvenkilenc év múlva a háramlási jog alapján amugy is minden magánvasutnál bezövetkezik megváltás nélkül. A magunk részéről feltétlen hívei vagyunk az államvasuti rendszernek, mert a közvédek szempontjából szükségesnek tartjuk, hogy az ország forgalmi politikájának irányítása az állam kezében legyen s különféle magánérdekek sokszor káros befolyásától lehetőleg mentesíttessék. De hogy a vasutak államosítása magában véve még nem biztosíték arra, hogy a forgalom lebonyolítása mindenkor kifogástalan és a szükségleteknek megfelelő legyen, e tekintetben — sajnos — nem kell messze mennünk bizonyítékokért.

Nagy-Britannia külkereskedelmi forgalma 1907 ben. Az angol külkereskedelmi forgalom a múlt évben is jelentékenyen emelkedett s úgy a bevétel, mint a kiviteli fejlődése jóval felülmúlja az előző évek arányát. A kiviteli értéke 426 millió fontra, a bevétel 646 millió font sterlingre rugott, ami az 1906. év külkereskedelmi mérlegével szemben a kivitelnél 50 millió font, a bevételnél 38 millió frank emelkedést jelent. Az Economist számításai szerint ezen többletből az árak emelkedésére a kivitelnél 27 millió font, a bevételnél 23¹/₂ millió font esik s így a tényleges forgalmi többlet a kivitelen 23 millió, a bevételnél 14¹/₂ millió fontot tesz. Az emelkedő konjunktúra 1901 óta tart és ezen idő alatt Nagy-Britannia nemzetközi forgalma még eddig sohasem tapasztalt fejlődésen ment át, amely 257 millió fontnyi többletet jelent az előző hat év alatt mutatkozott 216 millió fontnyi emelkedéssel szemben. Az angol nemzetközi kereskedelmi mérlegnek e kedvező alakulása egyúttal a brit nemzeti vagyon jelentékeny növekedéséről is tanuskodik, mert míg egyrészt a bevétel nagyarányú emelkedése az angol nemzet fogyasztó- és vásárló-képességének tetemes fejlődését mutatja, addig másrészt Anglia külföldi tőkekövetelése is 80 millió fonttal növekedtek az elmúlt esztendőben.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök

az országszerte első helyen elismert kitünő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták” len- és heremagtisztító-gépek

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban, különböző szerkezetben a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításhoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi- vagy hajtórőre alkalmazva. — Ezévi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám.

1905. évben Nagy-Enyeden aranyéremmel kitüntetve.

Sürgönczim: Kalmár-rostagyár.

tanár. 4-5. Az
ő: Varga Kálmán

ritása. Említettük
on most annyira
varok korántsem
hasonló termé-
lasz, francia, sőt
nség is. Francia-
nyomán magán-
aság birtokában),
llen merül fel sok
szonlesésből nem
épitményeinek és
forgalom igényei-
ól. Barthou köz-
al a tervvel állott
eg a keleti vas-
a magánvasutak
olyamatát, mert
a vasuti mizé-
amit a közdek
ák nagy örömmel
szertünk újabb
us felé, míg a
ppen ezért heves
ának, ami külön-
ított kilenczven-
og alapján amugy
éövetkezik meg-
ról feltétlen hivei
szernek, mert a
sésesnek tartjuk,
ájának irányítása
különféle magán-
ásától lehetőleg
tak államosítása
siték arra, hogy
lenkor kifogás-
felelő legyen, e
em kell messze

edelmi forgalma
edelmi forgalom
ren emelkedett s
el fejlődése jóval
yát. A kivitel ér-
veivel 646 millió
1906. év külke-
n a kivitelnél 50
nillió frank emel-
számításai szerint
ésére a kivitelnél
23 1/2 millió font
hi többlet a kivi-
4 1/2 millió fontot
1901 óta tart és
nemzetközi for-
asztalt fejlődésen
fontnyi többletet
mutatkozott 216
emben. Az angol
legnek e kedvező
zeti vagyon jelen-
kodik, mert míg
u emelkedése az
ásárló-képességé-
addig másrészt
sei is 80 millió
esztendőben.

közök

pek

an megfelelő
gáinkról szi-

árhelyen.

ar-rostagyár.

Országos mozgalom a patkányirtásra. Az európai államok közül talán egy sem szenved annyit a patkányok pusztításától, mint Anglia, ahol a patkányok okozta kár egy szaktekintély becslése szerint meghaladja naponta a 400,000 koronát. De iparkodnak is pusztítani e szapora és kártékony fajzatot minden lehető módon. A napokban Crichton-Brown János kezdeményezésére a londoni Metropoli szálló nagytermében népies gyűlésen tárgyalták földbirtokosok, kereskedők és a tudomány emberei a patkányirtás legcélravezetőbb módozatait. A gyűlésen sok sikertelen wódszeren kívül szóba került dr. Danys párisi Pasteur-intézetbeli orvos felfedezése, mely szerint ő képes oly virust előállítani, amely az emberre és minden állatra nézve veszélytelen, a patkányokra nézve azonban halálhozó. A gyűlésen kimondták, hogy e virust gyakorlatilag kipróbálják és ha beválik, irtó hadjáratot folytatnak vele a patkányok ellen, míg csak egy is mutatkozik a hármass királyságban.

Faszénküldemények díjszámítása. Faszénküldemények a m. kir. államvasutak összes vonalain, valamint a kezelésében álló összes helyi érdekű vasutakon *szénkocsik hiányában* egy fuvarlevéllel két kisebb tőrfogatu kocsiban szállítatnak és ily esetben az ezen árucikkre érvényes teljes kocsirakományú díjtétel a két kocsi rakott tényleges súly, de fuvarlevelenkint legalább 10,000 kg.-ért számítatik. Ezen díjkezdvevény május végeig érvényes. A magánvasutak közül a cs. k. szab. kassa-oderbergi és a szamosvölgyi vasut vonalain főtí küldeményekre hasonló körülmények között engedélyeztetett a kedvezményes díjszámítás, még pedig az első helyen említett magánvasutnál olyképpen, hogy a két kocsi úrtartalma teljesen kell, hogy kihasználtsák. A szamosvölgyi vasutnál pedig a fuvardíj a két kocsi után legalább 12,000 kg.-ért fizetendő. Megjegyezzük ehelyütt, hogy május után, föltéve, hogy a MAV. vonalon a kedvezmény megújítatnék, ez csak oly föltétel mellett fog megtörténni, ha a fuvardíj 2 kocsi után legalább 12,000 kg. után fizetetik.

Az Amerikából visszavándorlók díjmentes szállítása. Az Amerikából való visszavándorlás megkönnyítése czéljából a kereskedelemügyi miniszter már korábban intézkedett az iránt, hogy a visszavándorló magyarok a m. kir. államvasutak vonalain *fél áron* utazhassanak hazájukba. Amennyiben pedig a visszavándorlók a m. kir. földmívelésügyi miniszterium fiúmei kirendeltségének közvetítésével a kikötőből közvetlenül valamely munkahelyre mennek, *egészen ingyen* utazhatnak a vasuton. Ujabbban a *díjmentes vasuti utazás* kedvezményét mindama vagyontalan magyar állampolgárok vehetik igénybe, kik Amerikából visszatérve, valamely *határállomásról lakóhelyükre eljutni akarnak.*

A magyar-osztrák vasuti szövetség felmondása. Az osztrák államvasutak az osztrák vasuti szövetséggel való egyezményeket 1908. évi jul. 1-re felmondták. Az erre vonatkozó értesítést az érdekeltek vasutaknak már el is küldték. Az osztrák államvasutak eme elhatározásának az a czélja, hogy az osztrák államvasutak és osztrák magánvasutak közt jelenleg fennálló forgalommegosztást új alapokra fektessék. Emellett az osztrák államvasutaknak a Kaiser Ferdinands Norcbahn államosítása és a zellendorf-siegmundsherbergi északnyugati vasuti vonal közös használatba vétele által lényegesen fokozódott versenyképességét is megfelelően érvényre akarják juttatni.

Apró hírek. *Tenyészikavásár Kassán.* Az Abauj-tornamegyei Gazd. Egyesület márczius hó 27. és 28-án rendezti díjazással egybekötött XIV.

tenyészikavásárját, amelyen Abauj Torna, Borsod, Gömör, Sáros, Szabolcs, Szepes, Zemplén vármegye és Kassa sz. kir. város tenyésztői vehetnek részt. Bejelentési határidő márczius 20. Részletes felvilágosítás a gazd. egyesület titkári hivatalánál — Kassa — szerezhető.

Gazdasági szakelőadások Bihar vármegyében. A Biharvármegyei Gazdasági Egyesület a kisgazdaközönség oktatására szakelőadásokat rendez február 2-án d. e. 10 órakor Berettyószentmártonban, 5-én d. e. 10 órakor Bárándon, 8-án d. e. 11 órakor Szentjobbon, 9-én d. e. 11 órakor Asszonyvásáron, 12-én d. e. 11 órakor Albison, 15-én d. u. 3 órakor Hajdubagason, 16-án d. e. 10 órakor Monostorpályin, 19-én d. e. 10 órakor Tulkán, 22-én d. e. 10 órakor Körösszegen, 23-án d. e. 11 órakor Ókrösön, 26-án d. e. 10 órakor Venteren, 29-én d. e. 11 órakor Belényesujlakon, márczius 1-én d. e. 10 órakor Vaskohon.

Tenyészbika- és üszővásár Aradon. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület folyó évi február hó 27-én Aradon, tenyészbika- és üszővásárt rendez, amelyen a felhajtott tenyészállatok valószínűleg díjazva is lesznek. A vármegyei községek legnagyobb része apaállatszükségletét ezen a vásáron fogja beszerezni, aminek az az előnye, hogy ott az állam közvetítésével, kedvezményes áron és részletfizetésre szerezhetik be a szükséges tenyészbikákat.

Parcellázások jutányos és gyors keresztülvitele. A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete” üzletműködési köre kiterjed a parcellázások lebonyolítására és az e czélra szóló kölcsönök adására is. Az intézet rendeltetése kizár minden nyereszkedést, miért is maga parcellázási czélokra birtokot nem vásárol, hanem kívánatra elvállalja méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telekkönyvi és mérnöki) lebonyolítását s e czélra megbízottját a helyszínére kiküldi, aki az összes teendőket ellátásáról a helyi kiválmaknak megfelelően gondoskodik. Parcellázási czélokra az intézet előnyös feltételű kölcsönöket engedélyez, melyekre vonatkozólag az igazgatóság (Budapest, V., Géza-utca 2. szám) kívánatra minden felvilágosítást megad. Az intézet működésének előnyei: 1. A lebonyolítás olcsósága. 2. Az intézet nyereségrészesedést nem igényelvén, a vevők ugyanazon az áron kapják a földet, ahogy az eladó eladja. 3. A vevők s az eladók a parcellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Az eladó egyszerre egy összegben megkapja a vételárát. 5. Egyetemes felelősség nincsen. 6. Az összes költségek előlegezettek. Az intézet által engedélyezett kölcsönök főbb előnyei: 1. A járadék utólag fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától kezdve adhatnak. 3. Az egyik módozatú kölcsön teljes készpénzzel fizetetik ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges, csupán az olcsó közjegyzői hitelesítés. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

Lapunk mai számához csatolva van *Wohanka és Tsa cég* prospektusa takarmányrépa magvakról. E cég takarmányrépamagjai a legjobban polarizált anyarépából természetnek és a cég szavatosságát vállal a legmagasabb tápértékért, a legnagyobb terméshozamért és a legnagyobb tartósságért. A prospektust olvasóink szives figyelmébe ajánljuk.

Mezőgazdasági helyzet.

Arad. A föld száraz állapota folytán a terméskilátások a lehető legkedvezőtlenebbek. A vetések állapota kétségbeejtő. Az időjárás most ismét megenyhült s némi csapadék is volt, ami azonban éppen csak a föld felületét tette nyirkossá. Hónak schol nyoma sincs.

Baja. Néhány nap óta esős idő állott be. A vetésekre a sok éjjeli fagy mindenesetre káros volt.

Debreczen. Az időjárás megenyhült, olvadással, esővel.

Győr. Az időjárás enyhe, esős, őszi.

Kaposvár. Időjárás enyhe, nedves.

Léva. Az időjárás borult és csapadékos, 27-én 15 cm. magas hó esett, 28-án olvadt, most esik az eső. A legkésőbbi vetések is szépen kikelték és jól teleltek.

Losonez. Az időjárás egészen megre változott.

Miskolcz. Időjárás enyhe téli napjaink vannak, éjjel keveset fagy. A hó majdnem teljesen lekopott a mezőkről.

Nagykanizsa. Az idő lanya, hótakaró volna kívánatos, hogy a késői őszi vetések fejlődjenek.

Nagyszentmiklós. Egész héten át száraz hideg időnk volt, amely vetéseinket nagyon veszélyezteti, teli nedvesség és hótakaróra nagy szükségünk volna.

Nyiregyháza. Három nap óta enyhe, sőt meleg idő, közben havas eső s ma reggel óta állandó esővel. Hó alig van.

Pancsova. Buzavetések gyönyörűen állanak.

Nyitra. Az időjárás igen enyhe, gyakran esik. Az őszi állása eddig kedvező, de attól lehet tartani, hogyha a mostani enyhe, tavaszi napokat hirtelen fagy követi, felfagynak.

Sopron. Az időjárás nyirkos, gyakori esőzésekkel; egész télen át hó még nem volt.

Temesvár. Az időjárás enyhe, a vetésekről a panaszok napról-napra nagyobbodnak.

Temesmegye. *Központi járás.* A gyengébb vetéseknek a száraz fagy megfihérltette a hegyét. *Temes-Rékas járás.* A vetések gyengék. *Fehértemplomi járás.* 2-3 napon át esett az eső, az idő is nagyon enyhe volt, úgy, hogy az egész hó elolvadt. Éjjel erre fagy állott be, mely a vetéseket rossz helyzetbe hozta; ha a fagy és enyhe idő tartós lesz, az őszi vetés elpusztul. *Ujaradi járás.* A vetések állása gyenge. *Deitai járás.* Az őszi buzavetések még ezideig nem nagyon szenvedtek a fagytól. *Ószi árpa és az őszi takarmány állása* kedvezőbbé jó.

Buzási járás. Vetések állása kedvezőtlen.

Versez. A kemény száraz fagy hirtelen lágy, esős időre változott, mi a gazdákat nagyon aggasztja.

Zalaegerszeg. Az időjárás változatlanul fagyos, csapadékmentes. A gazdasági munkák legnagyobb részt szünetelnek.

Zenta. Az időjárás nedves és enyhe.

NYILTÉR. *)

A növényeknek egyik legfontosabb tápanyaga a **káli**, amelynek hiánya teljes termés elérését lehetetlenné teszi. Különösen sok kálira van szükségük a **kapásnövényeknek, heréknek és réteknek, úgy az árpának és szőlőnek.** Különösen **szegények káliban** a **homok- és tőzegtalajok** és feltétlen szükséges azoknak a káli pótlásáról gondoskodni, miután azoknál a foszphorsav és nitrogénnel való trágyázás semmi körülmények közt sem biztosítja a lehetőleg legnagyobb termés elérését. A mi viszonyaink között leginkább a **40%-os kálisó** bír jelentőséggel, miután abban a tiszta káli vagyis a kiló százalékát, a kisebb szállítási költség miatt, legolcsóbban vásárolhatjuk. A kálitrágyák alkalmazásáról a

Kálisyndikátus mezőgazdasági tájékoztató irodája

Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek) díjtalanul és kötelezettség nélkül nyújt felvilágosítást és érdeklődőknek az erre vonatkozó szakmunkákat díjtalanul rendelkezésükre bocsátja.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal a szerkesztőség felelősséget.

A szárított sertés-trágya

a legkitűnőbb és legolcsóbb trágyanem.

Alumi szőlészeti és gazdasági tanintézeti kísérleti telepeken rendkívül előnyösnek bizonyult. Számtalan nagybirtokon fényes eredménnyel bevezetve.

Ajánlattal, felvilágosítással, elismerő nyilatkozatokkal készséggel szolgál:

Budapest-Kőbányai trágyaszárító-gyár, Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 21. száma.

Aki SZABADALMAT akar szerezni, az forduljon találmányára

TÖRÖK LÁSZLÓ okleveles gépészmérnök

HITES SZABADALMI ÜGYVIVŐHÖZ
(KIR. TÖRVÉNYSZÉKI HITES SZAKERTŐ)

BUDAPEST, VII., Rákóczi-(Kerepesi)-ut 30. szám.
Telefon 87-02. Telefon 87-02.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUAUKCZIÓKRA,

melyek a jövő év folyamán két sorozatban, nevezetesen július és okt. hónapokban tartatnak meg.

Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” czimzett gyapjuküldemények M. A. V. összes vonalán tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindenemű felvilágosítással szolgál

Magyar

Általános Hitelbank

Árusztály - Gyapjuárverések

V. ker., Nádor-utca 12. sz.

„A HADSEREG”

KÉPES HAVI FOLYÓIRAT

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD.

Előfizetési ára negyedévre 2 korona.

Megjelent!

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán
az O. M. G. E. igazgatója a G. E. O. Sz. titkára

szerkesztésében a

Köztelek Zsebnaptár

1908. évi folyama

A „Köztelek Zsebnaptár” tizennegyedik évfolyama teljesen átdolgozva két kötetben jelent meg. Az első kötet a tulajdonképeni Zsebnaptár, amely a naptári részt, a jegyzéknaplót és a vásárok jegyzékét tartalmazza; a második kötet, amely szakközleményeket tartalmaz. — A „Köztelek Zsebnaptár” két kötetének ára O. M. G. E. tagoknak és a „Köztelek” előfizetőinek bérmentes küldéssel 4 korona.

Megrendelhető a

„KÖZTELEK”
kiadóhivatalában

Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Most jelent meg

BUDAY BARNÁ

ERÜLT ÉGBOLT ALATT

czimű elbeszélés kötete. A vaskos kötet ára 3 kor. Megrendelhető Singer és Wolfner könyvkereskedésében, Budapest, VI., Andrássy-ut 10. sz.

PÉTERFY bácsi MESÉI

Jó gyermekeknek legszebb ajándék.

Székely mesék 50 kép
Virág mesék 32 kép
Czigány mesék 41 kép
Petőfi regék 4 kép

Színes kötésben darabja: 1 K.

Czím: Péterfy Tamás író, Bpest, IX., Köztelek.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonasztyálynak tudósítása a „Köztelek” részére.)

Napjelenítés a gabonátözsdeiről.

1908 január 31.

Amerika olcsóbb jegyzései és a még folyton tartó üzletlenség, a lisztüzlet rossz helyzete okot szolgáltatott arra, hogy a gabona árai az egész vonalon erősen csökkentek. A keszárú utolsó tudósításunk óta újból 40 fillérrel csökkent, a közeli határidők éppenséggel derutszerűen vesztik értéküket. Buza legmagasabb jegyzéséből máig három és fél koronát, a rozs öt fél koronát vesztett.

Rozs jobb kínálat folytán husz korona mellett talál sporadikusan vevőre.

Árpa 30 fillérrel, zab szinte 30-40 fillérrel olcsóbb.

Tengeri majdnem változatlan, fogyasztása kielégítő.

Eladatott:

Buza, Tiszavidéki: 100 mm. 79.3 k. 24 K. 40 f., 100 mm. 78 k. 24 K. 30 f., 100 mm. 77.7 k. 24 K. 20 f., 500 mm. 77.5 k. 24 K. 20 f., 500 mm. 77.5 k. 24 K. 10 f., 100 mm. 77.5 k. 23 K. 90 f., 100 mm. 77 k. 23 K. 90 f., 100 mm. 77 k. 23 K. 90 f.

Pestvidéki: 100 mm. 77.5 k. 23 K. 90 f., 300 mm. 77 k. 23 K. 90 f., 200 mm. 75 k. 23 K. 20 f.

Fejérmegyei: 10) mm. 77 k. 23 K. 80 f., 200 mm. 75.8 k. 23 K. 20 f.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 77 k. 23 K. 50 f.

Rozs: 150 mm. 19 K. 50 f. par.

Tengeri: 200 mm. 13 K. 40 f. par.

Zab: 100 mm. 16 K. 30 f., 100 mm. 16 K. 20 f., 200 mm. 16 K. 20 f., 100 mm. 16 K. 20 f.

Határidőárak.
(Déli zárlat.)

Buza 1908 áprilisra 23.50 K.
" 1908 októberre 20.70 "
Rozs 1908 áprilisra 19.80 "
" 1908 októberre 17.90 "
Zab 1908 áprilisra 15.70 "
Tengeri 1908 májusra 13.54 "
Repeze 1908 aug.—szeptemberre 32.60 "

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca, 1908. január hó 3-én. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 68 szekér réti széna, 11 szekér muhar, 19 szekér zsupszalma, 16 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, 2 szekér tengeriszár, — szekér egyéb takarmány (lőhere, luczerna, — zabosbúkköny, köles stb.), 4.00 zsák szecska.

A forgalom közepes.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 600-880, muhar 800-900, zsupszalma 620-660, alomszalma 420-500, takarmányszalma — kéve

tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabosbúkköny 820-880, lőhere —, zöld luczerna —, köles —, sarju —, szalmaszecska 560-660. Összes kocsiszám 119. Összes súly 142,800 kg.

Vetőmagvak.
(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vetőmagosztályának jelentése a Köztelek részére.)

Lőheremag irányzata változatlanul szilárd, azonban a hanculat nyugodtabb lett s további áremelkedés nem következett be.

Luczernamagból néhány vagon gyengébb minőségű áru került kivételre. Az irányzata továbbra is szilárd maradt s 3-4 korona áremelkedést ért el.

Baltaczim általában élénk keresletnek örvend s ára emelkedő irányban mozog.

Búkköny iránt az érdeklődés fokozódik s ára némi emelkedésben részesült.

Nyersáru 100 kg.-ként árák a következők:

	korona
Lőheremag nagyaránkás	150-170
" arankamentesítésre alkalmas	180-198
Luczernamag szép sárga színű	140-150
" kereskedelmi áru	130-134
Baltaczim	34-36
Biborheremag	40-44
Búkköny	17.75-18.25
Nyulszapuka	130-142

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e héten élénk kínálat uralkodott és a szeszáruk főleg azonnali szállításra valamivel olcsóbban zárulnak, ellenben későbbi zárlatokra változatlan az ár.

Elkelt finomított szesz adózva nagyban 165 K., adózatlanul 66 K.-ig azonnali és 1/3 koronával későbbi szállításra. Vidékről valamivel olcsóbban ajánlottak finomított szesz.

Élesztőszesz adózva 163 K., adózatlanul 63.50-64 K.-ig ajánlottak.

Denaturált szesz hordóval együtt kötésre nagyban 55.50 K.-ig kelt el.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz 58-59 K.-ig volt ajánlva és ez áron több tétel el is kelt.

Budapesti jegyzés nagyban koronákban

Finomított szesz adózva	165-165.50
" adózatlan	66-66.50
Élesztőszesz adózva	163-163.50
" adózatlan	64-64.50
Nyersszesz adózva	163-163.50
Denaturált szesz	55.50-56-

Az árák 10,000 literfokként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasutállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mellett értendő.

Külföldi gabonapiacz.

Berlin (jan. 27.). A világ gabonapiacza helyzetéhez megfellelően alakult a berlini piacz helyzete is. Az argentinai nagyobb buzakínálat a szállításra kötött üzletben 12 filléres arhanyallást vont maga után. Rozsra a külföldi kínálat nincsen hatással, mivel azonban a malmok kedvezőtlen üzleti konjunkturákból kiolyólag nem igen vásárolnak, a rozs ára is q-ként 12 fillérrel csökkent.

Rotterdam, (jan. 25.). A piacz helyzete változatlan. Déloroszországból és Magyarországból kevés kínálat érkezik, a vételkedv sem nagy. Amerikai buza másodikból júliánosan szereshető.

Braila (jan. 24.). A piacz forgalma teljesen érdektelen, amit részben a helyi spekuláczióknak, részben pedig a fogyasztók tartózkodásának tulajdonítanak. Ennek daczára az árák tartósan szilárdok, aminek magyarázata megint az, hogy a sulina-i dokk erősen téli hangulatban van és így újabb felhozatalokra a hajózás megnyíltá előtt nem lehet számítani. Buza és rozs forgalma gyenge 72-73 kg.-os rozs 20- és 20.30 korona azonnali szállításra. 58-59 kg.-os árpa f-brunár szállításra 16.28-16.40 korona. Galfox tengeri 1.04 14.40, cinquantino azonnali szállításra 14.75 kor., határidőre szállítva 14.63. Az utóbbi napokban az idő hidegebbre fordult, részleges havazással.

Argentina (jan. 25.). A 1-folyt héten a gabona elhajózás nagy arányokat öltött. Mivel azonban a felhozatal is ugyanily mértékű volt, a tárházak készlete nem apadt. A buza minősége jó. A nagyobb mérvű kínálat folytán a buza ára 82 fillérrel hanyatott q-ként, a tengeri terméskilátásai valamivel rosszabbodtak eső hiányában.

GANZ ÉS TÁRSA, HOFHERR ÉS SCHRANTZ FELSŐ-MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐI.

Gőzekealkatrészek, ekevasak, acél- és fém-alkatrészek, gőzeke-sodronykötelek.

Sack-rendszerű ekerészletek, ekevasak, kormányok, mindenféle gazdasági gépek.

Kazánkovácsmunkák, új tüzszekrények.

Malomberendezések!

Diesel-, szivógáz-, benzin-motorok.

SZILÁGYI ÉS DISKANT GÉPGYÁRA, MISKOLCZ.

Pontos kis olgálás!

Magyar vidéki piacok árjegyzései.

1908 január 31-én.

Piacz	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri	Burgonya		Vaj		Tojás	Husárak												
						sárga	rózsa	I.	II.		Vágott hus kilogramm fillérekben				Élősúly mm. koronákban								
											marha-hus	borjúhus	sertés-hus	birkahus	marha-hus	borjúhus	sertés-hus						
						100 kilogrammonként										100 db							
korona értékben										korona értékben													
Arad	23.-	18.80	13.60	14.-	12.20	6.50	7.-	320	—	10.-	160	144	200	160	148	138	110	70	60	80	70	90	80
Baja	22.80	19.80	15.20	14.50	12.90	6.-	6.-	260	220	6.-	136	128	144	140	132	128	116	52	49	108	102	98	94
Békés-Csaba	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Debreczen	24.40	20.80	14.60	18.-	13.-	4.20	4.60	4.30	240	6.60	132	116	172	128	168	160	—	76	66	92	—	—	—
Eszék	23.20	—	—	15.30	13.60	12.-	12.-	260	220	8.-	144	128	200	160	144	120	104	72	56	104	90	104	84
Győr	22.60	20.-	16.80	16.80	14.-	5.-	4.40	260	240	8.-	156	144	172	160	160	140	—	74	64	96	92	100	92
Kaposvár	24.20	21.-	17.-	16.-	14.60	3.-	3.20	300	—	5.60	154	150	176	170	136	128	94	70	62	96	88	104	—
Kassa	24.-	22.-	14.20	16.-	14.20	4.-	4.80	300	—	7.-	156	148	150	140	133	126	—	76	72	76	72	72	68
Léva	22.80	20.80	15.40	16.40	14.20	6.-	6.-	260	220	8.-	128	120	160	140	140	130	—	78	70	92	84	100	86
Losoncz	23.40	20.20	16.-	17.-	14.40	4.50	5.50	200	180	7.-	136	112	160	144	136	128	—	72	64	126	114	108	104
Miskolcz	25.-	23.-	15.-	14.30	14.80	—	3.50	—	240	7.40	144	134	170	160	154	146	—	—	—	—	—	—	—
Nagybeaskerek	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagykanizsa	23.-	20.20	16.-	16.-	14.40	4.50	5.50	280	240	7.20	160	124	180	160	144	134	100	80	60	90	76	88	86
Nagyszeben	20.-	20.-	14.-	13.60	14.-	4.80	5.-	320	280	8.-	160	136	190	120	140	128	100	63	58	—	—	82	74
Nagyszentmiklós	23.80	20.80	13.-	14.40	12.60	9.-	9.-	240	200	7.-	128	120	152	144	136	—	80	88	80	100	—	84	86
Nagyvárad	23.80	21.20	14.40	15.-	12.40	7.-	7.-	300	220	7.-	128	116	180	160	144	136	—	88	60	—	—	108	104
Nyíregyháza	22.40	20.30	14.-	15.80	12.20	3.20	4.-	200	—	8.-	136	128	180	160	136	128	—	72	56	100	90	116	110
Nyitra	20.-	19.-	16.-	15.60	14.-	6.-	6.-	280	160	6.60	128	120	160	152	144	—	112	80	64	90	80	100	88
Pancsova	21.-	—	12.60	13.60	12.20	8.-	10.-	280	260	8.-	128	120	160	140	136	128	70	68	60	94	90	86	82
Pápa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S.-A.-Ujhely	24.-	21.40	14.-	16.-	13.20	4.-	4.60	270	210	8.-	128	120	160	152	144	104	—	—	—	94	90	90	86
Sopron	23.10	21.50	16.20	17.70	15.80	6.-	6.-	280	250	9.-	170	140	238	182	190	160	—	90	60	108	92	102	86
Szatmár	24.20	20.-	13.60	15.-	14.-	5.60	5.80	230	220	8.-	136	128	160	156	136	128	112	—	—	—	—	—	—
Szentes	23.-	—	12.40	15.-	13.-	4.-	5.-	330	280	6.-	124	—	160	—	150	—	96	62	—	76	—	100	96
Szolnok	23.10	—	14.50	14.20	13.10	—	6.-	190	170	8.-	140	130	190	176	160	145	100	82	80	100	92	88	76
Temesvár	22.40	—	14.-	13.90	12.40	—	—	—	—	5.-	160	—	200	—	180	—	—	90	—	100	—	92	—
Uj-Arad	22.80	18.80	13.60	14.-	12.20	6.-	6.50	300	—	9.-	128	120	168	150	128	120	100	65	55	70	60	85	75
Versecz	21.-	18.50	14.50	14.40	12.-	5.-	6.-	300	—	8.-	120	—	180	—	128	—	100	—	—	—	—	—	—
Zalaegerszeg	23.60	21.-	16.-	16.-	15.60	6.-	5.-	280	240	7.-	128	120	148	140	128	120	—	68	60	92	88	98	90
Zenta	23.20	19.60	13.-	14.40	12.-	7.-	7.-	230	260	7.-	124	116	160	140	140	130	90	64	60	110	100	90	86

Nemzetközi gabonapiacz 1908 január 29-től 1908 január 31-ig.

Kelet	Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicago	Buenos-Ayres	Odessa	Kattáridő	Határidős árak					
												Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	Chicago	
												Határidős árak					
Buza	31	24.20	20.47	26.60	24.20	28.46	21.44	19.-	18.62	16.40	20.93	Január	24.12 ²	19.82 ³	25.32 ⁴	22.14 ^{2a}	18.18 ⁴
	28	25.-	21.13	26.90	25.-	27.73	21.48	19.36	18.62	17.23	20.67	Február	21.04 ²	19.88 ³	25.72 ^{4a}	21.66	17.44 ^{4a}
Rozs	31	20.80	—	21.70	22.-	25.51	17.66	—	—	—	18.78	Január	20.80 ²	—	24.76 ⁴	17.84 ^{2a}	—
	28	21.20	—	22.50	23.20	25.37	17.62	—	—	—	18.78	Február	18.14 ²	—	24.78 ⁴	17.84 ^{2a}	—
Zab	31	16.30	—	17.70	16.60	23.-	—	—	—	—	—	Január	15.91 ²	—	20.18 ⁴	—	—
	28	16.50	—	17.90	16.30	22.42	—	—	—	—	—	Február	16.18 ²	—	20.28 ⁴	—	—
Tengeri	31	13.70	11.92	14.80	16.60	19.47	—	13.48	12.08	11.24	—	Január	13.92 ⁴	13.86	17.82 ⁴	—	11.98 ⁴
	28	13.80	14.92	15.90	17.-	19.47	—	13.48	12.08	11.24	—	Február	13.84 ⁴	13.86	17.82 ⁴	—	12.08
Árpa	31	15.60	—	20.-	19.-	25.72	—	—	—	—	—	Január	—	—	—	—	—
	28	15.60	—	20.-	19.-	25.65	—	—	—	—	—	Február	—	—	—	—	—

Jegyzet: 2) márczius. 2a) márcz.—június. 3) április. 4) május. 4a) július. 5) október.

Alapított 1873. **Erőtakarmány és műtrágya nagykereskedés** Alapított 1873.

DUKES ÉS HERZOG

GALGÓCZ. **Eredeti thomassalak. Száritott répaszelet.** **BUDAPEST, Váci-körút 74.**

Interurbán telefonszám: 1. Inurbán: telefonszám 88-89.

Pontos kis olgals!

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete árusztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Zsiradékok. Az utolsó jelentési időszakban a zsiradék-árak változatlanul nyugodt, irányzat mellett folyt le. A vételkedv valamivel gyengébb volt s a forgalom nem eltűnt nagyobb mérvűket.

Jegyzések:

Table with 2 columns: Item description (e.g., r. fehér forrázott táblaszalonna) and Price (e.g., 111-112 K.).

Fa- és erdőtermékek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete erdőszeti és fakereskedelmi osztályának heti jelentése.)

A múlt év utolsó havában és január első felében a faüzletben semmiféle számottevő esemény nem adta elő magát. A forgalom majdnem teljesen szünetelt, a fűrészmalmok régebben elvállalt szállítási kötelezettségeik részére ugyan voltak és vannak még elfoglalva, de újabb kötések nem fordultak elő.

Fenyőanyagokban most már némi kereslet mutatkozik, kínálatban sincs hiány, de a kereslet meg sem közelíti a múlt év ezen időszakában tapasztalható nagy érdeklődést. Mégis jobb árak értenek el most, mint tavaly, ami azt bizonyítja, hogy a magas faárak, miután a fakereskedelmet ért válságot aránytalan nélkül kibírták, teljesen indokoltak.

Keményfákat a válság nem igen érintette és mégis alább szűntek az árak és dacára annak, hogy a kereslet megjavult és bő kínálat nincs, állandóan hanyatló árak jegyében maradtak.

Tűzifaárak. A gyenge tél és bő kínálat mellett olcsóbbodtak és most kocsiakományonként 20 koronával olcsóbban kínálják, mint a tél elején. A készletek igen nagyok és előreláthatólag a múlt évi árak egyhamar nem lesznek elérhetőek.

Luiza gőzmalom r.-t. jelentése a „Köztelek” részére. Budapest, 1908. január 30-án. Netto-árak 50 kg.-kint Budapesten, elegysúly tisztasúlyként, zsákostul. Kötelezettség nélkül.

Table with 7 columns: Szám (0-7) and various flour types (7 1/2, 7 3/4, 8, Korpa, F., G., etc.) with prices.

Liszt, őrlemény és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete őrőltakarmány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzaliszt jegyzései 100 kg.-kint Budapesten, elegysúly tisztasúlyként, zsákostul.

Table with 7 columns: Szám (0-7) and flour types (7 1/2, 7 3/4, 8) with prices.

Rozslisztárak:

Table with 7 columns: Szám (0-7) and flour types (O, O/I, L, WR, II, II/B, III) with prices.

Az abraktakarmánycikkek árai a következők voltak Budapesten zsákkal, teljes vagonrakományok vételénél 100 kg.-kint.

Table with 2 columns: Item description (e.g., Finom korpa prompt szállításra) and Price (e.g., 12-10-12).

Élelmiszerek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1908. január 31-én.

Husfélékben az enyhe idő némi csökkenést idézett elő. Vad kevésbé keresett. A vágott baromfi ára emelkedőben van, mert az élő baromfiért túlmagas árakat követelnek. Vaj iránt az érdeklődés még nem csappant. Egészséges szép makói hagyma, nemkülönben jó alma, körte jól elhelyezhető. Tojásgyűzéseink tegnapelőtt óta ládánként 8-10 koronával csökkentek.

Mai árak:

Husnemlék: vidéki marhahús hátulja 1:12-1:36 K., eleje 1:--1:10 K., vidéki borjú borbén, hosszan méve, sulylevonás nélkül --92-1:10 K., helybeli borjúhús 1:20-1:30 K., sertéshús szalonnával 1:22-1:24 K., lehúzott sertés 1:28-1:28 K., szalonna friss 1:50-1:60 K., szalonna sózott 1:12-1:20 K., szalonna füstölt 1:32-1:36 K., olvasztani való 1:24-1:28 K., háj 1:36-1:40 K., sertésszír 1:40-1:44 K. kg.-ként. Füstölt hús (vidéki) kg.-ja 1:20-1:60 K., hazai sonka 1:80-2 K., szalámi magyar 3:60-4 K., szalámi nyári 1:20-1:40 K., bárány párja -- K.-ig.

Vad: 62 1:40-1:50 K., szarvas 0:90-1 K., vaddisznó 0:70-0:90 K. kg.-ként egészben, nyul nagy 3:--3:20 K., nyul sült 2:--2:40 K., fogoly 0:--0 K., fácán 3:--3:20 K., erdei szalonna -- K., dámvad 0:90-1 K. kg.-kint.

Baromfifélék: élő rántani való csirke 1:10-1:20 K., sütni való 3:--3:60 K., liba fátal 0:--0 K., kacsasovány 3:60-4:20 K., kacsas hizott 6:--7 K., lud hizott 12:--16 K., tyúk 3:60-4 K., pulyka 8:--10 K., élő sovány liba -- K. páronként. Vágott szépen tisztított baromfi, hizott lud 1:--1:30 K., hizott ruca 1:30-1:50 K., hizott pulyka 1:--1:50 K., levestyk 1:80-1:80 K., pulyka sovány 0:--0 K. kg.-ként. Poulard 1:80-2 K., gyöngytyúk -- K. darabonként.

Tejtermékek: tevaj (centrifugált) I. 2:20-2:40 K. II. 2:--2:20 K., főzövaj (kőpült) 1:80-1:70 K., tehéntúró 12-20 fill. kg.-ként. Valódi erdélyi juhtúrót és munkástúrót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldsgéflék: burgonya (vagonár) sárga 5:80-6:40 K., rózsá 5:00-6:00 K., fehér 5:--5:20 K., kiftli 10:--11 K., sárgarépa 7:50-8 K., petrezselyem 12-16 K., vöröshagyma makói 12:--13 K., vöröshagyma közönséges hazai 6:--8 K., fokhagyma 36-44 K., káposzta 2:--3 K. 100 kg.-ként. Kalarábé 0:--0 K., 100 db spárga solo 0:--0 K., közep 0:--0 K., levesspárga 0:--0 K. kg.-ként. Zöldbab, hüvelyes 0:--0 K., kifejtett 0:--0 K., zöldborsó, hüvelyes 0:--0 K., kifejtett 0:--0 K., paradicsom 0:--0 K. 100 K. kg.-ként. Uborka salátának való 0:--0 K., ezetbe 0:--0 K., savanyítani 0:--0 K. 100 db-ként.

Gyümölcsfélék: cseresznye és meggy 0:--0 K., sárgadinnye 0:--0 K. kg.-ként. Alma: elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathan, Törökbalint, batul stb.) 0:60-1 K., másodrendű 40-50, harmadrendű apró áru 12-20 K., körte elsőrendű 1:20-2 K., másodrendű 40-60 K. q.-ként. Dió I. 40-60, II. 30-40 K. 100 kg.-ként. Szőlő 1:60-2 K., finom 0:--0 K., chasselas 0:--0 K., szagos 0:--0 K. kilója.

Vegyesárak: Bor és szeszes italok minőség szerint különféle árakon értékesítünk. Méz -- fill. kg.-ként. (A szövetkezet -- mint az Országos Magyar Méhészeti Egyesület vezérképviseletje -- minden mézértékesítési ügyben is ad felvilágosítást.) Gyümölcisz -- fillér kg.-ként. Gomba szárított 0:--0 K., szappan -- fill. lencse (erdélyi) -- K., bab apró -- K., nagyszemű -- K., lencse -- K. 100 kg.-ként. Tojás: bácskai 92-96 K., erdélyi apróbb áru -- K. eredeti ládánként (1440 db).

Hideghús-vásár az Orczi-úti élelmi piacon 1908. év január hó 31. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 28 árus 74 drb sertést, 1 árus 7 drb sültöt, 2800 kg. friss húst, 700 kg. füstölt húst, 1000 kg. szalonnát, 800 kg. hájat.

Videkről és pedig -- drb sertést. Forgalom közepes. Árak a következők: Friss sertéshús 1 kg. 128-176, süldőhús 1 kg. 144-180, füstölt sertéshús 1 kg. 140-180, szalonna zsirnak 1 kg. 128-136, füstölt szalonna 1 kg. 152-176, háj 1 kg. 140-148, disznózsír 1 kg. 152-160, kocsonyahús 76-104, füstölt sonka 1 kg. 180-200 fillérig.

Hideghús-vásár a Garai-tér élelmi piacon 1908. év január hó 31. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 68 árus 80 drb sertést, 1 árus 10 drb sültöt, 4000 kg. friss húst, 2000 kg. füstölt húst, 500 kg. szalonnát, 400 kg. hájat.

Videkről és pedig összesen 254 drb sertést, 14 sültöt. Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertéshús 1 kg. 128-132, 1 q 114-120 K., süldőhús 1 kg. 160-180, füstölt sertéshús 1 kg. 160-180, szalonna zsirnak 1 kg. 128-132, füstölt szalonna 1 kg. 160-180, háj 1 kg. 140-144, disznózsír 1 kg. 156-160, kocsonyahús 1 kg. 72-80, füstölt sonka 1 kg. 180-220 fillérig.

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1908 január 30.

Table with 3 columns: Fölhajtott (Jobb minőségű hátsó, Könnyű kocsi), Árak (14 drb, 24), and prices (460-700, 360-640).

Összesen 638 drb

Eladatlan maradt -- 338 drb

Irányzat: közép. Székesfővárosi vágóra vásároltatott 37 drb.

Budapesti juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1907 január 27.

Table with 3 columns: Felhajtott (Magyarországból, Szerbiából), Árak (459 drb juh, 459 drb juh), and prices (drb kecske, drb kecske).

Á r a k:

(kilogrammonként élő súlyban, korona értékben.)

Table with 3 columns: Item (Hizott trü, Feljavított juhok), per kg. (43-50 fill, 40-42), and prices (39-50 kor, 16-33).

Irányzat: lanyha volt.

Budapesti szurómarhavasár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1908 január 30.

Table with 3 columns: Fölhozott (Magyarországból élő borjú, Magyar élő borjú), Árak (109 drb, 96-104 kiv, 106), and prices (31, 56-72-86-94).

Eladatlan maradt 14 drb élő borjú, -- drb rugott borjú, -- drb élő bárány, -- drb lezsurt bárány. Irányzat: borjувásáron csendes, bárányvásáron élénk.

Budapesti vágómarhavasár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1908 január 30.

Table with 3 columns: Fölhajtás összege (Új felhajtás, Múlt vásárról), Minőség szerint (Elsőrendű hizott, Másodrendű), and prices (1387 drb, 1425).

Á r a k

(100 kilogr.-kint élő súlyban mindegyik levonás nélkül fillérben.)

Table with 4 columns: 1908. január 23., I. rendű, II. rendű, III. rendű, and prices (70-78, 60-69, 52-59).

Irányzat: lanyha, árak változatlanok.

Budapest ferencvárosi zárt sertésvásár.
1908. január 30.

Földhajtás összege	Árkeret wagon	Erkeztetett összesen darab	Súlyokból végrehajtott számlított	Eladatlannal maradt
január 24-től január 30-ig.	185	7098	6647	817

Érték	Földhajtás árak fillérben				
	Óreg nehéz páronként 280-360 kg.	Óreg közép 300 kg.	Páronkénti 220-360 kg.	Könnyű 220 kg.	Husos fajta
1) jan. 24. jan. 30.	86-88				
2) jan. 24. jan. 30.		114-123	114-124	18-124	

1) Az árak élőszuliban levonás nélkül értendők.
2) Az árak élőszuliban páronként 45 kg. éltsúly és levonással, kilogrammban értendők.
Irányszat: a vásár közepes, az árak 4 fillérrel csökkentek.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizláló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendők.)

Óreg nehéz (páronként 400 kg. felül)	Óreg közép (300-400)	Páronkénti (220-360 kg. felül)	Könnyű (250-300 kg.)	Súlyokból végrehajtott (250 kg.-ig)	Súlyokból végrehajtott (251-320 kg.-ig)	Súlyokból végrehajtott (260 kg. felül)	Könnyű (240-260 kg.)	Könnyű (240 kg. terjedő súlyban)
117-118	118-120	119-122						

Irányszat: igen csendes.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Ur. Rezső sertésbizományos (VIII. ker., Bérkocsis-utca 12., a „Köztelek” részére.)
1908. január 29.

Sertésveszén átment	Sertésveszén át nem ment	Ár	Ár
100-120	60-100	128-124	84-90
120-160	100-120	124-120	90-90
160-200	120-160	120-116	90-96
200-240	160-200	116-114	96-100

Árak élőszuliban kilogrammonként 4% engedmény.
Irányszat: változatlan.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1908. január 30

Földhajtás	Ár	Ár
Magyarországból	1497	52-66
Galicziából		48-51
Osztr. tartományokból		
Összesen	1497	

(Az árak kg.-ként fillérekben, élőszuliban fogyasztási adó nélkül értendők.)
Irányszat: lanya, kg.-ként 1-2 fillérrel olcsóbb.

Bécsi szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1908. január 30.

Földhajtás	Ár	Ár
Magyarországból élő borjú	196	123-134 102-126
Ausztriából élő borjú	25	
Magyarországból leölt bárány	3933	130-136 102-128
Ausztriából leölt bárány	362	24-36 kor. párja
Magyarországból leölt sertés	136	24-36 K. párja
Ausztriából leölt sertés	309	100-116 zsirsert.
Magyarországból leölt juh	1788	96-116 hussert.
Ausztriából leölt juh	146	68-92
Ausztriából leölt juh	209	68-92
Összesen	7104	drb

Irányszat: szilárd, prima borjú 4 fillér, többi minőség 8 fillérrel drágább. Többi változatlan, mint múlt héten.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1908. január 28.

Földhajtás	Minőség szerint	Származás szerint
Hussertés	7391	Magyarországból husos 200
Zsirsertés	7478	Magyarországból zsirfajta 7298
Összesen	14869	Galicziából 7140
		Osztr. tartományokból 231
		Olaszországból
Eladatlannal maradt	2300	Összesen 14869

Árak: (kilogrammonként élőszuliban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendű magyar zsirsertés	106-107	103
Középsertés	94-104	
Óreg nehéz	94-98	
Könnyű és szedett sertés	94-100	
Stüldő (lengyel, erdélyi)	70-92	94

Irányszat: lanya, zsirsertés 5-6 fillérrel olcsóbb, hussertés a múlt heti árt megtartotta, kivéve a prima minőséget, mely 2 fillérrel olcsóbb.

Ingatlanok árverése (40,000 korona becsértéken felül.)

Dátum	Levelezési cím	Ár
Febr. 4.	Salgótarjáni kir. bíróság	42560
Febr. 8.	Mezőkaszonyi kir. bíróság	54700
Febr. 8.	Marosludasi kir. bíróság	45182
Febr. 11.	Debreczeni kir. tvszék	45432
Febr. 15.	Szegedi kir. tvszék	42800
Febr. 15.	Bpesti I/III. ker. kir. bíróság	139524
Febr. 15.	Nagyvárad kir. bíróság	93680
Febr. 17.	Nagybányai kir. bíróság	48135
Febr. 20.	Decs-szt-márt. kir. bíróság	587293
Febr. 20.	Zalaegerszegi kir. tvszék	50320
Febr. 21.	Bpesti I/III. ker. kir. bíróság	481695
Febr. 22.	Pestvidéki kir. tvszék	74460
Febr. 22.	Tasnádi kir. bíróság	214832
Febr. 24.	Szolnoki kir. tvszék	50710
Febr. 26.	Nagyvárad kir. tvszék	170800
Febr. 28.	Békéscsabai kir. bíróság	70000
Márc. 2.	Szegedi kir. tvszék	81056
Márc. 3.	Sajó-szt-péteri kir. bíróság	52881
Márc. 9.	Magyaróvári kir. bíróság	40670
Márc. 9.	Nyírbátori kir. tvszék	91387
Márc. 10.	Nagyvárad kir. tvszék	130538
Márc. 12.	Nyíregyházi kir. tvszék	62418
Márc. 19.	Szászrégeni kir. bíróság	65045
Márc. 20.	Kassai kir. tvszék	54000
Márc. 21.	Budapesti kir. tvszék	99308
Márc. 28.	Debreczeni kir. tvszék	52000
Márc. 31.	Marosújvári kir. bíróság	68000
Április 16.	Kalocsai kir. tvszék	198634
Április 22.	Miskolci kir. tvszék	172810
Május 2.	Bpesti I/III. ker. kir. bíróság	55299

Szerkesztői üzenetek.

Gy. J. *Slebina*. Süldői most elegendő takarmányt kapnak, mert 1000 kg. élőszulra átszámítva mintegy 27 kg. szárazanyag, 2-2 fehérje s 235 kg. keményítő-érték jut nekik naponta. Ennél a számításnál az 1-5 kg. csöves tengerit 1-2 kg. szemesnek vettük s a süldők élőszulát 50 kg.-ra kerekítettük ki. Az aránylag csekély gyarapodásnak tehát hibatlanul a hideg tartózkodási hely az oka. Cs. I.

Z. L. *Sopron*. A zöldtakarmányhoz s a legelőhöz nem illik a szeszgyári burgonyamoslék, mert a sok vízenyos takarmány hasmenést okoz, melynek elkerülése végett szénát s szalmát kell a moslékon kívül etetni. Moson megyében a szarvasmarhatenyésztési egyesület feltürelője (Ujhelyi I.) megkedveltette a gazdákkal a nyul-szapukát s a homokos talaj különösen meg is felel neki. Cserhádi szerint a mi viszonyaink között biztosabb védőnövény nélkül természetesen, mert a beárnyékolást rosszul tűri, de ha védőnövényvel vetjük, csak az őszi rozs, árpa s zab használható erre a célra. Ezek közül az árpa árnyékolja be legkevésbé s ezért az a legjobb védőnövény. Cs. I.

H. K. *Nagygyenyő*. Hogy a kérdéses célra a Mátrai, Melan vagy Monier betonmennyezet lesz-e a legmegfelelőbb s legjutányosabb, azt csak az építet tervének ismerete s átszámítása után tudnók megmondani, amire azonban lapunk szeretében nem vállalkozhatunk. A maga helyén mindenik szerkezet megbízható, szilárd, teljesen gőzmentes mennyezetet szolgáltat. Olcsóságot tekintve szóba jöhetne esetleg még egy figyerenás padlás is a szór cementeláztatással, melyről lapunkban s többször megemlékeztünk. Sz. Gy.

P. L. *Bakófa*. A „Köztelek” 6. számában megjelent „A gyenge őszi vetések feljavítása” című cikkben megtalálja a feleletet kérdésére.

Er. M. B. *T-Murány*. Kérdésére lapunk 9. számában megjelent 58. sz. feleletben találja meg a kívánt felvilágosítást.

Nem közölhetők H. A. A középirtokok pusztulásáról. W. M. Baromfitenyésztésünk. K. J. Tejuzsora. Egy előfizető. Kérdés a földdrágaságról. I. A. Állatgészségügyi hírekről. W. E. A tojás harca. K. R. Az átvesztelt sertésfalkák immunitása. D. O. A tagosítás ügye. B. J. A sertésvesz fogalmának megállapítása adásveteli szempontból. K. B. A tejtermelés fokozása. E közleményeket május 1-ig megőriztük és kívánatra 20 filleres bélyegjeggyel beküldése ellenében a szerzőnek megküldjük.

S. A. *Péké*. Folyamatban lévő próbás ügyekben tanácsot nem adunk. Tessék ügyvédhez fordulni.

H. L. *Füged*. Kérdését elküldtük szakrovatvezetőnknek, de választ nem kaptunk. Tessék a kérdést megismételni.

J. M. *Biharlonda*. A yohimbin alkalmazásával igenis értek el eredményeket, amelyek lapunk 1907. évi 23. számában „Yohimbin impotencia ellen” című cikkben adatnak elő.

„AGRARIA”

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczei mezőgazdasági gépgyáranak
vezérigynökeége

Mezőgazdák különös figyelmébe!
EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekefej.
Pánczélaczél-kormánylemezek.
Magasított aczél-ekefej.
Porvédő kerekék.
Aczél gerendely.

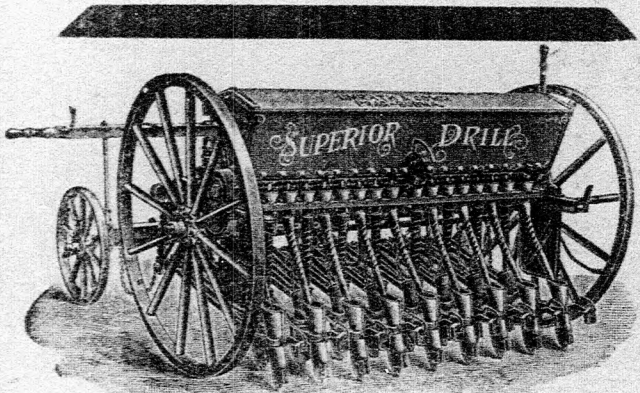
Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmányok fel-
lülmülje még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjük árjegyzékét, mivel ez az összes
talajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetük.

Megrendeléseket elfogad a
Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület
értékesítő osztálya, Veszprém.

Rövidített levélcím:
„AGRARIA” Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyezim: **„AGRARIA” BUDAPEST.**

Superior Sorvetőgépek

—!!! Legjobb tolókerékrendszer!!!—
!!! Tessék közelebbi leírást kérni!!!

Finom-, szántás-, csukló- és rétboronák.
Egy- és többvasu ekék.
Háromtagu és egytagu hengerek.
Triörök. Mütrágyaszórók.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 6A

90-asplékeszetek 12 HP.-ig. — Ipari mozgonyok 200 HP.-ig.

Vétel és kölcsön, új
és egyszer használt

mag-, gabona-,
burgonya-, faszén-,
gyapju-

zsák

kazal-, repce-, be-
hordási-, rostaalj-,
waggon-

ponyva

„HUNGÁRIA“ kettős
kézi kévekötetek fa-
véggel. Szőlőkötöző
fonal kötékek, zsák-
zsinegek,
lópokrócok,
csomagoló vásznak

NAGEL ADOLF

zsák- és ponyvagár,
kölcsönintézet.

Vétel, eladás és cserélés.

BUDAPEST,
Arany-János-utca 10.

Sürgönyezim:
NAGELA BUDAPEST.

Vidéki telefon: 35—92.

Számos
kitüntetés.

Sok kézi munkaerőt
lehet megtakarítani a
gazdaságoknak köz-
ponti vizellátásával.

Elsőrangú
referenciák.

Törs és Ormai

mérnöki iroda és gyár

Budapest, Kolozsvár,

VIII., Szilágyi-utca 3.

Jókai-utca 12. sz.

Készít korszerű szivattyu és
vizműveket és vízveze-
tékberendezéseket ura-
dalmak, gazdaságok, gazdasági épületek
részére, önműködő itatóvá-
lyukat istállók részére, továbbá
központi fűtési és vízve-
zetéki berendezéseket kastélyok,
növényházak, kertészetek részére.

Felvilágosítások
díjtalanul.

Modern fürdő- és
klozet-berendezé-
sek, szökőkutak stb.

Szaksterü
tervek és
költségvetések.

A lovak, szarvasmarhák, sertések, juhok, szó-
val az összes házi állatok erősítésére,
edzésére, azok egészségének ép-
ségben tartására a

Brázay Kincsem-Fluid

Kincsem szesz

min len gazdaságban és állattenyésztésben

nélkülözhetetlen.

Felülmúja a hasonló célra szolgáló külföldi
szereket, mert a leghatásosabb s legjobb mi-
nőségű kipróbált anyagokból készült.

Használatban van minden jelentékenyebb
gazdaságban, állami és magánmésben, kato-
nái, polgári, és versenystállókban.

Kapható: gyógytár, drogéria- és fűszerüzle-
tekben vagy közvetlenül a készítő:

BRÁZAY KÁLMÁN czégnél, **BUDAPESTEN**

1 üveg ára **K 2.50.** 12 üveg ingyen csoma-
golás és bérmentes szállítással **24** korona.

6875

ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR R.-T.

BUDAPEST, V., GIZELLA-TÉR 1. (Haa-
paleta)

(Azelőtt: Ferenoz József-tér.)

Ajánl gazdaságok részére legjutányosabb árban
ablakokhoz és melegágyakhoz való

üvegtáblákat

eredeti gvari ládákban. Üvegvágó gyémántok legol-
csóbban kaphatók. Mézes-üvegek különféle kivitelben,
fémzárral és anélkül. Kristályüveg asztali készletek.

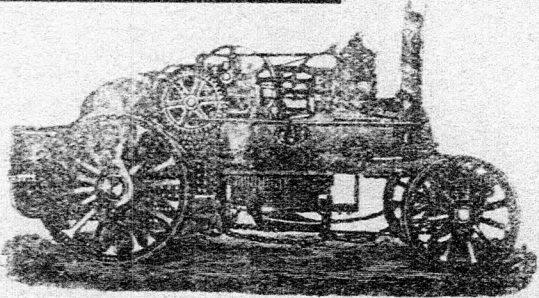
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

5500

Hirdetések felvétetnek a „KÖZTELEK“
kiadóhivatalában

BOROSZLÓ ■■■ BUDAPEST

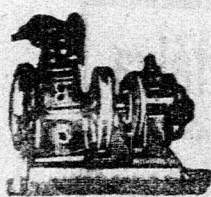
Kedvezményes árak és üzletési feltételek

Teljes gőzeke-készleteket és gőz-utihengereket

legtökéletesebb kivitelben szállit:

KEMNA J. ■■■■ gőzeke- és gépgyár ■■■■
Budapest, IV., Kossuth-Lajos-utca 8.

Villanyvilágítás önálló teleppel

kastélyok, gazdasági épületek, gyárak, szállodák számára saját rendszerünk szerint. Kombinálható vízvezetékekkel és gazdasági üzemmel. — Számos elsőrangú referencia.

Kimerítő ismeretessel, árajánlattal szolgál — **SIGNER F. és R.** mérnöki és elektro-technikai vállalat :: Budapest V., Kálmán-utca 15. TELEFO : 63-01.

MEÉRNÖKI IRODA

Elvállalja uradalmak üzemtervéhez szükséges térképek készítését, parcellázási munkákat, mezői és erdei vasutak tervezését és kivitelét, alagsóvezési, öntözési munkákat, mindennemű gazdasági épületterv elkészítését.

KELL DEZSŐ okl. mérnök Keszthely. (Zala m.)

Eladó birtok!

2 órányira Budapesttől, fővonal mentén, 2870 magyar hold **prima sík gazdaság**, saját kezelés alatt, kitünő épületekkel 860.000 frt.

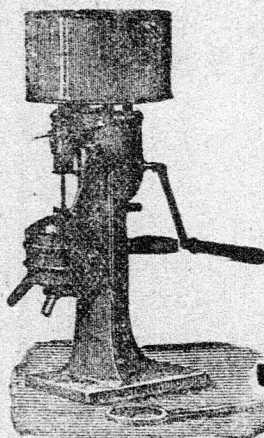
BEYER KÁROLY, Budapest, V., Báthory-utca 5. sz. Telefon 12-85.

Takarmánymész

citrátoldhatóságért jótállás.

Elsőrendű szakértőink egybehangzó nyilatkozata szerint a takarmánymészben **csak az oldható phosphorsav a hatékony rész.** Tehát a takarmánymész vevők saját érdekében cselekszenek, hogy oly gyártmányt, melynél a **citrát oldhatóságáról jótállás nem adatik, visszautasítanak.** Elsőrendű takarmánymész körülbelül 40 százalékos phosphorsavtartalommal, a **citrátoldhatóság 80-90 százalékig garantálva**, teljesen tiszta és ment minden az egészségre ártalmas anyagból, ajánl.

Oesterreichische Chemische Werke A.-G.
Wien, IV/1., Technikerstrasse 5.

Eredeti „Melotte” tejcentrifugák

a világ legrégebbi és legjobb tejfőzőgépei!

Játszi könnyű kezelés. Legcsekélyebb kopás. Legélesebb lefőzés. Legnagyobb munkaképesség. Gyorsan és igen könnyen tisztítható. Nincs javítás. Több mint 200.000 db van napi használatban az egész világon. Óránkinti munkaképesség 125-500 l. kézhajtásra. Magyarországi képviselő

GEITNER és RAUSCH BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 8.

Csáli-Hajsz védjegyű ökor-patkók

Tessék a védjegyre ügyelni!

Tessék a védjegyre ügyelni!

minden jobb vaskereskedésben kaphatók.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete

BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)

igazgatóság és központi iroda:

Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.

Értékesít husféléket, baromfi, vadfiel, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és **MINDENMÉLYÉLELMICZIKKET.** Erdőbor-értékesítő osztály. Égetett szeszelők értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

ÖKORPATKÓK

csélszerüek, tartások és olcsók.

„HANN” jeggyel. Kérjük vigyázzunk nagyon ezen jegyre, mert a mi patkónk minden tekintetben utolérhetetlen.

Normális csülökvas

igás ökor részére.

Szabad. lópatkók

igás- és hátsólovak részére, első díjjal kitüntetve és szakemberektől legjobban ajánlva.

Pata- és csülökszegek,

csavarok, lábtámaszok, patkoló szerszámok és eszközök

M. HANN'S SÖHNE

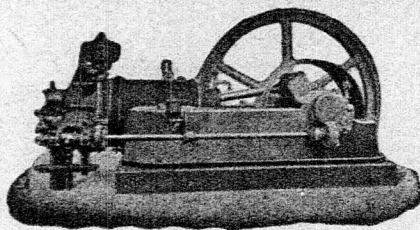
RAINFELD a/d. GÖLSEN N. O.

Azokhordók minden méretben cséjjezéssel, vagy a nélkül szállításra és raktári hordók, lyukfúró és becsavaró készülékekkel.

Minták és prospektusok ingyen és bérmentve.

Szivógázmotorok.

Eredeti „BENZ” gyártmány, legolcsóbb és legbiztosabb fűzőgép, továbbá **benzinmotorok és benzinkomoblok** malom, ipari gazdasági célokra.

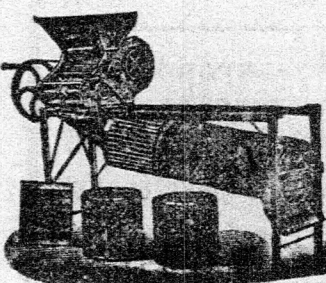

Vezérképviselők:

Kalmár és Engel BUDAPEST, V., Lipót-körút 18.

Költségvetéssel közzéggel szolgálunk.

Kedvező fizetési feltételek. 6844 Kedvező fizetési feltételek.

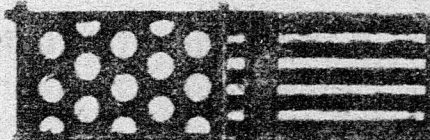

Stahel és Lenner

Trieur- és lemezlyukasztó-gyár

Budapest, V., Katona ösef-u 8.

Ajajnljuk TRIEURJEINKET és OSZTÁLYOZÓ GÉPEINKET gabona és hüvelyesek tisztítására és osztályozására

TÖREKROSTÁK és minden fajta LEMEZROSTA gőzcséplő gépek számára.

A Mezőgazdasági Ipar-Részvénytársaság kaposvári béruradalma eladásra bocsát, kiváló jóménőségű és takarmánytermelésre igen alkalmas

tavaszi magbükönyv,

mely árpával vagy zabbal vetve, jó minőségű és bő takarmánytermést szolgáltat.

Mintákkal és felvilágosításokkal készséggel szolgál a Mezőgazdasági Ipar-Részvénytársaság béruradalmának igazgatósága, Kaposvár. 292

Hirdetmény.

Gróf Degenfeld Lajos ur ő nagyméltósága garábi gazdaságában, Nógrád megyében, a budapest-ruttkai fővonal pásztói állomásától 10 kilométer távolságra, melyből 7 kilométer kiépített törvényhatósági ut, 70 hold hatvan éves bányafának alkalmas **tölgy- és csereserdő** még a tél folyamán való **kivágásra eladó**. Az érdeklődők kéretnek az erdő megtekintése után ajánlataikat az **uradalmi intézőséghez, Szirákra** (Nógrád megye) beküldeni. Vasútállomás **Apcz-Zagyva-Szántó**, posta- és táviradaállomás **Szirák**. 291

Minden gabonakereskedőnek és termelőnek nélkülözhetetlen

„ a most megjelent „

GABONAKERESKEDŐK ÉS TERMELŐK KÉZIKÖNYVE

„ Összeállította és kiadja „
SZABADOS JÓZSEF

a Hungária Egyesült Gőzmalmok Részvénytársaság tisztviselője Budapest. „

Ezen könyv könnyen áttekinthető módon magában foglalja az összes Budapestre szóló vasúti fuvardíjtételeket, vám díjtételeket, a tőzsde és hajófuvarozási szokásoknak a gabonakereskedelem és termelésre vonatkozó szabályait és egyéb hasznos tudnivalókat. „

Ára bérmentes küldéssel 3-10 K.

Megrendelésnél kérjük az összeget postautalványon előre beküldeni. „

Megrendelhető a „PÁTRIA” részvénytársaság gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek.)

Az OMGE. mezőgazdasági üzemi osztálya

főfeladatául tűzi ki a belterjesebb és az eddigénél hasznosabb **gazdálkodás előmozdítását** a gyakorlati szaktanácsadás útján.

Kidolgozza az okszerű gazdasági berendezés alapjait szolgáló Üzemtervet. Elvállalja a **gazdaságok állandó felügyeletét és ezek üzemenek ellenőrzését.** **Tanácsot** ad a gazdasági számviteli **könyvek berendezésénél,** vezetésénél és azok lezárásánál. **Elvállalja** a gazdaság **számvitelének felülvizsgálását** vagy állandó **ellenőrzését.** Elvégezi a gazdaság számadatainak elkönyveését, időszaki **jelentések** alapján. Évi zárlatokat és **jövedelmesség** számításokat készít. **Tanácsot ad birtokbérbeadásánál,** valamint **mezőgazdasági pénz- és hitelügyi kérdésekben.** Gazdasági **ügyekben jogi tanácsot** szolgál és **vitás ügyekben** a választott szakbírói tisztelet elvállalja. Birtok és mindennemű **mezőgazdasági értékbecsléseket** végeztet. A bejelentett **eladó és bérbeadó birtokokat** törzskönyvileg **nyilvántartja.**

Gazdatiszteket és egyéb **képzettebb gazd. személyzetet** erősítik **nyilvántart.**

Adóügyekben szakvéleményeket ad, az **adókönyvek alapján felülvizsgálja az adó helyes kivetését és befizetés esetén az összeg visszatérítését kieszközli.** **Adóelengedések ügyében** **utbaigazítással** szolgál.

Nyilvántartásra bejelentetett:

Eladó birtok:

200 m. hold Zalában, a Balaton partján, emeletes 14 szobás kastélyval, árnyas kerttel, gyönyörű kilátással. Kifutó utak, vasútállomás 10 perc. Fürdőtelepnek igen alkalmas. 1198
543 m. hold Zalában, vasútállomás a birtokon szeszgyárral, téglaudvarral, cementárnyagtárral, iparvágány s mélyezéssel, urilakkal. Bármikor átvehető. Esetleg bérbeadó. Tulajdonos: Zathureszky, Túrje. 1598
197 m. hold püspöcsabai vonalon, fővárostól 39 km.-re, 4 község között, orvos, gyógytár Nyergesújfalun, Dunától 10 p. Tejgazdasággal, sertésenyésztéssel, 8 h. szőlővel, csürökkel magtárakkal, 2 nagy pinczével, 5 szobás lakás udvarral, zárt verandával. 455
200 m. hold sík fekvésű I. o. szántó, fővonal mentén fekvő város határában, megfelelő épületekkel. 3849
370 m. hold Sáros m. gyében, melyből 310 hold erdő, urilakkal és 5 hold díszkerttel, köves ut mentén. 3743
100 kat. hold körüli I. o. bacska föld, 15 percznyire a vasútállomástól, jó utakkal, a Ferenczcsatornától 8 percznyire, urilak és gyümölcsösökkel. 3851
500 m. hold Szatmár megyében, vasútállomástól 2 km.-re, kényelmes urilakkal. 4129
1015 kat. hold Torontóban a Tisza és vasút mentén, köves uttal, egészben avagy csakis egy körülből 500 holdas része, gazdasági épületekkel. 4130
606 kat. hold Érmelléken, vasútól 7 kilométerre, épülő vasút helyben, 40 kat. hold dohányengedéllyel, kelő lak- és gazdasági épületekkel. 4261
Temesvár határában, a várostól 2 kilométernyire, 211 m. h. kiterjedésű birtok, szép kertben fekvő 10 szobás lakással, cselédházakkal, 150 darab marhára való istállóval, nagy kukoricza-görével, eladó. A birtok talaja a legjobb minőségű föld, az egész **primissima klasszisú korli talaj,** ugy a legintenzívebb művelésre, mint tejgazdaságra kiválóan alkalmas. A véteit megkönnyíti a birtokon levő nagyobb összegű, igen olcsó és előnyös törlesztés kölcsön. 2601
280 m. hold Budapesttől fővonalon gyorsral 1/2 óra, vasútállomástól minton 4 km.-re, megfelelő gazdasági épületekkel, vízvezetékekkel, csinos kis parkban urilakkal, 60 m. h. erdőfelterítéssel. 4756
400 m. hold J.-N.-K.-Szolnok megyében, várostól 5 km. kelő gazdasági épületekkel és lakóházzal; 150 hold őszi vetéssel, 230 drb rambouillet és fésűs keresztelésű törzshajnyájával és 200 drb báránnyal. Nagymennyiségű széná, takarmány és szalma. 4701
586 hold Nógrád m.-ben, miből 400 h. szántó, 54 h. rét, 5 h. kert, 1 1/2 h. szőlő, 20 h. legelő, 90 h. erdő, a többi rész majos, udvar és ut. Vasútállomástól 5 km.-re. Teljes felszereléssel 400.000 korona. Esetleg bérbe is kivethető. 5477
384 hold szőlőnek való, egyenes felületű, vasút közelében fekvő homokbirtok, melyből 41 hold már szőlővel beültetett, egészben vagy kisebb részletekben is eladó. 5477
1000 m. hold Hont megyében, ebből kb. 800 m. hold szántó, 10 hold rét, 80 hold erdő és 100 hold legelő, 8 hold fiatal, nemes gyümölcsös. A birtok egy darabban fekszik, jó és elegendő épülettel felszerelve, tehermentes, saját kezelés alatt áll. Esetleg bérbeadó. 6320
3000 m. h. Fejér megyében, kitünő talaj elegendő, szilárd anyagból épült gazd. épületekkel. 6
2488 hold Erdélyben, saját kezelés alatt levő birtok, kitünő épületekkel, megfelelő számban. Szeszgyárral, gőzmalommal. Esetleg bérbe adó. 602

Birtokvétel:

megvételre kerestetik:

200 m. hold birtok 30-40 km.-nyire a fővárostól. 455
400-800 m. holdas jó minőségű birtok, jó ut mentén, vasutól nem távol, esaládnak való tágas és egészséges lakással, árnyas kerttel. 7
Kisebb birtok, szép és tágas lakóházzal, parkkal, vasutól máshoz közel, lehetőleg fővonalon. 8
400-1000 h. birtok, melynek nagyrésze vágható erdő, 2916
1000 holdig cserébe fővárosi házért, egy tulnyomóan erdőből álló, Hont, Nógrád, Gömör, Heves vagy Borsod megyékben fekvő birtok. 567
400 holdas birtok Abauj megye déli részén. 3378
2-300 hold birtok jó lakással és gazdasági épületekkel, város és vasút közelében. 3950
200 holdas birtok urilakkal, lehetőleg Kecskemét vidékén. 3982
10-15000 hold erdőbirtok az ország északnyugati részén. 9
2000 hold elsőrendű talajú birtok, csukorrépa vidéken, vasútállomás közelében, szőlő, kastélyval és parkkal, Bécsből legfeljebb 6 órányira. 5215
800-1200 m. hold birtok, kelő gazdasági épületekkel felszerelve, megfelelő lakóházzal. 456
2000 hold jó talajú birtok, részben erdővel, kastély és parkkal, közel a vasúthoz. 5216
250-300 m. hold főváros vagy vidéki nagyobb városhoz közel épületekkel, jó lakóházzal, tehermentes vagy olcsó amortizációs kölcsönrel. 12/ii
3-400 hold egytagban legalább 5 szobás lakással, vasutól legfeljebb 1 1/2 órányira jó uton. Lehet az egész birtok erdő. 12

Bérbeadó birtok:

490 m. hold Abauj megyében 7 km. a vasutól, országút mellett, 7 szobás udvarházzal, kelő gazdasági épületekkel. 5003

Birtokbérlet kerestetik:

tekkel, rét és legelővel.

180-200 m. h., amely kereskedelmi növények termelésére alkalmas és rajta tejgazdaság üzhető. 2530
800-1500 h. Erdélyben vasúthoz közel, jó urilakkal és gazdasági épületekkel. 496

Ezekon kívül nyilvántartjuk a **visszavándorlók** letelepítésére alkalmas birtokokat és **bérlőszövetkezetek** alakításánál közbenjárunk a Magyar Gazdászövetségnek.

Csakis közvetlenül a tulajdonosoktól fogad el bejelentéseket

AZ OMGE. ÜZEMOSZTALYA.

Mindennemű

OLAJPOGÁCSÁK

valamint répaszelet, korpa s egyéb erőtá-
karmányok legolcsóbb árakon kaphatók

Mezőgazdasági Áruhitelbanknál
Budapest, V., Báthory-utca 5. sz.

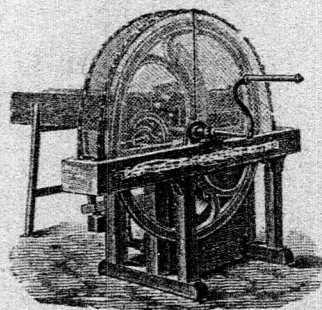
Gazdaközönség figyelmébe

ajánlom mint **ördölyi alkusz** legelőnyösebb és legolcsóbb bevásárlásokat eszközölhetem **jármos és beállítani való ökrökben**, ugyszintén **1-2 éves ökr-tínókban** és mindenféle súlyú sovány **sertésekben** mindig a legnagyobb előjegyzéseim vannak. Kiterjedt ismeretséggel fogva úgy vásárokrá, mint azonnali eladásra a legelőnyösebb ügyleteket közvetíthetem.

5018

Kiváló tisztelettel

Sürgöny és levélczim: Vermes Lipót, Kolozsvár

Takarmányszük időben,

mint a minő a jelenlegi is, nagy fontossággal bírnak a jó takarmány-készítőgépek, melyekből a legjobb minőségű **szecska- és repa-vágógépeket**, kitűnő rendszerű **amerikai kukoricaszár-tépőgépeket**, valamint burgonya és egyebek főzésére kiválóan alkalmas

és gazdaságos **„R.FORM“ gyorsfüllesztőket**, golyós és hengeres csapágyakkal ellátott **fedett biztonsági járgányokat** mérsékelt áron ajánl

PROPPER SAMU MEZŐGAZDASÁGI GÉPÜZLETE ..
BUDAPEST, VÁCZI-KÖRUT 52. SZ.

hol is, mint egyedüli elárusítóhelyen a valódi **„SACK“ ekék** és egyéb valódi **„SACK“ talajmivelési eszközök**, nemkülönben valódi **„WESTFALIA“ műtrágyaszóró-gépek**, **„DEERING“-féle amerikai fűkaszalógépek**, **marokrakó- és kévekötő-aratógépek**, **szalma-kötélfonógépek** stb. ugyancsak mérsékelt áron kaphatók.

☛ Kimerítő ábrás árjegyzékek ingyen és bérmentve. ☛

Just E. A. & Co Wien XII/2

ajálják valódi természetes nyers vazelinjüket, mint **patakenőcsöt.**

1880 óta a legnagyobb istállóbar, a volt bécsi közúti vasútnál, cs. és kir. postaistállóban állami méntelepeken és katonai istállóban kipróbálva. Postacsomag 4 kiló nettó **5 korona.**

Ingyenes postaszállítás és csomagolással.

Természetes nyers vazelin ruggyantával a legjobb, **vizmentessé tevő bórkenőcs** vadász-csizmák, sárvédőbőrök, kocsi-tetőzetek stb. részére. Postacsomag 4 kiló nettó **5 kor. 30 fill.**

Ingyenes postaszállítás és csomagolással.

☛ Nagyban való bevásárlásra külön árak. ☛

HIRDETMÉNY.

Eladásra kerül nagy mennyiségben első osztályú **simá és gyökeres Ripária Portális, Vitis Solonis és Rupestris Monticola alanyvessző** Továbbá ily alanyokon készült első osztályú **gyökeres fásoltvány** a legkiválóbb csemege- és borfajokban; ugyszintén **simá és gyökeres hazai szőlővessző.**

Fajtisztaságért kezességet vállalunk.

Badacsony-szentgyörgyhegyi szőlőoltványtelep, Tapolca,
Zala megye. 226

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. KER., BAROSS-UTCZA 10. SZÁM.

Alakult 1900. BIZTOSÍTÉKI ALAP: Alakult 1900.

Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1.970.340— kor.
Tartalékok 764.780'16 "

Összesen: 2.735.104'16 kor.

1901 évi felesleg 90.349— kor.

1902. " " 59.732'26 "

1903. " " 109.331'73 "

1904. " " 72.438'23 "

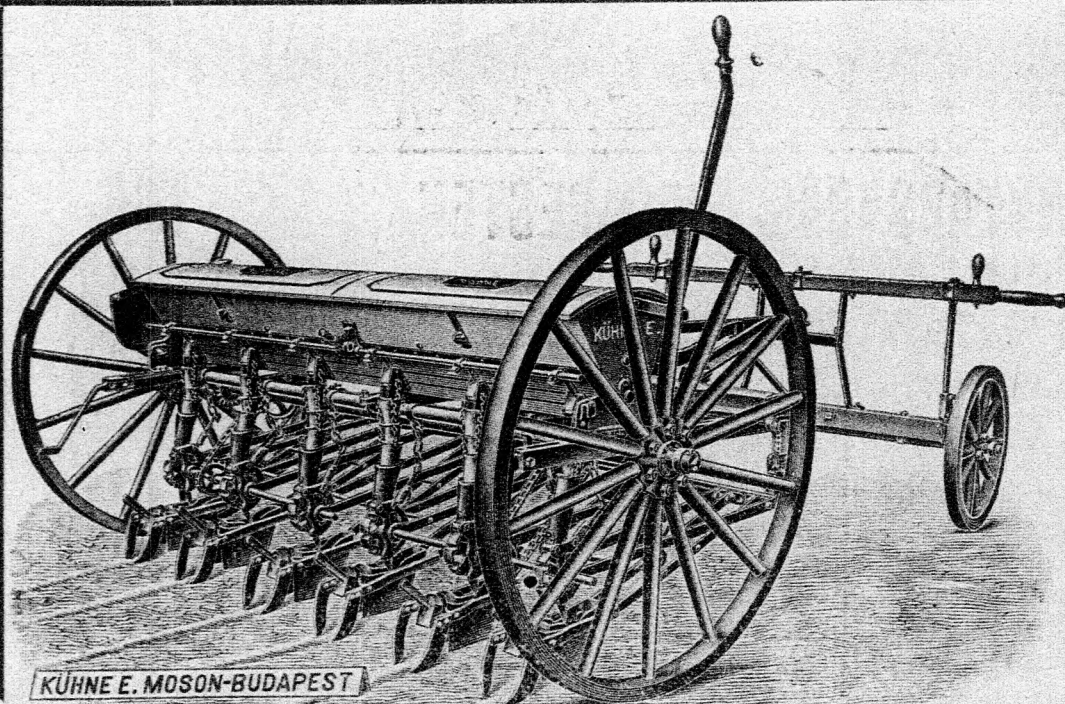
1905. " " 81.730'60 "

1906. " " 39.243'65 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módzatok szerint.

Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5%-o engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készségesen szolgál. Az igazgatóság.

KÜHNE E. MOSON-BUDAPEST

Különféle szerkezetű

RÉPAVETŐ GÉPEKET,

szoritóhengerekkel, fészkerakó-szerkezettel.

LAASS rendszerű kapológépeket,

„ECONOM“ műtrágyaszóró-gépeket,

Mindennemű

TALAJMIVELŐ ÉS PORHANYÍTÓ ESZKÖZÖKET

elismeret gondos kivitelben szállit:

KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyára

MOSONBAN.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 51/a. Fiókraktárak: TEMESVAR — DEBRECZEN.

BIRTOK-keresők és -eladók :: figyelmébe!

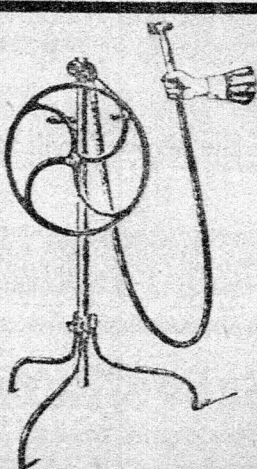
Aki birtokot előnyösen venni vagy eladni, bérelni vagy bérbevenni óhajt, forduljon bizalommal a

Mezőgazdasági Áru- és Hitelforgalmi vállalathoz
Telefon 80-53. Budapest, VI., Teréz-körút 15. szám. Telefon 80-53.

GYAPJUT WERMER F.

1908. évi termést a szokásos nyírási időben szállítva, szerződésileg a legmagasabb árban, igényelt magasságu foglaltó lefizetése mellett, az uradalmon átvéve, átvételkor kifizetve, közvetlen külföldi gyárak részére vásárol

BUDAPEST,
VI., Vörösmarty-utca 36.
Berlin-Wilmersdorf,
Kaiser Allee 203
Budapesti interurb.
Telefon 89-18. sz.

VALÓDI HAUPTNER LÓ-ÉS MARHANYIRÓ-GÉPEK

76. — koronától feljebb, a legnagyobb választékban állandóan raktáron. ::
A legolcsóbb s legkitűnőbb gépek.
Mindenféle allattenyésztési és ápolási cikkekről szóló árjegyzékünk ingyen és bérmentve. ::

GEITTNER és RAUSCH
a HAUPTNER H. cég magyarországi vezérképviselői
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 8.

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és cementből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktéglikat, cement-födélcserepeket, csöveket csatornázásra, alagsóvezéseket, padlólapokat, itató vályukat stb. **Felette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.** Kiváratra ingyen küldjük 282-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzemberendezéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. Levelezés magyar nyelven.

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére
LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. GASPARY & Co.
MARKRANSTADT bei Leipzig 6477

Homokvizagát, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár
a maga nemében

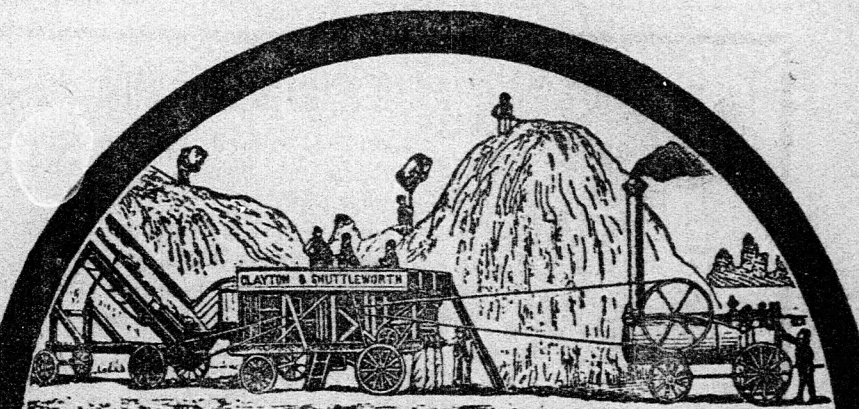
270 munkás
95 szabadalom stb

Most jelent meg! Most jelent meg!
LUKÁCS ALADÁR
az „Állatorvosi Közlöny” szerkesztője tollából

AZ ÁLLATORVOSI ELSŐ SEGÉLY

czimü népszerű, ismeretterjesztő munka.
Diszitve 33 ábrával. Ara 3 kor.

Kapható: a „PÁTRIA” r.-társ. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63.

Által a legjutányosabb árák mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, lóheré-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytemes acél-akék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

ALFA-SEPARATOR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPESTEN.

— TEJGAZDASÁGI GÉPGYÁR. —

Iroda, raktár és gyártelep: **BUDAPEST, VI., LOMB-UTCZA 11. SZÁM.**

Alfa-Laval Separatorok (tejfőlöző gépek) kézi- és erőhajtásra.

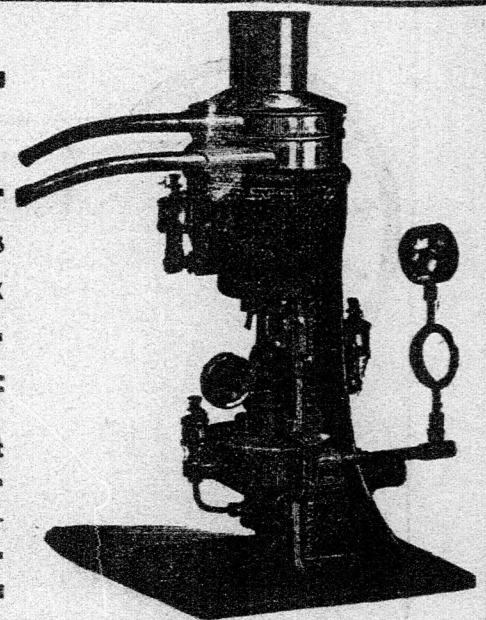
Ujdonság!

1907. évi mintájú separatoraink a jelenkor legtekélyesebb fölözőgépei. Nagy munkabírásuak, élesen fölöznek, bámulatos könnyen jarnak. Kérjen prospektust.

Tejszállító kannák,
Fejőedények,
Tejhűtők,
Előmelegítők és pasztörizáló készülékek,
Vajköpülő és vajgyártó gépek,
A sajtgyártás eszközei,
Tejvizsgáó készülékek,
Mindennemű tejjgazdasági eszközök és gépek legjobb kivitelben.

Tejszővetkezetek és tejfeldolgozó telepek berendezése és újjalakítása.

770 első díj, több mint 600,000 Alfa-separator az egész világon. Árjegyzékek, tervek, költségvetések bérmentve. ::

Méltóságos báró Vécsey József Aurél urnak többszörösen kitüntetett, a múlt évi budapesti tenyész-állatvásáron is első bikadíjat nyert hirneves **csegöldi** uradalma tisztántenyésztett gulyájából **eladó:**

16 darab 2 éves és 2 darab 3 éves tenyészképes magyarfajú bika.

Az eladás Csegöldön, (Szatmár megye) február hó 16-án d. e. 10 órakor kezdődik, de előjegyzés addig is elfogadatik.

Az árak szabottak.

Két vagy több vevő kívánságára azonban, a többek által is előjegyzett bikákra árverés kérhető.

Bővebb értesítést nyújt és eladást eszközöl

Polyák Ártur uradalmi intéző
Csegöldön, u. p. Jánk.

Wiener Landwirtschaftliche Zeitung.

Wiertelj. K 6, halbj. K 12, ganj. K 24.
Wöchentlich zwei Nummern. Probenummern gratis u. franco.
Wien I. Schaulergasse 6.

Gazdasági Könyvviteli
nyomtatványokat
levélpapírokat
borítékokat és egyéb

nyomdai munkákat

jutányosan és csinos
kivitelben készít

"PÁTRIA"
IROD. VÁLLALAT
ÉS NYOMDAI R.-T.

BUDAPEST
IX., ÜLLŐI-UT 25. SZ.

Költségvetéssel kész-
séggel szolgálunk.

489/1908. tan. szám.

PÁLYAZAT.

Versecz thjf. város törvényhatóságánál nyugdíjazás folytán megürlt s évi 1800 korona törzsfizetéssel, 400 korona lakbérletmennyivel és a törzsfizetés 10-10%-át kitevő két ötéves korpótlékkal javadalmazott

tisztartói állás

élethossziglani választás után betöltendő lévén, felhívtnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900. évi XXVII. törvényzikk, illetve az ennek végrehajtása tárgyában kiadott 1501/VI-1901. eln. számú földművelésügyi miniszteri rendeletben előírt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket **7. évi február hó 26-ig kizárólag** bajsai Zákó Milán főispán ur ó méltóságához benyujtsák.

Előnyben részesülnek azok, a kik kimutatják, hogy a magyar nyelven kívül a német és szerb nyelvet szóban és írásban, a román nyelvet pedig lehetőleg szóban bírják.

Versecz thjf. város tanácsának 1908. évi január hó 17-én tartott üléséből.

Dr. Rezuca István
polgármester.

UPTON SINCLAIR

A POSVÁNY

(THE JUNGLE) című híres
amerikai regénye kapható a
"PÁTRIA" könyvkereskedés-
ben Budapest, IX., Üllői-ut 25.

A kit a kivándorlás kérdése érdekel,
olvassa el e regényt. Ára 4 korona.
Bérmentes küldéssel 4 kor. 20 fillér.

Grand Prix, párisi világtállítás 1900.

Kwizda Ferencz János

cs. és kir. osztrák-magyar, román kir. és bolzár fejedelmi
udv. száll., kerületi gyógyszerész Korneuburg, Bécs mellett.

KWIZDA-féle Restitutions-fluid

cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára. Egy liter ára 2 K 80 f
Több mint 40 éve használják az udvari és más nagyobb istál-
lókban, egy a polgári, mint katonai körökben, az izmok erő-
sítésére, nagy használat előtt és izombénaság
ellen. A lovat trainingben igen nagy munka-
bírára képesíti.

Kwizda-féle Restitutions-fluid

csak a mellékelt védjeggyel valódi.

Főraktár: Török József gyógyszer-tá-
rában, Budapest, Király-utca 12. sz.,
Andrássy-ut 26. szám.

KWIZDA szabadalma.

Bokavédő szalagok gummiból. Pneumatic. bokavédő szalaglégpárnával
szürke, fekete, barna és fehér színben és 4 nagyságban állítatik
elő és pedig bal és jobb lábára.

A bokára, a-b-ig mérve, melynek kerülete

20-22 cm. megfelel az 1. sz.
22-24 " " " 2. sz.
24-27 " " " 3. sz.
27-30 " " " 4. sz.

A szabad. bokavédők árai:

Szürke színben, darabonként:
1. sz. K. 5.50. 2. sz. K. 5.90.
3. sz. K. 6.40. 4. sz. K. 7.30.

Fekete, barna vagy fehérszínben, drbként:

1. sz. K. 5.90. 2. sz. K. 6.40.
3. sz. K. 6.80. 4. sz. K. 7.70.

Valódi csak az az
védjeggyel ellátott.

Raktár Budapestben: Wessely István, Váci-utca, Glanz József,
Koronaherceg-utca 9. Hegyi és Stüssny, Museum-utca, Dniez
A., Egyetem-utca. F. ennd A. és Fla., Koronaherceg-utca. Hirschler
S. Ivesster, Kerepesi-ut. Obrich L., VI., Teréz körút 6. Szu-uta M.
IV., Váci-utca. Keleti J., IV., Koronaherceg-utca. Wacania A.,
VII., Károly-körút.

Eredeti íríz jerkekre és kosokra

1908. tavaszi és őszi
szállításra előjegyzést
elfogad:

8501

Dr. Bernolák Károly, Haraszt, Szepesm.

DRÖSSLER KÁROLY

es. és kir. szab. gazdasági gépgyár

Budapest, VI., Váci-körút 59. • Gyár: Pozsony.

Magánjáratok, gőzmozgonyokat, cséplőgépeket, úgy gőzmozgonyokhoz, mint benzinlokomobilokhoz, szalma-kazalozókat, gőzekéket, vetőgépeket, burgonyakiemelő-gépeket és mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít a leg-tökéletesebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

Árajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen kiderítenek.

Képviselek jutányos feltételek mellett felvétenek.

Köszén - Klár!

Egyedüli biztos beszerzési forrás, hol
kőszén, faszén, kovácsszén,
kokszt waggonszámra mindenkor azonnali
szállításra lehet megrendelni.

Klár Andor

kereskedelmi és bankirodájának szénesszálya

Debreczen, Miklós-utca 23. sz.

Telefon 445. sz. Telefon 445. sz.

BELFÖLDI SZENEK: Salgótarjáni,
Petrozsényi.

KÜLFÖLDI SZENEK: Karvini,
Ostravi és porosz elsőrangú ter mékek.

Kötések 1-3 évre eszközöltetnek!

Pontos szállítás biztosítva!

Gőzekéhez, Csépléshez, kazántüze-
lésre egyaránt kitünő minőségek.

Köszén - Klár!

221

ÚJ SZAKKÖNYVEK.

Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”
könyvkiadóvállalata kiadásában megjelentek:

Az Alföld mezőgazdasági viszonyainak reformja. Irta Cserhádi Sándor. Ára K 1:50

Magyar gazdák a német földről. Szerkesztette Buday Barna. Ára K 5—

A gyapju minősítése. Irta: Kovács Imre. Ára K 3:50

Tejgazdaság. Kézikönyv gyakorlati gazdák és tejszővetkezetek részére. Irta: Sierbán János és dr. Koerfer István. Vázonkötésben K 5—

Gyakorlati tejgazdaság. Kézikönyv kisgazdák és tejszővetkezetek számára. Irta: Dr. Koerfer István és Sierbán János. Ára K 2—

Javaslatok az alföldi gazdálkodás javítására. Irta Forster Géza. Ára füze K 2—

A Herrmann-féle gazdálkodási rendszer és tengetermelési mód ismertetése. Irta: Gyárfás József. Ára K 1:50

A mezőgazdasági gyümölcsstermelés és értékesítés. 79 rajzzal. Irta Molnár István. Ára vázonkötésben K 5—

Takarmányozás. Kellner új elmélete szerint irta: Cselkó István. Vázonkötésben. Ára K 10—

Gabonakereskedők és termelők kézikönyve. Összeállította és kiadja Szabados József. Ára K 3—

A hitelszövetkezetekről. Darányi Ignác m. kir. földművelésügyi miniszter megbízásából irta Czeglédy Tivadar. Ára K —,40

A szegedi paprika és a szegedi paprikakereskedelem. Irta: Csonka Ferenc és Váradi Géza. Ára K 1:60

A meteorológia és a mezőgazdaság. Irta ifj. Konkoly Thege Miklós. Ára K 1—

Az állatorvosi első segély. Irta Lukács Aladár. Ára K 3—

A szőlő trágyázása. Irta Ballay Jenő. Ára K 2—

Allatgyógyászat, állattenyésztő és állattartó gazdák használatára. Irta Monostori Károly. Ára K 7—

Mezőgazdasági kémia technológia alapelvei. Irta Kosutány Tamás. 81 rajzzal. Ára K 9—

Állat- és terménykereskedelmünk rendezése. I. kötet. Irta Gróf Niczky András. Ára K 1:60

A baromfiaknak nevelése és járványos betegségeiknek sikeres gyógyítása. Irta Zsarolyáni Márton Ilka. Ára K 1—

Házinyulenyésztés és értékesítés. 3-ik tetemesen bővített és számos művészi ábrával díszített kiadás. Irta Andrásovich Géza. Ára K 2—

A sertéshizlalás, különös tekintettel a sertésvészre. Irta: Bäcker György. Előszóval ellátta: Szemere Huba. Ára K 2—

Szálas takarmánynövények termesztése. Irta: Szilassy Zoltán és Grábner Emil. 94 képpel. Vázonkötésben. Ára K 10—

Szőlőművelés. A legújabb elvek és tapasztalatok alapján. 43 ábrával. Irta: Rombay Dezső. Ára K 2—

A magyar buza és a magyar liszt. A gazda szempontjából irta: Kosutány Tamás dr. Ára K 10—

Tanulmány a berni szarvasmarháról: Hazai berni tenyésztésünk ismertetése. Irta Saccii dr. Kukuljević József. Előszóval ellátta Monostori Károly. 39 ábrával. Ára K 2—

Állatorvosi „Recipe” minták. Összeállította és a gyógyszerlekírásával ellátta: Heksch Ödön. Ára K 5—

Az ezüst szőrményul tenyésztése és értékesítése. Irta Hreblay Emil. Ára füze K 2—

Magyar nők szakácskönyve. Saját tapasztalatai után összeállította és szerkesztette szopori Nagy Jolán. Ára K 4—

Köbttartalom és súlytáblázatok. Négyzög és körkeresztmetszetű fák köbttartalmának és súlyának kiszámítása. Irta Nemes Győző. Ára kötve K 6—

Gazdasági munkás- és cselédlakások. A magy. kir. földművelésügyi miniszterium kiadása. Ára K 10—

A mi nemzeti italunk. Irta Drucker Jenő. Ára K 3—

A zöldségtermelés. Irta Bouche J. magyarra átdolgozta Kardos Árpád. Ára K 2—

Pulykatenyésztés. Irta: Hreblay Emil. 48 ábrával. 2 teljesen átdolgozott kiadás. Ára K 3—

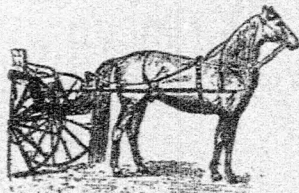
Mezőgazdasági kereskedelem. Irta: Krolpp Hugó. Ára K 10—

Mindenek közt megrendelhetők a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szak-
könyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

= Bérlet =

a Közép-Tiszavidéken, vasut mentén, 3000 magy. hold **prima fekete humozus sikk szántóföld**, saját kezelés alatt, kitűnő épületekkel és bérlőlakkkal kiadó. Bérösszeg 36.000 frt és az adó.
Beyer Károly, Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.
 Telefon 12-85. 272

Már nem rongálódik többé a lószerszám,

ha azt a „Lukrecia”

készítményünkkel és nem mindenféle salakos zsiradékkal megkeni. „Lukrecia” a rövid létének dacára a legnagyobb lovaszatoknál máris közkedveltségnek örvend. **Bámulatosan puhítja a bőrt, szép fekete színre festi, gyorsan beszívódik a bőranyag belső rétegeibe, a bőr tartósságát nagy mértékben fokozza, mert savmentes anyagokból áll. 1 üveg körülbelül 1 liter K 2-30, 5t kilés szeleazce bérmentve, utánvét mellett K 12-50. Kapható a Magyar Mezőgazdákknál és minden szakbavágó jobb üzletben. Készíti:**

VAD és TAKÁCS
 BUDAPEST. Postafiók 151. 270

Gazdák figyelmébe!

Veszek minden fajta gyógynövényeket bármily nagy mennyiségben. Utasítással szívesen szolgállok. Ajánlatokat és leveleket kérek czimemre
Steiner Mór gyógynövény és terménykiviteléi Oszte Budapest, VIII., Baross-utca 131. szám.
 Telefon 64-83. 3256 Telefon 64-83.

Gőzekék,

gőz utihengerek és uti mozdonyok
 cséplőgépek hajtására az osztrák bánya- és kohóművek társaság vasműveiből.
 A készülékek választását illetőleg mezőgazdasági szaktanácsosai készséggel szolgálunk.
 Szíves megkeresések **Zentral Direction der Oesterreichischen Berg. u. Hüttenwerks Gesellschaft, Teschen, Osztrák-Szilézia, vagy:**
az Osztrák bánya- és kohászati társaság magyarországi képviselőjéhez, Mayer Pál főhercegi felügyelő, Budapest, VIII., József-utca 16-18 kértnek. 6287

Eladó peronoszpóra-mentes burgonya.

A mitosdi uradalom eladásra becsajtja az alanti, importált mag után termelt, kézzel válogatott burgonyafajokat, métermázsánként 7 koronáért ab Zalabér állomás, vevő által frankó állítandó zsákokban, 1908 tavasszal szállitva, 100 kilogrammos legkisebb mennyiségben. **Professor Märker:** fehér husu, magas keményítőtartalma, bőtermő. **Wolmann:** vörös színű, nagyon keresett faj ipari czélokra. **Industrie:** sárga husu, ugy étkezési, mint ipari czélra nagyon alkalmas faj. **Up to date:** igen keresett fehér husu burgonya, nagyon bőtermő, étkezési czélra a bécsi pinazon nagyon keresett. **Cymbal:** korán érő, sárga husu, bőtermő étkezési faj. **Ascher, P. Krüger és Weisse-Königin:** mindhárom faj ugy étkezési, mint ipari czélra nagyon alkalmas. **Eigenheimer, Avenier:** Hollandi tenyésztések, korai, sárga husu; továbbá az ismert **Magyar-Kincs** fajtát, mely 1906-ban Agnellitől hozott eredeti mag termése, bőtermő, magas keményítőtartalommal, ugyszintén **Agnelli Pannóniája,** sárga husu, korai. Előjegyzéseket a vételár 20%-ának be- küldése mellett elfogad. 213
 Uradalmi intézőség Mikosdpuszta, per Zalabér.

Magyar nők szakácskönyve

Saját tapasztalatai után összegyűjtötte és szerkesztette
Szopori Nagy Jolán
 Ára 4 kor.
 Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében. Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Szárított répaszeletet, melasszét és műtrágyát

jutányos feltételek mellett szállit: 6088
Sebők Emil és Társa
 Budapest, Kálmán-utca 15.

GAZDÁK FIGYELMÉBE!!

UJDONSÁG! UJDONSÁG!
 Most jelent meg: **ÁLLAT-EGÉSZSÉGTAN.**
 223 ábrával. Állattenyésztő és állattartó gazdák és szakiskolai tanulók használatára írta: **A MŰ ÁRA :: 7 :: KORONA.**
MONOSTORI KAROLY
 okl. állatorvos, a m. kir. állatorvosi főiskolán az állattenyésztés ny. r. tanára.
 Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. Üllői-ut 25.

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntöde és gépgyár r.-t.
BUDAPESTEN

BENZINMOTOROK és lokomobilok cséplők és takarmánkamrák üzemére. Szívógázmotorok anthracit-, koks- vagy faszéntüzelésre. :: Földgázmotorok. Ármentesítő és öntöző szivattyutelepek. :: **Kötélvontatásu**

GŐZEKÉK

Hirdetés.

A **békési uradalom** tiszta magyar alföldi fajta gulyabeli szarvasmarha-tenyésztéséből **egy drb hároméves és tizenhat drb kétéves hágóképes**

= tenyészbika =

eladandó.
 Az eladás folyó évi február hó elsején veszi kezdetét és szabadkézből történik.
 Venni szándékozók felkéretnek, miszerint Békésen az uradalmi jószágfelügyelőségél jelentkezzenek.
Vasúti állomás Békés és Békéscsaba, honnan Békésre motoros vonatok közlekednek.
 Esetleges levélbeli kérdésekre készséggel ad felvilágosítást az urad. jószágfelügyelőség.

Emperi Ernő
 urad. jószágfelügyelő.

Ungeltig Ferencz
 os. és kir. udvari számlító
 különlegességi gyára teljes növényházak építésére és melegvízfűtések berendezésére.
BUDAPEST = WIEN,
 VIII., Gyöngygyuk-u. 7. XIII/2. Reingasse 32-34.
 Terv- és költségvetést díjtalanul készítik. Helyszini megbeszélés nem lesz felszámítva. 6276

„HAMPSHIRE DOWN” JUHOK.

Campionartalékok a rövid gyapjas osztályok számára
 Smithfield, London 1904., 1905. és 1906.
Kitűnő hus, jó gyapju, nagy súly.
 Ezen kiválóan értékes
angol juh-fajta
 bámulatosan korai fejlettsége
utólérhetetlen.
 Erős szervezettükél fogva
minden éghajlathoz alkalmasak,
 és a hus minőségére, valamint annak nagy mennyiségére nézve egyedül állanak. Más fajtákkal való keresztelés czéljából is megbecsülhetetlenek.
 Közlebbi felvilágosítást nyujt
JAMES E. RAWLENCE.
 a Hampshire Down juhtenyésztők szövetségének titkárja
SALISBURY, England.

Ganz-féle villamosági r.-t.

II., Lövház-utca

ELECTROMOS világító és erőátviteli berendezések, egyen- és váltakozó-áramra. :: Kolibri ivilámpák reklámczélokra. **ELECTROMOS** üzemek berendezése uradalmakban. Meglévő berendezések átalakítása. **ELECTROMOS** üzemi szivattyúk, tejjáztársági berendezések, emelőgépek, ventilátorok, mezei vasutak, szántó-, cséplő-, aprító- és takarmányozó-berendezések. :: Electromos kis- és nagy-vasutak. :: Bányavasutak. :: 6181
 Árjegyzékkel és költségcsámításekkel szívesen szolgálunk. ==

1000, esetleg 1400 holdig terjedő birtokot,

kastély, gazdas. épületekkel, komoly bevételnek ajánlja vételre

Österreicher Bernát
Nagykanizsán. 220/g

SZŐLŐLTVÁNYOK hiányok pótlására;
2 éves dus gyökérrel, zöldoltással készíte ezre 100 forint. Telepítésre gyökeres zöldoltvány ezre 80 forint. Telepítésre sima zöldoltvány ezre 40 forint. ::

FÁSOLTVÁNYOK:
Gyönyörű példányok, fajtisztán ezre 100 frt. Szép-séghibával, eredési biztossáttal ezre 45 forint. ::
Mind Ripária Portalisra oltva a következő fajokban:

FEHÉR BORFAJOK:
Olasz Rizling, fehér és piros Szlankamenka, Furmint, Sárfehér, Mézesfehér, Ezerjő, Erdei, Bakator, Kövidinka, Mirkovácsi, Muskotályok, Hárslevelű, Sauvignon, Bánáti Rizling. ::

VÖRÖS BORFAJOK:
Nagyburgundi, Oportó, Nemes Kadarka, Aramon. ::

CSEMEGEFAJOK:
Fehér és piros Chasselas, Passatuti, Tokaji Chasselas, Ezredéves, Muskotályok stb. Sima Rip. Port. I. o. 10 frt.
" " " II. " 5 "
Gyök. " " I. " 10 "
" " " II. " 10 "
" 2 éves gyökér 18 "

Hazai nemes vesszők sima 10 kor., gyökeres 30 kor. a fenti fajokból. ::
Oltványaimért teljes felelősséget vállalok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azt visszaveszem s pénzt visszadom. ::
Tavaszi szállításra is elfogadok már most előjegyzést. Előlegül az ár 1/4 részét kérem beküldeni. ::

Székelv. I. József Gyöngyös,
Szent-Urban-Templom.

Eredeti Hanna vetőárpat

ajánl **FR. VODICKA** földbirtokos, **Smrzitz i. d. Hanna, Mähren.** 271

Fiedler János lenfonógyára Komárom vesz

nyers lenkórót szál-nyeréshez, valamint kaszált és géppel csépeelt **lenszalmát,** tetszés szerinti mennyiségben és **elad eredeti (pernai) orosz lenmagot.**

Lovak kehesége

(Chronikus köhögése és nehéz lélegzése) biztos eredménnyel gyógyítható. Számtalan elismerés bizonyítja. Felvilágosítást díjmentesen küld **Ripp Arvin, Drezda-A.785**

Mindennemű

zsák és ponyva

a legjobb minőségben és legjutányosabban a **Fischer-féle** zsák- és ponyvagyárban Budapest, Nádor-utca 31-33. szerezhető be. A **Fischer-féle** zsák impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is tartanak 10-12 évig. A 25 év óta fennálló **Fischer-féle** zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmának szállítója. Pontos szolid kiszolgálás. **Ponyvaköles-szövő Intézet.** Arjegyzők, minták kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Eladó gőzeke,

Fowler-féle gyártmány, 30 éves, kinttő jőkarban — armatura, fogaskerék, drótkötél egészen új — birtok parcellázása végett eladó. 2 gőzgép, 1 darab 6 testű eke, 1 gépsz-bódé tartozik hozzá. Teljes felszerelés ára 24 ezer korona. Ajánlatok a kiadónivalba kéretnek „**Gőzeke**” címen. 3174

Eladó vetőmagzab.

A mikósi uradalom eladásra bocsátja az alábbi eredeti utántermésű vetőmagzabokat, méter-mázsánként 21 koronával ab Zalabér állomás, vevő által franco állítandó zsákokban, 1908 tavaszszal szállítva. **Duppál, Milton, Ligozó, Lentovitzl.** Előjegyzéseket a vételár 20%-ának beküldése mellett elfogad. **Uradalmi Intézőség, Mikóspuszta, per Zalabér.** 207

Tejgazdasági Zsebnaptár

az 1908. évre. Szerkeszti **Jozsenszky Pál** az OMGE ügyvezető-titkára. A **Tejgazdasággal** (állattenyésztés, állategészségügy, takarmányozás, tejfeldolgozás, vaj- és sajtkészítés) kapcsolatos minden kérdést felölel. — Tejgazdasággal foglalkozóknak nélkülözhetetlen a **Tejgazdasági Zsebnaptár.** Belföldi ára 4 K. — A „Patria” irod. váll. Budapest, Üllői-ut 25.) vagy a **Tejgazdasági Zsebnaptár** kiadó-hivatalnál megrendelve, **ajánlott küldéssel 3 K 65 Allér.** ::

Gazdák figyelmébe!! 50% olcsóbb

mint bármely más világítóanyag a **pyroleum** világítása.

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már **több ezer uradalomban bevezettetett.**

Számos elismerőlevél néma bekezdhető. — Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. — Kívánatra prospectus ingyen és bérmentve. 1407

Degen Jakab Budapest, IX. ker., Közraktár-utca 23.

Amezőgazdasági szümmelés és értékesítés. 79 rajzzal. Irta: Molnár István. Vászonkötésben K 5.20 előleges beküldése ellenében bérmentve küldi a „Patria” r.-t. gazdasági szakönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Prima, száraz tengeri-moslók

foszforsavas takarmánycsontmész 40-42% különféle olajpogácsa jutányosan kapható. 5161

Neubauer Adolf gyári meghatalmazottai Győr.

LEGYEK

konyhából, kamrából, mézszárazkőből, istállóból, vágőhidről biztosan elűzettek, ha a falakat **LEGY-BONODORRAL** meszeljük. Legjobb már kora tavasszal. — Egy kiló elegendő 25 m²-re, 5 klg. leirással 6 kor. franco utánvétellel. Megrendelhető **FODOR FERENCZNE** Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40 H. Számos elismerőlevél. 287

A Herrmann-féle gazdasági rendszer és tengertermelési mód ismertetése.

Irta: Gyárfás József. 1.70 K előleges beküldése ellenében bérmentve küldi a „Patria” r.-t. gazdasági szakönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Világhírű szabdalom 18 államban.

Stádel-Torkos földmérő-taliga kapható

Stádel gépgyárban, Győrött. **Vétel**

Rozszalmát veszek gazdák-soktól bármilyen mennyiségűt, folyó ölenként helyszínen is átvesszem. Ajánlót díjazok. Arajánlatot Braun Edének, Budapest, Ferencz-kört 8. 3254

Kerestetik :: 5 mm. 1907. évi termésű takarmány répamag,

direkt termelőnél. Mintát fajta- és ármeghatározás mellett kér ::

az intézőség Puszta-Forna, p. Csákvár. 3181

MINDENFÉLE használt zsákot,

zsákrongyot (Emballage) ilyenmü hulladékot állandóan veszek. 6308

POLNAUER SÁMUEL

használt zsák- és fémkereskedő Budapest, Rombach-u. 5.

Lenmagot minden vidéki állomáson, legmagasabb árak mellett vásárol 5887

Krausz Hugó terménykiváltó üzlete Budapest, V. Szabadság-ter 6.

Csakis árrakkal megjelölt követelésekkel ellátott ajánlatokat veszek tekintetbe.

Bérlet

718 m. hold, Kisköröstől 7 km.-nyire, új épülő vasútvonal megállóhelye, 230 m. h. szántó, a többi erdő és rét egy tagban. A múlt évben 7 wagon szemesgabona termés volt. Kiadó f. é. szept. hó 1-ével. Van rajta szép tanya, melléképületekkel. Evi bér 8000 korona, biztosíték 5000 kor. 3249

Birtokbérlet kerestetik 600-1000 hold, egyfeljebb 10 kilométer vasutállomástól. Bérösszeg-megjelöléssel. Ajánlatok Fedzeli uradalom, u. p. Macsola, Bereg megye czimrendők. 3185

Kis bérletet keresek, jót, Szolnok, Vas, Zala-ban, 300-400 holdig, rét, legelő s erdővel. Tiszteséges lakással, lehetőleg faluban vagy ahhoz közel. Ajánlatok „**Gazdasági**” czimre e lap kiadónivalához kéretnek. 3221

Bérbeadó ösztöl kezdve egy 360 holdas, egy körülbelül 250 holdas és 1900 holdas krassó-szőrénymegyei birtok, jelenleg is intenzív gazdálkodás üzetik, nagy része szántó, legelő, rét és egyrésze erdő, kétféle rendezett gazdasági épületekkel, fundus mstructus átvendő megállapítandó árban. Bövebbet nagymutni és száku uradalmi intézőségnél Nagy-Mutni, u. p. Zaguzsén, (Krassó-Szőrénymegye). 3186

Bérletem lejárata folytán keresek 1000-2000 holdas bérletet

azonnali átvételre, termékeny vidéken, nem messze vasutállomáshoz. Ajánlatok „**Régi bérlet**” jelleg alatt Sikray hirdetési irodájába Budapest, Váci-kört 33. kéretnek. 243

TAKARMÁNY ÉS TELELTETÉSI AJÁNLATOK ÉS KERESLETEK

czimü rovatot nyitottunk lapunkban, mely rovatban a kishirdetések ugyanolyan árszámitás mellett közöltetnek, mint a kishirdetések. Ezen rovat nyitása által az a czélunk, hogy a t. gazdaközönség feltűnő helyen tehesse közzé ily irányú kishirdetéseit. Kérjük a t. gazdaközönséget, **akinek eladó szénája, szalmája van, aki állatokat telettetésre elvállal, aki szénát, szalmát venni akar,** keresse fel hirdetéseiével e rovatot.

Takarmány kínálat

Eladó 1700 mázsa elsőrendű uradalmi széna, továbbá egy rendkívül csontja tenyésztésre alkalmas fekete belgal ménesítő Gúrberger Albert úgnök, Nagykanizsán. 3182

Szénát, szalmát bármely állomásra szállítva elad **Deutsch Mór** Budapest, VIII., Luther-u. 1/B. 3192

Szarvasmarhát, csikót nyári elfogadok. Megvételre keresek használt szénaprést gőz- vagy járgányhajtásra. Nádát eladók vasúthoz szállítva. **Schvarcz Arthur** Dömsöd pályaudvar. 3193

Préselt **buzaszalmát és zabszalmát** szállít elsőrendű minőségben és legolcsóbban **Ehrenreich Béla Bajmok (Bácska).** 6808

Uradalmak- és nagybirtokosoknak!

Baromfitenyésztés, hizlaldák berendezésére, ugyszintén ezeknek tökéletesbbitésére legjobb angol és francia módszerek szerint, valamint elsőrendű tenyészbaromfi és minden ezen üzemhez szükséges kellék szakszerű szállítására ajánljuk:

Karl Bendar, Prijedor-Bosnien,

ezelőtt a Bosznia-hercegovinai állami baromfitenyésztő intézet-tulajdonosa, az „Englisch. Poultry Breeder Clubs” tagja, a „College Why, England” hallgatója. 288

Juhtenyésztő gazdáknak!

Az **O. M. G. E. könyvkiadóvállalata** kiadásában legújabbán megjelent:

A gyapju minősítése

Számos ábrával Irta: **Kovács Imre.** Ára: 3.50 kor.

Juhtenyésztésünk csak úgy lehet hasznosítható, és a magyar gyapju csak akkor állhat helyt a külföldi államok versenyében, ha gazdáink ismerik a gyapjut feldolgozó gyáros igényeit. Tenyésztet a szövőipar kívánalmai szerint irányítani csak az a gazda tudja, ki maga is birtokában van azoknak az ismereteknek, melyek a gyapjuminősítéséhez szükségesek. A jó gazda nem bizza vakon a kereskedőre annak megállapítását, hogy termelvénye jó-e, vagy rossz, értékes-e, vagy selejtes, hanem maga is hozzá kíván szólni árja megbirálásához. E tekintetben ez a házagptól könyv nélkülözhetetlen tanácsadója lesz. Mindent megtalál benne a gazda, mit a gyajuminősítésről tudni kell és tájékozódik arról is, hogy a gyapjubírálatnál hogyan vegye hasznát azoknak a vizsgálati módszereknek, melyekkel a gyapju értékét leginkább befolyásoló tulajdonságok pontosan megállapíthatók. A könyv főbb fejezetei a következők: 1. A gyapju textilipari feldolgozása. 2. A sorimentumok százalékos mennyiségének meghatározása. 3. A szálfinomság meghatározása. 4. A szilárdság és nyújthatóság megállapítása. 5. A rendement. 6. A gyapjuszolgáltatóképesség megállapítása.

Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazd. szakönyvkereskedésétől. Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám. ::

GRÓF TELEKI ARVÉD DRASSÓI URADALMABAN posta KONGZA, kaphatók: **Magyar bikák, üszök és igásokrok, Polandkina kanok, Olasz emdeni gunarak, Pekingi gácsérok, Bronz pulykakakások, Lámpanelkölítőgépek, Fenti baromfifajok tojásai.** **Pernai lenmag, Székely, putyi, prairie tengeri. Óvári, Oberndorfi tak. répamag Amerikai dió-, kóris-, szil-, disz-, sorkák.**

Eladó hidegvérű ménok. Több 3-5 éves ardemni fajmén tenészigazolvánnyal ellátottak. Bővebbet Kátay Mór kasznár Böhönye, Somogy m. 3006

Előrendű fajjellegű vöröstarka ökör és üszőborjukat

1-2-3 éves korban, továbbá hizlalásra v. járomba való tarka ökröket, ugyszintén hasas v. friss fejős teheneket a legjutányosabb árban egyezség szerint bármily mennyiség szállítására vállalkozik **Splitzer és Weller Kis-Czell**

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat vagy borjasokat, bármely időben, bármely mennyiségben kuláns árakon szállít **BAUER MÓR** tenyésztő és haszonállatkereskedő, BUDAPEST.

Iroda: VI., Eötvös-utca 17. Istálló Újpest, Károlyi-u. 11. Telefon 93-95

Gróf Wenckheim Frigyes ó nagyméltósága lébeny-szentmiklósi (Moson megye) uradalmában **egy darab**

angol telivér mén

vérfrissítés miatt eladó. A mén Lébeny-Szent-Miklóson bármikor megtekinthető. Bővebb felvilágosítást ad a Szentmiklósi kerületi tisztviség. 3213

Legelsőrendű eredeti bonyhádi

teheneket

hasasokat vagy borjasokat és **tenyészbikákat** bármely időben, bármely mennyiségben coulansul és legolcsóbb árakon szállít:

Kohn Samu és József tenyésztő és haszonállatkereskedők, **BUDAPEST, VII. Rottenbiller-utca 60. Telefon 91-25.** Fiók: Újpest, Árpád-ut 99.

Előrendű fajjellegű vöröstarka ökör és üszőborjukat

1-2-3 éves korban, továbbá hizlalásra v. járomba való tarka ökröket, ugyszintén hasas v. friss fejős teheneket a legjutányosabb árban egyezség szerint bármily mennyiség szállítására vállalkozunk **269**

Igen szép, válogatott vöröstarka simmenthali jellegű 1-2-3 éves

növendék - ökor és üszőborjakat ugyszintén legprimább lekötni való és

járomsökreit legjutányosabb árakon ajánlanak

Klein Testvérek kereskedők **CZELLDÖMÖLK.**

Megrendelések egyezség szerint bármikor is elfogadhatnak.

Muraközi hidegvérű (nor) igás tenyésztőlovak

és **tenyészmének** vásárlásánál közvetlen a tenyésztőtől, segédkezesemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szivesen küldöm. **Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak!** Czimem:

Idősb Heinrich Mór lóvásárló ügynöksége **Csáktornya (Muraköz)**

Sürgőnyezim: **Heinrich Senior, Csáktornya.** 6780

Vöröstarka tinó és üsző

teljesen prima, 1-2 esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható olosó áron. Későbbi, ugyszintén jároms és beállítás ökrök szállítására vállalkozom.

Kitünő friss fejős teheneket előleges jelentés után, nálam mindenkor megtekinthető **kötelezettség nélkül.** Vevő tetszése szerint választhat. 3159

Henrik Ignác fia Szalónak (Vas m.).

Kiválóan csontos nemes és jófejűdésű Bonyhádi-Simmenthali keresztezésből eredő 1 1/2-2 éves

tenyészbikák

eladók. Fedezettetés ipróbálva. **Yorkshire tenyésztet. Pusztá-Forna, posta Csákvár. 6986 Az intéző.**

Somogy megyei tógazdaságaimból tenyésztésre kiválóan alkalmas **1, 2, 3 nyaras gyorsnövésű cseh pontyot**

és mindennemű **tenyészhalat** ajánlok. 6941

Dr. HIRSCH ALFRÉD Budapest, V., Alkotmány-utca 10. sz.

Eladó egy 41 ár bonyhádi tehén és 2 bikából álló tenészet. Czim a kiadóhivatalban. 3191

FARAGÓ ADOLF szarvasmarha-, juh- és sertés-ügynök **BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 32. sz. Telefon 76-85.**

Elfogadja a tisztelt gazdaközönség megbízását **hízott, hizlalni való és növendék szarvasmarhák, fejős tehének, juhek és sertések adás-vételének közvetítésére.** Sikeres elintézés! Díjtalan felvilágosítás.

Bonyhádi

friss fejős-tehének és tenyészbikák jutányos árban kaphatók minden héten kedden, szerdán és csütörtöki napokon. Istállók Kispesten, Üllői-ut 24.

Telefon: Kispeszt 1. Levél- és sürgőnyezim:

Flaschner Sándor 4748 tehénkereskedő **Bpest, Ferencc-körút 40.**

Vegyések

Mérnöki iroda

Fekete Béla okl. mérnök

Budapest, V. ker., Visegrádi-utca 4.

Telefon 37-35.

Parozellázások teljes (műszaki, jogi és pénzügyi) lebonyolítása, bírtokrendezések, földmérések, gazdasági vasutak, csatornázások, mindennemű mérnöki munkálatok. 6114

A legnagyobb állami és első díjjal kitüntetve, borozei tiszteletdíj stb.

KOEHLER FRIGYES

kertművész és kertépítő Kerttechnikai iroda:

Budapest VII., Gizella-ut 15. szám. (lakás: VII., Thököly-ut 46.)

TELEFON: 25-33. Park, kert stb. tervezése, kivitele stb. Tájkeresztési képes utmutató kívánatra ingyen küldetik.

Eladás

Alkalmi zongoravétel **Bösendorfer Solweighoffer Kern-Wirtl hiváló mesterek gyártmányú 300 forintos följebb, Finandók 100 frt, zongora, vagy pianó 250 frttől följebb, minden árban.** Zongora-, csimbalomhanglások helyben és vidéken, szakavatott munkások által **gyorsan és olcsón csak 500 forintért, ERŐNYI KIMÁTY a Magy. Kir. Zenakadémia csallítója, BUDAPEST, VI. Király-utca 58.**

Godollón közvetlen a vasút és mellett **2 bérház eladó.** Egyik ház 4 szép szoba, hozzávaló összes melléképítmények, parkított udvar elkülönített gazdasági udvartól áll. Ugyanott a másik bérház 4 lakással, melyek évi bére 1100 korona, szintén eladó. Bővebb értesítés „Ház” jellege alatt a kiadóhivatalban nyerhető.

A vámosi uradalomban nagyobb mennyiségű nád kerül eladásra, mely tetőfedésekre kiválóan alkalmas. Erdek-lődökkel készveggel ad felvilágosítást **Uradalmi Intézőség,** posta Somogyvár. 3160

Gleditschia-mag, csiraképes, jó minőségben métermázsánként 80 koronáért kapható Szilágyi Józsefnél, Pocsaj. 3163

Jó állapotban levő, használt, 30 lóerős benzimotoz jutányos árban, kedvező fizetési feltételek mellett eladó Kereskedelmi Részvénytársaság géposztálya, Temesvár. 3216

Fasorúttetéshez alkalmas jó főbbszörös iskolázott cca 8-10 centi kerület vastagságú akácza eladó darakonként 15 fillért a Zselizi állomáshoz szállítva. Csomagolás önköltségen számítatik. Szives megrendeléseket kér a Sározi uradalom Nagy-Sáro, Bars megye. 3218

Eladó 600 mázsa herés árpa- szalma, 1000 mázsa buza-szalma. Lopusnyaki uradalom, vasút és posta Hunyaddobra. 3253

Edzett, remek aranyárga és szintizta hófehér orpingtontojások darabja 50 fillér. Pepiner állatok tojásai 1 kor. Bővebbet Emdeni-Olasz libatojások drjba 1 kor. Prima pekingi kacsatojások drjba 40 fillér. Rázásmentes csomagolás 12 darabon kezdve ingyen. Lopusnyaki uradalom, posta Hunyaddobra. 3244

Szalmakötél-fonógép külföldi legjobb gyártmány, alig használt, eladó. Ney Mór kasznár Lepsény. 3252

Tavaszi búzát 27 kor.-ért, vetési zabot 18 kor.-ért kínál legjobb minőségben míg a készlet tart. Friedmann Henrik, Nagy-Tapolcsány. 3251

Árpa vetőmag-eladás. A baranyaszentlőrinczi uradalomban eladó fajtisza: Hanna, Oregon és Richardson-Chevalier tavaszi árpa vetőmag-é-ként 20 korona árban, vevő zsákjában, vagy önköltségen felszámitandó zsákokban szállítva ab Baranyaszentlőrinc állomás. Megrendelések intézendők az Uradalmi számtartószághoz, Baranyaszentlőrincze. 3250

Eladó 10-15 ezer kéve nád, Ára 100 kévéntként 20 kor. a Mezőzombori bér gazdaságban. Vasutállomás Szerencs. 3248

Gyulai Gaal Gaston gazdaságban Boglár, Somogy megye, kapható: Fannuworth tenyészsertések, Lóbab q-ja 20 kor., Ligowo zab eredeti utántermés q-ja 21 kor., vetőmag, kézzel válogatott, rózsaburgonya q-je 12 korona. Gyönyörűen beérett, peronosporamentes sima vesszők, ugymint: Ezerjő, Zöld Sylván, Pécsi szagos, veyes igen finom csemegégyjtemény ezre 8 és 10 korona. Esetleg csere-üzlet búkköny, móhar, köles, Csillagfűrt és fajburgonyával. 3255

Tavaszi magbúkköny eladó bérbe 100 q, míg a készlet tart, 100 kg.-ként a vevő zsákjában vasuti állomásra szállítva 19 koronáért, ugyszintén 90 q eredeti pedigrés **Hanna-Árpa** első évi utántermésű 190 kilonként 20 koronáért. Szurdokpüspöki gazdasági intézőség Szurdokpüspöki, Heves megye. 3182

MASTIN.

Doktor Trnkóczy krajnai hizlaló- és védőszere a kereskedőnél valódi állapotban csak **MASTIN** név alatt kapható. Óvatos földmivelők minden gazdasági márhának az abrakba a jük. Kiállítások nyert legmagasb kitüntetések, valamint ezir meg ezer elismerő levél, legjobban bizonyítják az ezen szerrel elért meglepő eredményeket. Gyáriaktár Trnkóczy gyógyszerész, Laibach. Postán 5 csomag K. 270

Még a készlet tart, eladók a Tavasi Györgye Állomás 19 koronáért métermázsánként, a vevő zsákjában szállítva. Levélczim: Kolman Károly, Tápió-Szele. 3059

Hirdetmény. Akácosemte Mautner magból 60-70 centi magas, ezrenként 3 frt, 70-80 centi magas 3-50 frt, 2 éves akácosemte 150 centi magas, ezrenként 6 frt, 2 éves, 1 méter magas, ezrenként 5 frt. **Gleditschia** első sóvény, 2 éves, 120 cm. magas, ezrenként 6 frt, 2 éves, 1 méter magas, ezrenként 5 frt, legjobb minőségben, díjmentes csomagolás és a tszalóki vasutra feladás mellett, alólírottól kisebb és nagyobb mennyiségben, őszit és tavaszi szállításra kapható. Százszerezzen felüli megrendelésnél 5% kedvezmény. Dobos Imre főszőlőgábir Tiszalókon, Szabolcs m. 6856

la Gomborka (sárga) repce-100 kg.-ként 40 koronáért vevő zsákjában. Mezőkomárom-Híd-vegi vasutállomásra szállítva **Lamm B. és Fialni Fürged, Tolna megye,** hol minta is kapható. 3179

Remek szép duppani vetőmagzabot

ajánl métermázsánként 20 koronáért ab Bánffyhyvad vevő zsákjában, dr. gróf Bánffy Miklós zentelkei gazdaság. Kívánatra mintát küld **Nagy Sándor** intéző, Zentelke, u. p. Bánffyhy-yad. 3180

Tavaszi vetőmag ajánlok eredeti **HANNA**

vetőárpát

Kubloek Ferenoz, földbirto- kos, Celechovitz, Mähren. 9958

KELTETŐGÉPEK díjtalanul próbára. **Keltetőgépek** a legjobbak és legolcsóbbak. **Keltetőgépek** sok száz kitünő bizonyítvány és ajánlatok egész Ausztria és Magyarországból, melyek bármely díjtalanul megküldetnek. **Keltetőgépek** tyúk-, liba-, fogoly-, füzán- és kacsafojásokhoz. **Keltetőgépek** részletesítésre. **Keltetőgépek** szabadalmazva Ausztriában és Magyarországon. — Egyedüli készítője **G. Mücke, Reichenberg 2. szám, bei Wien.** Ezen szakmában egyedüli gyár 6994

BIRTOK:

kerestelik megvételre vagy bérbe 250-300hold, szántó és kevés erdő. Ügnyökök kizárva. Ajánlatok „W. R. 883” jel alatt **Mosse Rudolf Wien, I., Seilerstätte 2. ké-** retnek. 293

16 első díjjal és ezüstéremmel kitüntetett

KÁLLAI LAJOS motorgyárában
 Budapest, VI., Gyár-utca 23. sz.,
 a leghírnevebb **benzinlocomobil** cséplő-
készletek kaphatók.

Teljes
 jótállás kitű-
 nőt cseplőért

Ezen motorokat minden gazda hatóság engedély nélkül maga kezelheti szalmafeldolgozás hárak között is.

Kállai Lajos motorcséplőkészlettel kitűnő sikerrel működnek az ország minden részében többek között: Báró Kemény József urnál Maros-Némethi Zeykfalvi Zeyk Dániel v. főispán urnál Nagrenyod stb. Olcsó árak részlete. Árjegyzék ingyen.

Nélkülözhetlen
 minden fuvarosnak sz. ujonnan
 szabadalmazott **húzórugók**, illetve **lökímélők**. A húzó-
 nál egyelőre működik a nagy a megtakarítás létrángokban és
 szerzőkben. 1. sz. vonóró 40 mtrm. K 7.-, 2. sz. vonóró 60
 mtrm. K 9.-, 3. sz. vonóró 100 mtrm. K 9.- páronként. 6826a

J. PFEIFFER vezérképviselő,
 WIEN III/2. Stammgasse 15.

CSODÁS!

A **Bonodor folyadék** a legbiztosabb árnyékszék szagát hosszabb időre rögtön eltávolítja. **Elegysulyu 5 kg. csomag bérmentve 7-50 K.** (Elegendő 1 évre.) **1 kg. próbacsomag 2-50 K.** csomagolással, szállítás nélkül. **A Bonodor por vizeldék azonnali szagtalanítására kitűnő szer.** 5 kilós postacsomag bérmentve **7 K.**, 1 kilós próbacsomag **2 K.** csomagolással, szállítás nélkül. Szétküldés készpénzért vagy utánvé tén. Számos elismerőlevél.

Vezérképviselő:
FODOR FERENCZ
 Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/H.

Különleges hatású serumok

Sertés-} vész ellen (polyvalens sertés-vérsavó Dr. Wassermann tanár, tífkos tanácsos és Dr. Osterlag tanár után).
pestis ellen (serum a másodfertőzés ellen sertés-pestis-bacillussal).
Borju-} rag. tüdőlob ellen (polyvalens serum a borjúk ragályos tüdőgyuladása ellen).
vérhas ellen (polyvalens borjúvérhas-savó).
Baromfi-kolera ellen (polyvalens baromfi-kolera savó).

Biztosan ható
pusztító szerek
patkányok ellen (Morratin)
egerek ellen (Egér hágyamáz (typhus) bacillus)

Pharm. Institut Ludwig Wilhelm Gans, Frankfurt a M.
 Vezérképviselő Ausztria-Magyarország részére:
SCHOBER RUDOLF, Wien, III., Löwengasse 24.

Most jelent meg
A MAGYAR GAZDASÁGI SZAKIRODALOM KÖNYVJEGYZÉKE 1908.

Kiadja a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szakönykereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. Kívánatra ingyen küldjük.

„ Világraszóló legújabb felfedezés. „
Egér- és patkányirtószer. (Nem mérge.)

„Ratin”-féle egértípus-bacillus és patkánymikrobák összetételű a legbiztosabb e kártékony állatok kiirtására. Semminemű más állatra, sem emberre nem ártalmas. Egérbacillus használati utasítással 1 adag 1-80 korona, patkánybacillus használati utasítással 1 adag 3 korona. Nagyobb területeken e kártékony állatok tökéletes kiirtását elvállalja: „Ratin”-bakteriológiai laboratórium részvénytársaság magyarországi vezérképviselője és egyedüri **HAAN BELA BUDAPEST, VII., Rottenbiller-utca 26/b.** Prospektus ingyen.

Fehér, eredeti
Rispen vetőzab

nagyszemű, koránérő, legjobb zabfajta eladó 100 kg.-ként 18 koronáért Herczeg Odescalchi Géza uradalmában, **Nyitra-Szerdahely.**

Kocsigyártás
 Budapesti kovács- és kocsigyártó-ipartestület védnöksége alatt álló

Kocsi Árucsernok Szövetkezet
 Budapest, VII., Rákóczy-ut 72. sz.
 Magyarország legnagyobb kocsiraktára.

Mc CORMICK
 Harvesting Machine Company, Chicago U. S. A.
 magyarországi igazgatósága Budapest, V., Alkotmány-utca 12.

A takarmányhiány leküzdésére
 ajánlja a nagy munkaképességű

„OHIO” eredeti amerikai tengersizártépő-gépet,
 amely egyszerre szalma szecskázására és zöldtakarmány aprítására is használható, valamint a **nagy munkaképességű**

„International” ered. amer. csővestengeridaráló-gépet,
 amelyvel az összes szemes takarmányfélék darálhatók.

Mindkét gépnek óriási a munkaképessége.

„OHIO” eredeti amerikai tengersizártépő-gép egyszerre mind zöldtakarmányaprító- és szecskázó-gép.

„INTERNATIONAL” csővestengeridaráló-gép.

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtekélyesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42—50. **BUDAPEST—KELENFÖLD**
a budaörsi-úton, a vasútállomással szemben.

A Szegedi kenderfonógyár r.-t. Szegeden

felhívja a t. gazdaközönség figyelmét minden szerkezettü aratógéphez használható

manila kévekötőfonalára,

melyet mint egyedüli hazai gyártmányt, garantált 45 kg. minimális hordképességgel, **a külföldinél jelentékenyen olcsóbb árban szállít.**

Mult évben több mint 1000 mmázsát adott el a gyár és számos nagy uradalom elismerő-levele bizonyítja a fonál kifogástalan minőségét.

Ugyanott **gőzeke-sodronykötelek, gazdasági kötélárúk, kenderzsákok** legelőnyösebben beszerezhetők.

DEHNE Fr. gőzeke gyára magyarországi vezetőisége: **Timár Ede** cégénél, Budapest, Lipót-körut 28.
Vásárlás előtt kérjük az uradalmakat a DEHNE Fr. legújabb gőzeke előnye ismertetésének megküldésére.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.

Budapest, (Külső-Váci-ut)
Csáklya-utca 3. sz. alatt.

Vasöntöde, gép- és rézműgyár. III. Szpecial gépgyár.

Szeszgyárak berendezésére: Elvállalja mindenfajta szeszfőzde, szeszfinomító, és élesztőgyár teljes gépészeti berendezését a legnagyobb méretekig. Átalakít meglévő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is. Mindennemű pálinkafőzőkészülékek, gyümölcs, törköly, borseprő stb. égetésére. Czeprézó eljárás a SOMLÓ-féle szabadalom szerint, melylyel a legmagasabb szesznyeredék érhető el. (Kukoriczánál 38 liter %-ig.) ::::: Tervekkel és költségvetésekkel készségesen szolgálunk.

Nemzetközi szeszértékesítő és erjesztő iparkiallítás. Bécs, 1904. Nagy állami érem. Legmagasabb kitüntetés.

REICHEL és HEISZLER

vegyipari gépgyára.
részaru-, gőzkazangyár és fémöntöde.

:: Budapest, X. ker., Noszlopy-utca 1. szám. ::

Magyarország legrégibb speciális gyára, mezőgazdasági szeszgyárak berendezésére.

Szeszfőzdek, finomítók és élesztőgyárak teljes gépfelszerelése, a legújabb rendszerek alapján, az anyag legnagyobb kihasználásával. Fennálló gyártelepek felülvizsgálata, átalakítása, egyes gépek és készülékek szállítása, átalakítása és javítása, hiányok kipuhatólása és pótlása szakavatott közegeink által pontosan és jutányosan eszközöltetik. — Tervek és költségvetések, szükség esetén kiküldetések díjtalanul. — Gyümölcs, szőlőtörköly és borseprő feldolgozásához kitünő rendszerű pálinkafőző-üstök. — Számos kiállítási érem, díszoklevél.

Tavaszi trágyázásra legalkalmasabb a Cséry-féle szemétrágya,

mely a legolcsóbb **phosphort, kálit és nitrogént** tartalmazó természetes trágya. Az istállótrágyát tartalomban és hatásban jóval felülmulja. Rövid idő alatt **rengeteg népszerűsége** tett szert.

Ismertetések, analizisek és árajánlatok kaphatók a központi eladási telepen:

BAYERTHAL és LEVY cégénél Budapest, V. ker., Bálvány-utca 26.